

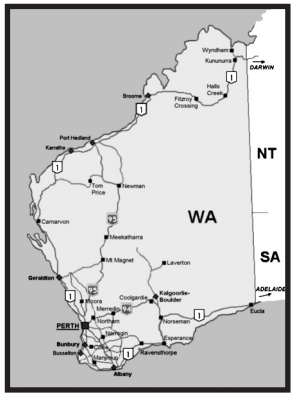

ข่าวราชทัณฑ์
360 ฉบับ
ฉบับที่ ๓

Australia

ข่าวราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตก

สืบเนื่องจากการที่ผู้แปลและเรียบเรียงได้มีโอกาสเดินทางไปเข้าร่วมการประชุมผู้บริหารงานราชทัณฑ์ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 29 ซึ่งกรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตก เป็นเจ้าภาพจัดขึ้น ณ เมืองเพิร์ธ ระหว่างวันที่ 15-20 พฤศจิกายน 2552 ดังนั้นคอลัมน์ ข่าวราชทัณฑ์ต่างประเทศที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังในครั้งนี้ จึงเป็นข่าวคราวบางส่วนเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ของรัฐออสเตรเลียตะวันตกค่ะ

งานแสดงผลงานศิลปะ ของผู้ต้องขัง

นิทรรศการผลงานศิลปะของผู้ต้องขังกว่า 50 ชิ้น จากเรือนจำในส่วนกลางของรัฐออสเตรเลีย ตะวันตก ได้รับการนำมาจัดแสดงที่ Fremantle Prison Gallery เมื่อเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา

ผลงานศิลปะภายใต้แนวคิด “From the Inside” หรือ “จากภายใน” เป็นผลงานของผู้ต้องขังในเรือนจำหญิง Bandyup, เรือนจำเกษตรกรรม Karnet และ Wooroloo, เรือนจำ Casuarina และ Hakea

นาย Frank Italiano ผู้ประสานงานด้านศิลปะของกรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตกกล่าวว่า งานศิลปะที่จัดขึ้นนี้ เป็นการแสดงผลงานของผู้ต้องขังที่เข้าร่วมโปรแกรมการอบรมด้านศิลปะของเรือนจำ โดยนาย Frank Italiano กล่าวว่า ศิลปะเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในชีวิตของผู้ต้องขังจำนวนมาก และเรือนจำก็ได้จัดโปรแกรมด้านศิลปะพร้อมทั้งสนับสนุนให้ผู้ต้องขังเข้าร่วมกิจกรรมแสดงผลงานในนิทรรศการต่างๆ ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะนี้ จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นในตนเองของผู้ต้องขัง และความเชื่อมั่นดังกล่าว ก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง ทั้งนี้เนื่องจากศิลปะสามารถเป็นช่องทางแสดงให้เห็นความก้าวร้าวและสามารถใช้ในทางพัฒนาทักษะในทางสร้างสรรค์ได้เช่นกัน

การจัดนิทรรศการผลงานศิลปะของผู้ต้องขังยังเป็นโอกาสให้กรมราชทัณฑ์ได้ส่งเสริมการทำงานในเชิงบวกของผู้ต้องขังให้ชุมชนได้รับทราบ นอกจากนี้ งานศิลปะส่วนใหญ่ที่เป็นภาพเขียนสีอะคริลิกบนผืนผ้าใบและงานเปเปอร์มาเช่ (papier mache) จะจำหน่ายให้แก่ผู้สนใจด้วย

ในแกลลอรี่ที่จัดแสดงนิทรรศการจะมีการนำเสนอกิจกรรมผลงานต่างๆ ทั้งภาพและเสียง รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง งานนิทรรศการครั้งที่ผ่านมา และการแสดงดนตรีของผู้ต้องขัง

โดยปกติแล้วงานแสดงผลงานศิลปะของผู้ต้องขังจะจัด 2 ครั้งต่อปี และผู้ต้องขังยังมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการส่งผลงานศิลปะเข้าประกวดในการแข่งขันอื่นๆ ได้ด้วย ซึ่งเมื่อเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา ผู้ต้องขัง 2 คน ในรัฐออสเตรเลียตะวันตกได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดในงาน “The 2009 Prison Fellowship Australia National Art Exhibition” ที่จัดขึ้น ณ รัฐบริติชเบน

สำหรับงานแสดงผลงานศิลปะใน Fremantle แกลลอรี่ เปิดให้ผู้สนใจเข้าชมทุกวัน ตั้งแต่ 10.00 – 17.00 น. โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ

ความสำนึกในมรดก ทางวัฒนธรรม ที่ศูนย์เตรียมความพร้อม ก่อนปล่อย Bunbury

ผู้ต้องขังในศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย Bunbury สามารถเชื่อมความสัมพันธ์กับมรดกทางวัฒนธรรมของพวกเขาอีกครั้งจากการเปิดตัวสถานที่นัดพบทางวัฒนธรรมแห่งใหม่ (a cultural meeting place) ในศูนย์ Bunbury

ผู้ต้องขังในศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย Bunbury โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่เป็นชนพื้นเมืองอะบอริจิน ได้ออกแบบบริเวณสถานที่ที่จะใช้เป็นศูนย์กลางการนัดพบและทำกิจกรรมทางประเพณีและวัฒนธรรมร่วมกัน ซึ่งจะช่วยสร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของ และช่วยพัฒนาโอกาสในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้ประสบความสำเร็จมากขึ้น

สถานที่นัดพบทางวัฒนธรรมดังกล่าวประกอบด้วย หลุมที่ใช้จุดไฟปรุงอาหาร (A fire pit for cooking) คลองที่แยกจากแม่น้ำ (billabong) ต้นไม้พื้นเมือง (native plants) รวมถึงพื้นที่สำหรับชั้นเรียนศิลปะ (art classes)

นาย Tim Connolly ผู้บัญชาการเรือนจำแห่งชนบทและภูมิภาคนี้ กล่าวว่า ในเมื่อเรือนจำที่สำคัญแห่งอื่นๆ ก็มีสถานที่นัดพบทางวัฒนธรรมในเรือนจำอยู่แล้ว ดังนั้นในศูนย์เตรียมความพร้อมก่อนปล่อยก็น่าจะมีจุดนัดพบในลักษณะเดียวกัน และการจัดสถานที่ให้ผู้ต้องขังได้มารวมตัวเพื่อทำกิจกรรมทางวัฒนธรรม จะช่วยพัฒนาจิตสำนึกต่อชุมชนและความมีคุณค่าในตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการกลับคืนสู่สังคมของผู้ต้องขังด้วย

ณ สถานที่นัดพบดังกล่าว ผู้ต้องขังสามารถปรุงอาหารพื้นเมือง และนั่งพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวทางประเพณีวัฒนธรรมของตนกับเพื่อน นอกจากนี้ ในเวลากลางคืน พวกเขาสามารถมารวมตัวสังสรรค์กันรอบกองไฟ ซึ่งนับเป็นเรื่องที่ดีโดยเฉพาะสำหรับผู้ต้องขังที่อยู่ห่างไกลจากครอบครัว

นาย Tim Connolly กล่าวว่า การสร้างพื้นที่ทางวัฒนธรรมให้แก่ผู้ต้องขัง ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้พัฒนาทักษะทางอาชีพต่างๆ รวมถึงอาชีพด้านงานไม้ และศิลปะในการทำสวน

ผู้ต้องขังทั้งหมดจะช่วยสร้างและจัดสถานที่นัดพบแห่งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการปลูกต้นไม้ การออกแบบภูมิทัศน์ หรือการสร้างคลองขึ้นมา และเนื่องจากวัตถุประสงค์ประการหนึ่งของกรมราชทัณฑ์ออสเตรเลียตะวันตก คือ การให้การอบรมและการศึกษาแก่ผู้ต้องขังเพื่อสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างดีภายหลังพ้นโทษ ดังนั้นโครงการจัดให้มีสถานที่นัดพบทางวัฒนธรรม จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยนำผู้ต้องขังกลับเป็นพลเมืองที่เคารพกฎหมาย

ความกระตือรือร้นและความเต็มใจของผู้ต้องขังที่จะเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ตามโครงการนี้ จะทำให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษไปแล้วไม่กระทำผิดซ้ำอีก โดยปัจจุบันมีเรือนจำในรัฐออสเตรเลียตะวันตกหลายแห่งที่จัดให้มีสถานที่นัดพบทางวัฒนธรรมของผู้ต้องขัง

ผู้ต้องขังในเรือนจำ Roebourne รับจัดสถานที่ปิกนิก

โครงการล่าสุดของเรือนจำ Roebourne ที่ดำเนินการโดยผู้ต้องขังคือ การรับจัดสถานที่ปิกนิก (picnic area) โดยเมื่อเร็วๆ นี้ ผู้ต้องขังกลุ่มหนึ่งในเรือนจำฯ ได้จัดสถานที่และติดตั้งโต๊ะและม้านั่งเพื่อการปิกนิกในบริเวณ Karratha ขององค์กรเพื่อการไถ่บาป หรือ Salvation Army

ตามมาตรา 95 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ ปี 1981 (พ.ศ. 2524) ได้อนุญาตให้ผู้ต้องขังโทษต่ำสามารถออกไปทำกิจกรรมและทำงานสาธารณะได้เพื่อเป็นการชดเชยให้แก่สังคม และยังเป็นการพัฒนาพหุตินิสัยและบูรณาการพวกเขาให้เข้ากับสังคมก่อนได้รับการปล่อยตัว

นาย Brian Wilson ผู้บัญชาการเรือนจำ Roebourne กล่าวว่า โครงการดังกล่าวถือเป็นโครงการสำคัญที่ผู้ต้องขังดำเนินการให้แก่ Salvation Army ซึ่งทาง Salvation Army จะเป็นผู้จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้ผู้ต้องขังจำนวน 3 คนจัดทำเฟอร์นิเจอร์สำหรับสถานที่ปิกนิก

นาย Brian Wilson กล่าวเพิ่มเติมว่า ผู้ต้องขังไม่ได้ต้องการอะไรมากไปกว่าการได้ออกมายังชุมชนและมอบบางสิ่งบางอย่างกลับคืนสู่ชุมชน ในส่วนของเรือนจำฯ ก็ไม่ได้รับอะไรตอบแทนนอกจากการชื่นชมสรรเสริญจาก Salvation Army

โครงการนี้ไม่ใช่โครงการแรกที่เรือนจำฯ ทำงานร่วมกันกับ Salvation Army เพราะในแต่ละปี ผู้ต้องขังจะทำงานด้านการบำรุงรักษาและการตัดหญ้าให้แก่องค์กรดังกล่าว

การปรับปรุงรถยนต์ผู้ต้องขัง

กรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตกได้พัฒนาระบบการดำเนินงานไปอีกขั้น โดยขณะนี้ได้มีรถบัสขนส่งผู้ต้องขังเป็นของตนเองขึ้นเป็นครั้งแรก

รถบัสดังกล่าวมี 20 ที่นั่ง และมีการติดตั้งระบบแอร์คอนดิชัน เซ็มขัดนิรภัย และห้องสุขาไว้ในรถ ปัจจุบันได้นำรถบัสมาทดลองใช้ขนส่งผู้ต้องขังระหว่างเรือนจำในเขตส่วนกลางของรัฐ และจะมีการขยายเส้นทางรถขนส่งให้ไกลขึ้นในอนาคต

สำหรับระบบรักษาความปลอดภัยในรถบัสดังกล่าวประกอบด้วย อุปกรณ์บันทึกภาพแบบดิจิทัล ระบบกลไกการนำทางแบบ GPS และการป้องกันการจี้รถบัสด์ (anti-hijack) และคาดว่าจะมีรถลักษณะเดียวกันนี้อีกหลายคันที่จะนำมาใช้ในอนาคต

กรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตกได้รับบทเรียนจากโคกนาฏกรรมการเสียชีวิตของ น.ช. Ward ดังนั้น จึงต้องสร้างความแน่ใจว่าจะสร้างระบบการขนส่งผู้ต้องขังที่ปลอดภัยและมีมนุษยธรรมแก่ผู้ต้องขังทุกคนที่รัฐออสเตรเลียตะวันตก นอกจากนี้ กรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตก ได้สร้างความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในเรื่องของยานพาหนะ ซึ่งรวมถึงเรื่องสิทธิการเช่ารถและการดำเนินการตามมาตรฐานต่างๆ และมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

รถบัสขนส่งรุ่นใหม่แต่ละคันนี้พิสูจน์ให้เห็นว่าเป็นยานพาหนะที่คำนึงถึงความปลอดภัย ความมีมนุษยธรรม และความเชื่อถือได้ ขณะที่กรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตกคำนึงถึงในเรื่องการหาแนวทางที่จะลดความต้องการในการขนส่งผู้ต้องขังทั่วประเทศ แต่ก็ยังพยายามดำเนินการต่างๆ ที่จะช่วยลดความเสี่ยงที่เกิดขึ้นจากการขนส่งผู้ต้องขังในระยะทางไกล

ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการนำรถบัสรุ่นใหม่มาใช้ประมาณ 280,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย โดยกำหนดไว้ว่า ภายในปี 2553 รถบัสรุ่นใหม่ทั้งหมด 40 คัน มาแทนรถบัสเดิมที่มีอยู่

05

กรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตก

การประทุษร้ายทางเพศในเรือนจำ

ผู้ต้องขังหรือผู้ที่เคยมีประวัติกระทำความผิดทางเพศนั้น การถูกคุมขังในเรือนจำไม่สามารถหยุดยั้งการกระทำผิดได้เสมอไป ดังนั้น เจ้าหน้าที่เรือนจำจึงพยายามจัดการและลดความเสี่ยงในการกระทำผิดโดยการแยกผู้กระทำผิดให้ห่างจากกลุ่มผู้เปราะบางทั้งหลายในเรือนจำ

เมื่อพบเหตุการประทุษร้ายทางเพศในเรือนจำ เรือนจำภายใต้การควบคุมดูแลของกรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตกจะให้ความสำคัญกับข้อกล่าวหาหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและรายงานเรื่องราวไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจ

กลไกในการดำเนินการประกอบด้วย การจัดตั้งศูนย์ให้ความช่วยเหลือของกรมราชทัณฑ์ชื่อ “Health Sexual Assault Resource Centre (SARC)” โครงการเพื่อนผู้ช่วยเหลือ (peer support schemes) การให้บริการด้านสุขภาพและการแพทย์ รวมถึงสวัสดิการ ความช่วยเหลือด้านจิตเวชและจิตวิทยา โครงการสายตรง 24 ชั่วโมง

ระบบเรือนจำในรัฐออสเตรเลียตะวันตก อยู่ภายใต้การตรวจสอบจากหน่วยงานที่เป็นอิสระหลายระดับ และผู้ต้องขังสามารถติดต่อยื่นคำร้องไปยังบุคคลต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นรัฐมนตรี อธิบดีกรมราชทัณฑ์ สำนักงานตำรวจ ผู้ตรวจการแผ่นดินหรือ Ombudsman ผู้ตรวจการกรมราชทัณฑ์ และคณะกรรมการด้านคอร์ปชั่นและอาชญากรรม

ข้อมูลอ้างอิง
www.correctiveservices.wa.gov.au
www.abc.net.au
www.westernaustralia.com

การใช้ ... “ตรวน”

ปัญหาที่ยังรอการแก้ไข

ในสายตาหรือการรับรู้ของสังคมทั่วไปเรือนจำคือสถานที่คุมขังผู้ทำผิดกฎหมายไม่ให้หลบหนีออกไปได้ โดยมีเครื่องมือเครื่องมือ คือ กำแพง ประตู เรือนนอน สายไฟแรงสูง และอุปกรณ์ตัวช่วยต่างๆ เช่น อาวุธ และเครื่องพันธนาการคือโซ่ตรวน โดยมีเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์เป็นผู้สวมบทบาทในการบังคับขับเคลื่อนให้เป็นไปตามกลไกของกฎหมายราชทัณฑ์

ในบรรดาเครื่องพันธนาการที่กำหนดให้ใช้กันอยู่ในเรือนจำทั้งหลายนั้น “ตรวน” ดูจะมีปัญหาในการใช้มากที่สุด และมีมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ตรวนเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อช่วยในการควบคุมของเจ้าหน้าที่ แต่ค่อนข้างจะขัดกับหลักของการแก้ไขผู้กระทำผิด เมื่อย้อนกลับไปดูหนังสือสั่งการของกรมราชทัณฑ์ในอดีตที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการใช้ตรวน ปรากฏว่ามีการสั่งการกำชับอยู่เสมอให้เจ้าหน้าที่เรือนจำพิจารณาการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง โดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม และต้องมีเหตุมีผลตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ไม่ใช่ใช้เพื่อการลงโทษกับผู้ต้องขังที่ทำผิดวินัย และในหลักการทางด้านทันตวิทยา เขามองว่าการที่ผู้ต้องขังคนใดคนหนึ่งถูกจำตรวน จะมีผลกระทบต่อความรู้สึกทางด้านจิตใจเขามาก เสมือนเป็นการตอกย้ำให้เกิดความรู้สึกว่าถูกสังคมประณามว่าเป็นคนชั่วร้าย เป็นอาชญากร เป็นผลที่ติดอยู่ในใจเกิดความเคียดแค้นชิงชัง ทำให้ยากต่อการแก้ไข ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงความรู้สึกของคนใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ภรรยาหรือลูกที่ต้องมาพบเห็นคนที่ตนรักหรือผูกพันต้องตกอยู่ในสภาพอย่างนั้น

กฎหมายราชทัณฑ์ได้กำหนดถึงการใช้เครื่องพันธนาการไว้ใน

มาตรา 14

ซึ่งมีหลักการในเบื้องต้นเลยคือ ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง หากจะใช้ก็ต้องเข้า
ข้อยกเว้นตาม (1) หรือ (5) ของมาตราดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดโดยรวมๆ คือ เป็นบุคคลที่นำจะทำ
อันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น หรือจิตไม่สมประกอบอันอาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น
หรือเป็นบุคคลที่นำจะพยายามหลบหนีการควบคุม หรือเมื่อถูกคุมตัวไปนอกเรือนจำ เจ้าพนักงาน
ผู้ควบคุมเห็นว่าสมควรต้องใช้เครื่องพันธนาการ หรือรัฐมนตรีเห็นว่าเนื่องจากสภาพของเรือนจำหรือ
สภาพการณ์ของท้องถิ่นจำเป็นต้องใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขัง จากเหตุความจำเป็นที่กฎหมาย
ให้ใช้เครื่องพันธนาการที่กล่าวมาแล้วนั้น เห็นได้ว่ากฎหมายให้ดุลพินิจกับเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสั่งใช้
เครื่องพันธนาการไว้ค่อนข้างมาก ซึ่งก็อาจเป็นได้ทั้งบางครั้งการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ไม่รอบคอบหรือ
ขาดเหตุผลที่เพียงพอ กรมราชทัณฑ์ได้ตระหนักถึงปัญหานี้และพยายามวางมาตรการควบคุม
การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่มาโดยตลอด เช่น ได้กำหนดแบบฟอร์มการใช้เครื่องพันธนาการให้เจ้าหน้าที่
ผู้สั่งใช้ต้องบันทึกเหตุผลไว้เป็นหลักฐาน ให้มีคณะกรรมการพิจารณาสั่งใช้และถอดเครื่องพันธนาการ
เป็นต้น แต่ปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังก็ยังคงมีอยู่ ยิ่งในปัจจุบัน
ผู้ต้องขังมีช่องทางร้องเรียนมากขึ้นและถือเป็นการใช้สิทธิขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับ
หน่วยงานที่ตรวจสอบและพิจารณามีมากขึ้น เช่น ผู้ตรวจราชการแผ่นดิน หรือ ศาลปกครอง เป็นต้น

เพื่อให้เรือนจำ
ได้เพิ่มความระมัดระวัง
และมีการใช้ดุลพินิจในการสั่งใช้เครื่องพันธนาการ
ให้ถูกต้องตามกฎหมายและโดยสุจริต

กรมราชทัณฑ์จึงได้มีหนังสือสั่งการในเรื่องนี้มาอีกฉบับหนึ่ง เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2552
(ที่ ยช 0705/1978) โดยสรุปประเด็นปัญหาที่ได้รับแจ้งจากผู้ตรวจราชการแผ่นดิน คือ ตรวนไม่ได้ขนาด
ตามกฎหมายกำหนด เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจจำตรวนพรวด์หรือโดยอ้างว่าเป็นเครื่องมือปกครองผู้ต้องขัง
และเพื่อความสบายใจของเจ้าหน้าที่ หรือจำตรวนเพื่อดูพฤติกรรมผู้ต้องขังที่เข้าใหม่หรือย้ายมาจาก
เรือนจำอื่นไว้ก่อนโดยไม่ลงบันทึกบัญชีการใช้เครื่องพันธนาการ หรือลงบันทึกแต่เพียงที่จะระบุ
รายละเอียด จำตรวนผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัย และมีการเรียกร้องผลประโยชน์เพื่อแลกกับการถอดตรวน
เป็นต้น กรมราชทัณฑ์จึงกำชับให้ใช้เครื่องพันธนาการให้เป็นไปตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติ
ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และให้คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้บันทึก
การใช้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษรและระบุพฤติการณ์ที่เข้าลักษณะเงื่อนไขของการใช้เครื่องพันธนาการ
ทั้งนี้ให้บันทึกข้อมูลและเหตุผลการใช้ไว้ในทะเบียนประวัติ (รท.101) ของผู้ต้องขังรายนั้นด้วย และขนาด
ของตรวนที่จะใช้ก็ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ท้ายหนังสือดังกล่าวยังปราม (สำหรับ) ไว้ด้วยว่า

**“การใช้เครื่องพันธนาการที่ไม่สุจริตถือเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย
หากตรวจพบจะดำเนินการกับผู้เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด”**

คดีหมายเลขแดง ที่ 1438/2552

ผู้เขียนมีความเห็นว่าเมื่อเรือนจำได้รับหนังสือดังกล่าวแล้วส่วนใหญ่คงมีความรู้สึกหนักใจและระมัดระวังการใช้ตรวนกับผู้ต้องขังมากขึ้น นอกจากนั้นยังมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมที่น่าสนใจเกี่ยวกับการใช้ตรวนอีกกรณีหนึ่ง คือมีคำพิพากษาศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขดำที่ 747/2550 คดีหมายเลขแดงที่ 1438/2552 ลงวันที่ 16 กันยายน 2552 (หลังกรมฯออกหนังสือเวียน 1 วัน) ได้พิพากษาเกี่ยวกับเรื่องการใช้ตรวนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการใช้เครื่องพันธนาการ โดยผู้ฟ้องคดีรายนี้ต้องคำพิพากษาศาลชั้นต้นให้ลงโทษประหารชีวิต คดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์

“ผู้ฟ้องคดีถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำกลางคลองเปรมและถูกจำตรวนไว้ตลอดเวลา”

จึงได้ไปฟ้องศาลปกครองขอให้ศาลสั่งให้กรมราชทัณฑ์ยกเลิกการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ฟ้องคดี กรมราชทัณฑ์ได้ยื่นคำให้การแก้คำฟ้องโดยอ้างเหตุความจำเป็นที่ต้องใช้ตรวนกับผู้ฟ้องคดี โดยหลักใหญ่ๆ ก็คือผู้ฟ้องคดีต้องโทษสูงถึงประหารชีวิต ย่อมมีแรงจูงใจที่จะหลบหนีสภาพของเรือนจำก็ยังไม่มั่นคงแข็งแรงพอ และจำนวนเจ้าหน้าที่ที่ควบคุมผู้ต้องขังมีจำนวนน้อย

ศาลปกครองกลางได้พิพากษาในคดีนี้ ได้สรุปไว้ว่า มาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งใช้บังคับในขณะที่เกิดข้อพิพาทคดีนี้ และมาตรา 26 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งใช้บังคับในขณะที่ศาลวินิจฉัยคดีนี้ บัญญัติสอดคล้องกันว่าการใช้อำนาจโดยองค์กรของรัฐทุกองค์กร ต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ มาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และมาตรา 32 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 บัญญัติสอดคล้องกันว่า บุคคลย่อมมีสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย การทรมาน ทารุณกรรม หรือการลงโทษด้วยวิธีการโหดร้าย หรือไร้มนุษยธรรม จะกระทำมิได้... มาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บัญญัติว่า ผู้ใดจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำต่อบุคคลอื่นโดยผิดกฎหมายให้เขาเสียหายถึงแก่ชีวิตก็ดี แก่ร่างกายก็ดี อนามัยก็ดี เสรีภาพก็ดี ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี ท่านว่าผู้นั้นทำละเมิดจำต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น มาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 บัญญัติว่า ห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่ (1) เป็นบุคคลที่น่าจะทำอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายของตนเองหรือผู้อื่น (2) เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตไม่สมประกอบ อันอาจเป็นภัยอันตรายต่อผู้อื่น (3) เป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุม (4) เมื่อถูกคุมตัวไปนอกเรือนจำ เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ควบคุมเห็นเป็นการสมควรที่จะต้องใช้เครื่องพันธนาการ (5) เมื่อรัฐมนตรีสั่งว่าเป็นการจำเป็นจะต้องใช้เครื่องพันธนาการ เนื่องแต่สภาพของเรือนจำหรือสภาพการณ์ของท้องถิ่น จึงเห็นได้ว่าบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขัง เว้นแต่เข้ากรณีตามที่กฎหมายบัญญัติแสดงว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังเฉพาะในกรณีที่น่าจะทำอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่นและเพื่อป้องกันการหลบหนีเท่านั้น การใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังจึงสมควรต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็น สำหรับบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุมที่อาจใช้เครื่องพันธนาการได้ตามมาตรา 14 (3) นั้น ย่อมหมายถึงถึงพฤติการณ์ของผู้ต้องขังแต่ละบุคคลซึ่งต้องพิจารณาถึงตัวบุคคลเป็นรายๆ ไป

การจำตรวนผู้ต้องขังที่ถูกศาลชั้นต้นลงโทษประหารชีวิตไว้ตลอดเวลาโดยเห็นว่าเป็นบุคคลที่น่าจะพยายามหลบหนีการควบคุมตามมาตรา 14 (3) แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 จึงไม่ได้พิจารณาถึงพฤติการณ์ของผู้ต้องขังแต่ละคนว่าเป็นบุคคลที่น่าจะหลบหนีหรือไม่ แต่เป็นการนำ

เหตุที่ผู้ต้องขังถูกศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษประหารชีวิตมาเป็นเหตุผลในการใช้เครื่องพันธนาการประเภทตรวน อันแสดงถึงการใช้อำนาจที่ผู้ถูกดำเนินคดีในฐานะความผิดที่มีอัตราโทษสูง เป็นผู้ต้องขังที่น่าจะหลบหนี ทั้งนี้ ศาลยังมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าผู้ต้องขังดังกล่าวกระทำความผิด จึงเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงและไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ในการใช้เครื่องพันธนาการอันเป็นการขัดกับมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 และเห็นว่าลักษณะของตรวนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงขนาดใหญ่เกินกว่าที่จะนำมาใช้พันธนาการกับมนุษย์ซึ่งมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 ได้บัญญัติห้ามมิให้ใช้เครื่องพันธนาการเว้นแต่เข้ากรณีข้อยกเว้น อันแสดงให้เห็นว่ากฎหมายมีเจตนารมณ์ที่จะให้ใช้เครื่องพันธนาการแก่ผู้ต้องขังเฉพาะกรณีที่น่าจำเป็นเท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดี(กรมราชทัณฑ์)มีหน้าที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและป้องกันมิให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าวอย่างเคร่งครัด แม้ผู้ฟ้องคดีจะถูกควบคุมตัวอยู่ในอำนาจของผู้ถูกฟ้องคดีตามคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาล ก็เป็นเพียงสั่งให้ควบคุมหรือจำคุกซึ่งย่อมหมายถึงการจำกัดอิสรภาพเท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีสิทธิที่จะกระทำการใดๆ แก่เนื้อตัวร่างกายของผู้ฟ้องคดีหรือผู้ต้องขังอื่นโดยฝ่าฝืนต่อกฎหมายได้ ทั้งผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังตามหนังสือ ลงวันที่ 10 มิถุนายน 2548 กำหนดให้ใช้เครื่องพันธนาการภายในกรอบของมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พุทธศักราช 2479 และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด โดยพิจารณาด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังและเป็นธรรมและสามารถแสดงเหตุผลความจำเป็นที่เหมาะสม รวมทั้งต้องคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ด้วย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีกลับรู้เห็นยินยอมให้มีการจำตรวนผู้ฟ้องคดีซึ่งถูกพิพากษาให้ประหารชีวิตไว้ตลอดเวลา อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อแนวทางปฏิบัติที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้เอง การที่ผู้ฟ้องคดีถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำแล้วยังต้องถูกพันธนาการด้วยตรวนไว้ตลอดเวลาจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุด และถูกนำตัวไปประหารชีวิตหรือพ้นจากโทษประหารชีวิตตามคำพิพากษาถึงที่สุด ย่อมมีผลเท่ากับการถูกจำกัดสิทธิในการเคลื่อนไหวร่างกาย เพราะการถูกจำตรวนที่ข้อเท้าทั้งสองข้างด้วยห่วงเหล็กที่มีขนาดใหญ่ มีโซ่ล่ามจะทำให้ผู้ฟ้องคดีเคลื่อนไหวร่างกายไม่สะดวก ขณะเดินจะต้องลากตรวนไปด้วยหรือต้องใช้เชือกผูกตรวนถือไว้ตลอดเวลา และบริเวณข้อเท้าที่สวมตรวนจะเสียดสีกับตรวนซึ่งเป็นโลหะอยู่ตลอดเวลา การใช้ชีวิตประจำวันย่อมแตกต่างจากบุคคลทั่วไป

“การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพในร่างกาย และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และมีลักษณะเป็นการทรมาน”

ซึ่งขัดต่อมาตรา 26 และมาตรา 31 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 และมาตรา 26 และมาตรา 32 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 จึงเป็นการกระทำโดยผิดกฎหมายทำให้เสียหายต่อสิทธิในร่างกาย อันเป็นการละเมิดตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

นอกจากนี้ การกระทำดังกล่าวยังเป็นการขัดต่อปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ ข้อ 1 ซึ่งกำหนดว่า มนุษย์ทั้งปวงเกิดมามีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิต่างในตน มีเหตุผลและมโนธรรมและควรปฏิบัติต่อกันด้วยจิตวิญญาณแห่งภราดรภาพ และข้อ 5 ซึ่งกำหนดว่า บุคคลใดจะถูกกระทำทรมานหรือการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีไม่ได้ และขัดกับกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ค.ศ. 1966 ข้อ 7 ซึ่งกำหนดว่า บุคคลจะถูกทรมานหรือได้รับการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรมหรือต่ำช้ามิได้ และข้อ 10 (1) ซึ่งกำหนดว่าบุคคลทั้งปวงที่ถูกลิดรอนเสรีภาพต้องได้รับการปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรม และความเคารพในศักดิ์ศรีแต่กำเนิดแห่งความเป็นมนุษย์ อีกทั้งตามกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษขององค์การสหประชาชาติ ข้อ 33 กำหนดว่า บรรดาเครื่องพันธนาการ เช่น กุญแจมือ โซ่ ตรวน และสายรัดแขน จะต้องไม่นำมาใช้เพื่อการลงโทษ นอกจากนี้จะใช้โซ่ตรวนในการจองจำนักโทษไม่ได้ ส่วนเครื่องพันธนาการอย่างอื่นจะนำมาใช้ได้เพื่อป้องกันการหลบหนีในระหว่างขนย้ายนักโทษ ด้วยเหตุผลทางการแพทย์โดยคำสั่งของเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ และโดยคำสั่งของผู้บัญชาการเรือนจำในกรณีที่มีการควบคุมตัวนักโทษด้วยวิธีอื่นที่ไม่ได้ผล เพื่อป้องกันนักโทษทำร้ายตนเองหรือผู้อื่น หรือทำลายทรัพย์สิน และ ข้อ 34 กำหนดว่า เครื่องพันธนาการจะใช้ได้เพียงในระยะเวลาที่จำกัดและเท่าที่จำเป็นอย่างยิ่งเท่านั้น ดังนั้น การใช้เครื่องพันธนาการประเภทตรวนแก่ผู้ต้องขังโดยจำตรวนไว้ตลอดเวลาทั้งๆ ที่ผู้ต้องขังถูกควบคุมตัวอยู่ในเรือนจำจึงเป็นการขัดกับกฎหมายมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อนักโทษขององค์การสหประชาชาติ

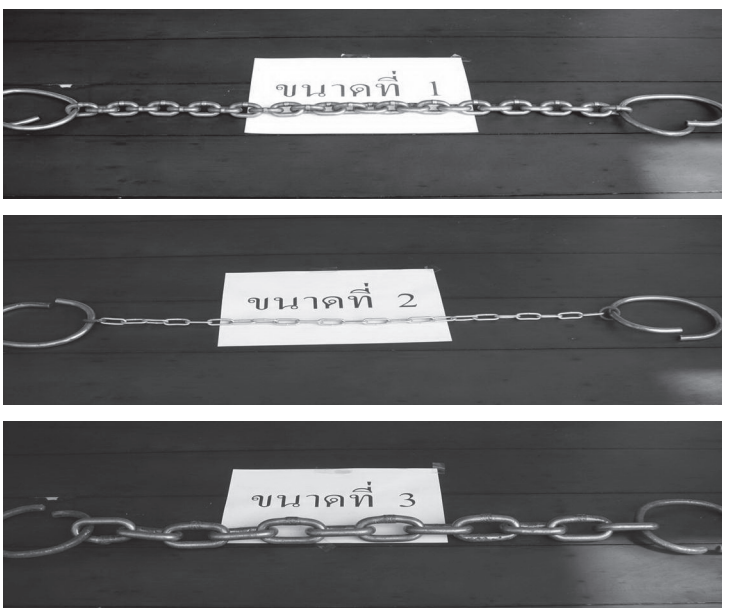
การที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างว่า ผู้ต้องขังที่ต้องโทษประหารชีวิตย่อมมีแรงจูงใจและสัญชาตญาณที่จะรักษาชีวิตรอด หากไม่มีเครื่องพันธนาการอาจมีการรวมตัวกันแหกหักเรือนจำเพื่อหลบหนีหรือก่อเหตุร้ายนั้นเป็นการคาดการณ์ของผู้ถูกฟ้องคดีซึ่งเป็นเรื่องในอนาคต อีกทั้งหากมีการรวมตัวกันเพื่อหลบหนีจริง ผู้ต้องขังเหล่านั้นก็ย่อมถูกควบคุมตัว อยู่ในที่คุมขังภายในเรือนจำกลางคลองเปรม ข้ออ้างของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่อาจรับฟังได้

ส่วนข้ออ้างว่า แคน 2 เรือนจำกลางคลองเปรมมีปัญหาเกี่ยวกับระบบเสริมความมั่นคงของอาคาร และเจ้าหน้าที่ 1 คน ต้องควบคุมผู้ต้องขังจำนวนมากนั้น เห็นว่า ข้อขัดข้องที่ผู้ถูกฟ้องคดีอ้างเกิดขึ้นจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีและหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ในการควบคุมตัวผู้ต้องขังไว้อย่างรัดกุมเพียงพอ การจำตรวนผู้ต้องโทษประหารชีวิต จึงเป็นการแก้ไขปัญหาของผู้ถูกฟ้องคดีโดยไม่คำนึงถึงผลร้ายที่จะตกแก่ผู้ฟ้องคดีและผู้ต้องขังอื่น จึงได้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการให้ระงับการจำตรวนแก่ผู้ฟ้องคดี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

อย่างไรก็ตามเนื่องจากคำพิพากษานี้เป็นคำพิพากษาศาลปกครองกลาง และทราบว่ากรมราชทัณฑ์ได้อุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดแล้ว คดีจึงยังไม่ถึงที่สุด คงต้องคอยดูคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดอีกครั้งหนึ่งว่าจะพิพากษาออกมาในรูปแบบใด ซึ่งก็จะได้เป็นบรรทัดฐานสำหรับการใช้เครื่องพันธนาการของกรมราชทัณฑ์ต่อไป

จากข้อเท็จจริงทั้งสองกรณีที่ได้หยิบยกขึ้นมา นั้นคงพอสะท้อนให้เราชาวราชทัณฑ์มองเห็นได้ว่าบุคคลภายนอกหรือหน่วยงานภายนอกเขามีความคิดความเห็นกับเรื่องของการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังอย่างไรสภาพปัญหาภายในของเราที่ยกขึ้นต่อสู้อย่างไรไม่ว่าจะเป็นเรื่องสภาพเรือนจำ ความมั่นคงของอาคารสถานที่ อัตราส่วนระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง เป็นต้นแทบจะฟังไม่ขึ้นเลยเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องที่รัฐจะต้องเป็นฝ่ายจัดหามาเพื่อสนับสนุนภารกิจของรัฐ ไม่ใช่แก้ปัญหาด้วยการเอาผลร้ายคือการใส่เครื่องพันธนาการไปตกอยู่กับประชาชน

ตรวจสอบขนาดต่างๆ

กรมราชทัณฑ์ในฐานะที่เป็นหน่วยงาน บังคับบัญชาเรือนจำทั้งหลาย คงจะต้องหยิบยกปัญหา เรื่องการใช้เครื่องมือรณการนี้ขึ้นมา พิจารณาอย่างจริงจัง

และเตรียมหาทางรับมือกับผลที่จะตามมาในอนาคต เพราะลำพังหนังสือสั่งการให้เรือนจำปฏิบัติตามกฎหมายเพียงอย่างเดียวมัน คงไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ เนื่องจากเรือนจำส่วนใหญ่เข้าใจถึงตัวบทกฎหมายอยู่แล้วพอสมควร แต่ที่สำคัญคืออัตราเจ้าหน้าที่อาคารสถานที่ และเครื่องมือเครื่องมือต่างๆ ยังไม่พร้อม ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าสิ่งที่จะต้องพิจารณาและเกี่ยวเนื่องกันอยู่ 3 ปัจจัยใหญ่ๆ ด้วยกันคือ

1. เรือนจำ ในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่มีกำแพงชั้นเดียว ด้านในมีรั้วลวดหนามกันเป็นพื้นที่หวงห้ามระหว่างแนวกำแพงกับพื้นที่ภายในเรือนจำ เมื่อผู้ต้องขังลงจากเรือนนอนก็สามารถมองเห็นแนวกำแพงและหากเข้าไปชิดแนวรั้วลวดหนามก็อยู่ห่างกำแพงประมาณ 2 เมตรเท่านั้น ซึ่งจุดนี้จะมั่นใจได้อย่างไรว่ารั้วลวดหนามที่สูงประมาณ 2 เมตรเศษจะสามารถป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังเข้าถึงแนวกำแพงได้ สภาพอาคารเรือนนอนโดยทั่วไปจะเป็นห้องมีลูกกรงเหล็กเพียงชั้นเดียว บางแห่งอาคารเรือนนอนยังเป็นไม้ ในเวลากลางวันผู้ต้องขังจะลงจากเรือนนอนมาทำกิจกรรมต่างๆ เช่น เข้าโรงฝึกงาน เรียนหนังสือ อยู่โรงเลี้ยงทำงานประกอบอาหารและจัดเลี้ยงอาหาร ประจำกองกลางพัฒนาทั่วไปในเรือนจำ และมีกลุ่มต่างๆ อีกเช่น กลุ่มเข้าใหม่ กลุ่มผู้ต้องขังชรา คนป่วยทั้งประเภทธรรมดาและจิตไม่ปกติ ก็จะมารวมๆ และกระจายตัวกันอยู่ทั่วไปภายในเรือนจำ และจะมีตัวแปรที่ทำให้ผู้ต้องขังเกิดการเคลื่อนไหวได้ทั้งวัน คือการออกรับการเยี่ยมจากญาติ เจ้าหน้าที่เรือนจำก็จะประจำตามจุดที่ได้รับมอบหมาย เช่น ตามโรงงาน โรงเรียน โรงครัว ตึกนอน ควบคุมกลาง แคนพยาบาล งานสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์ ร้านค้าภายในและภายนอกเรือนจำ กองบู๊ค(บัญชีเงินฝากผู้ต้องขัง) ฝ่ายฝึกวิชาชีพ ฝ่ายสวัสดิการ ฝ่ายบริหาร งานทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง ห้องเยี่ยมญาติ รับเงินฝากจากญาติ เขียนใบเยี่ยมญาติ รักษาการณ์ประตูเรือนจำ งานกองนอก และงานอื่นๆ ที่เป็นงานจร

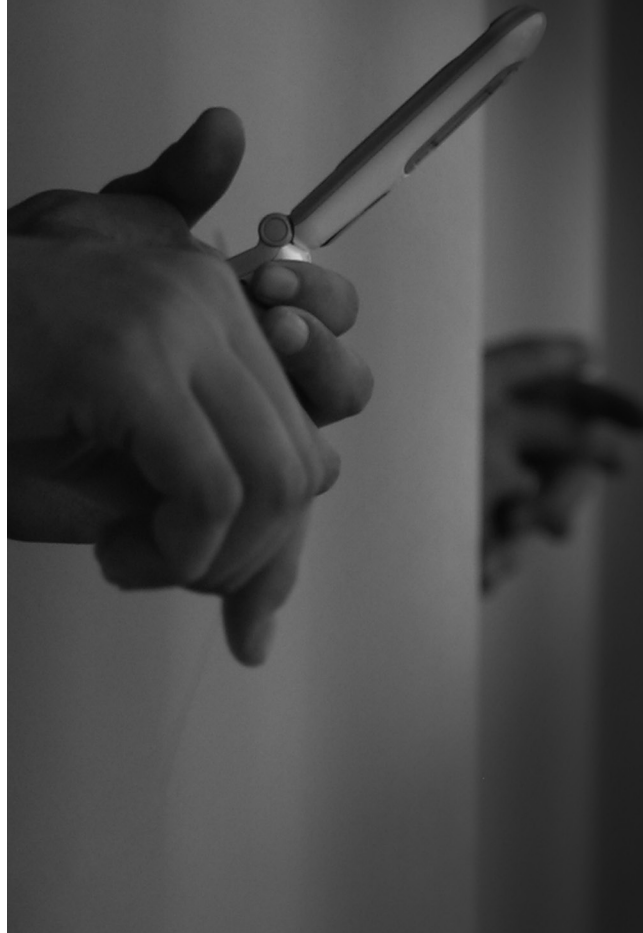
เข้ามาเกือบทุกวัน เช่นงานย้ายผู้ต้องขังระหว่างเรือนจำ ฝ่าวผู้ต้องขังป่วยที่พักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล ภายนอกเรือนจำ นำผู้ต้องขังป่วยออกไปพบแพทย์ตามนัด อย่างไรก็ตามกรณีของเรือนจำกลางยะลา จากที่ได้ลองตรวจสอบในช่วงเดือนสิงหาคม 2552 มีผู้ต้องขังป่วยออกไปนอนรักษาตัวประจำอยู่ที่โรงพยาบาล 1 คน ต้องใช้เจ้าหน้าที่เฝ้าตลอด 24 ชั่วโมง ผลัดละ 2 คน และแพทย์รับตัวไว้ดูอาการ 2 วันอีก 1 คน ซึ่งในช่วง 2 วันนี้ จะต้องใช้เจ้าหน้าที่ผลัดละ 4 คน และในเดือนเดียวกันมีผู้ต้องขังป่วยที่ต้องออกไปพบแพทย์ตามนัดอีก 8 ครั้ง แต่แต่ละครั้งต้องใช้เจ้าหน้าที่ควบคุม 2 คนใช้เวลาประมาณครึ่งวัน นอกจากนั้นมีการขนย้ายผู้ต้องขังไปต่างเรือนจำอีก 5 ครั้ง แต่แต่ละครั้งต้องใช้เจ้าหน้าที่ 4 คนใช้เวลาทั้งวัน ในขณะที่เดียวกันก็มีเจ้าหน้าที่บางส่วนลาป่วย ลาภัก ลาพักผ่อน ไปราชการหรือเข้ารับการอบรมอีกจำนวนหนึ่ง จากที่ได้ตรวจสอบมีการลาป่วย 14 วัน ลาพักผ่อนรวม 62 วัน คนที่อยู่ประจำก็จะมีพักเวรยามทั้งก่อนและหลังเข้าเวรเวลากลางคืนอีกวันละ 11 คน ดังนั้นในแต่ละวันจะมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานควบคุมผู้ต้องขังอยู่จำนวนน้อย เทียบอัตราส่วนระหว่างจำนวนผู้ต้องขังกับเจ้าพนักงานแล้วจะสูงถึง 30 – 40 คน ต่อเจ้าหน้าที่ 1 คน ซึ่งเป็นเรื่องที่ห่างไกลต่อมาตรฐานสากลมากๆ ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องตรากตรำและเครียดกับงานอย่างมาก

ที่กล่าวมานั้นเป็นข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ที่สามารถตรวจสอบได้ และคิดว่าเรือนจำอื่นๆ ก็คงมีสภาพใกล้เคียงกัน

2. ผู้ต้องขัง

ในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ต้องขัง คงต้องยอมรับว่าปัจจุบันคนที่ทำผิดกฎหมายได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตอย่างมาก ในอดีตผู้กระทำผิดมักจะมีสถานะทางสังคมไม่ค่อยดี การศึกษาน้อย ขาดความยับยั้งชั่งใจ หรือไปตามเพื่อน ผู้ที่เป็นอาชญากรซ้ำซากจะมีเฉพาะกลุ่ม เช่น ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ เกี่ยวกับยาเสพติด (ผู้เสพ ผู้ค้ารายย่อย) กลุ่มความผิดเกี่ยวกับเพศ ส่วนผู้ที่กระทำผิดต่อชีวิตส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเฉพาะบุคคล เว้นแต่พวกที่เป็นมือปืนรับจ้างหรือข่มมือปืน การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเหล่านี้จะไม่ค่อยมีความยุ่งยาก เพราะเป็นผู้กระทำผิดที่ยังไม่มีความซับซ้อนในทางความคิดมากนัก บางคนจะเป็นข่าประจำเข้าออกจนคุ้นเคยกับการใช้ชีวิตในเรือนจำ หากจะมีประเภทที่ต้องเฝ้าระมัดระวังเป็นพิเศษก็จะเป็นกลุ่มผู้ต้องขังคดีความผิดต่อชีวิตกำหนดโทษสูง กลุ่มปล้นฆ่าหลายคดีหรือผู้ค้ายาเสพติดรายใหญ่ แต่ในปัจจุบันคนที่ทำผิดกฎหมาย

เป็นผู้มีความรู้ มีฐานะทางสังคมดี มีการกระทำผิดเป็นขบวนการ เป็นการประกอบอาชญากรรมในเชิงธุรกิจ เช่น การค้ายาเสพติด จะมีเครือข่ายที่ซับซ้อน และเกี่ยวข้องกับธุรกิจผิดกฎหมายหลายประเภท มีกำลังทางการเงิน มีกลุ่มผู้มีอำนาจรัฐเข้าไปเกี่ยวข้องเพื่อแบ่งปันผลประโยชน์ กลายเป็นผู้มีอิทธิพล มีคนให้ความดูแลคอยให้ความช่วยเหลือ เมื่อคนพวกนี้ถูกจับกุมก็จะใช้อำนาจเงินเพื่อซื้อความสะดวกสบาย และยังพยายามสร้างรายได้ โดยรักษาเครือข่ายภายนอกเอาไว้เพื่อคงสถานะความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นที่มาของปัญหาการลักลอบนำโทรศัพท์เข้าไปใช้ในเรือนจำ หรือแม้แต่อาชญากรที่ทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินก็จะดำเนินการในรูปของกลุ่ม(แก๊ง) ด้วยความเป็นมืออาชีพ มีตลาดรองรับทรัพย์สินที่ได้มาจากการทำผิดทั้งในและนอกประเทศ ซึ่งคนพวกนี้หากมีโอกาสหรือช่องทางที่จะหลบหนีก็จะยอมเสี่ยง เพราะต้องการไปใช้ชีวิตกับทรัพย์สินที่หามาได้ภายนอกเรือนจำ นี่ก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เรือนจำต้องรับภาระการควบคุมที่หนักขึ้น

3. งบประมาณเกิน

จากสภาพของข้อเท็จจริงที่กล่าวมา เห็นว่ากรมราชทัณฑ์จำเป็นต้องมีแผนเพื่อพร้อมรับมือกับความเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการทางกฎหมาย สังคม และรูปแบบของอาชญากรรมเหล่านี้ กรมราชทัณฑ์จึงควรศึกษา ปัญหาในภาพรวมทั้งหมด แล้วเสนอเป็นแผนแม่บทเพื่อแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนและถาวร ซึ่งจำเป็นต้องใช้งบประมาณและเวลา ทั้งนี้เพื่อยกมาตรฐานการปฏิบัติงานของเรือนจำและการพัฒนางานราชทัณฑ์ของไทยโดยรวม การจะบังคับใช้กฎหมายโดยไม่มีเครื่องมือไม้เครื่องมือมาช่วยเหลืออย่างเพียงพอเป็นสิ่งที่ไม่ประสบผลสำเร็จได้ยาก เมื่อถูกตรวจสอบหนักขึ้น ผู้ปฏิบัติงานก็จะเกิดความไม่มั่นใจในการใช้อำนาจ โดยเฉพาะทำหนังสือกรมราชทัณฑ์ฉบับหลังสุดยังกำชับไว้ยิ่งกว่าการใช้เครื่องพันธนาการกับผู้ต้องขังโดยไม่สุจริต ถือเป็น การกระทำที่ผิดกฎหมาย เกรงจะกลายเป็นว่าเจ้าหน้าที่ไม่กล้าใช้ดุลพินิจในการใช้เครื่องพันธนาการ เพราะอาจกระทำด้วยเจตนาที่สุจริตแต่ถูกตีความว่าไม่เข้าองค์ประกอบในทางกฎหมายเลยไม่เสี่ยงที่จะใช้ดุลพินิจ เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วง เพราะทุกวันนี้มีหลายเรื่องหลายราวที่เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงานไม่กล้าที่จะลงมือหรือตัดสินใจ เพราะไม่มั่นใจว่าเมื่อทำไปแล้วจะผิดกฎหมายหรือไม่ ซึ่งหากยังคงปล่อยให้รูปการณ์เป็นแบบนี้ต่อไปจะกลายเป็นความอ่อนแอขององค์กร และอาจเกิดความเสียหาย

สำหรับปัญหาอื่นๆ เช่น เรื่องขนาดของเครื่องพันธนาการเห็นว่าสามารถแก้ไขได้และหากเป็นไปได้ กรมราชทัณฑ์ควรเป็นผู้ดำเนินการจัดหาเองแล้วแจกจ่ายให้เรือนจำทัณฑสถานทั่วประเทศ เพื่อจะได้ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันต่อไป

แชร์ลูกโซ่ กับ ธุรกิจขายตรง

ความตกต่ำทางเศรษฐกิจเกิดขึ้นเมื่อใด เราก็จะพบเห็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบต่างๆ สร้างความเสียหายแก่ประชาชนเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง กรณีที่เห็นชัดเจนก็คือแชร์ลูกโซ่ โดยเฉพาะได้มีการเตือนให้ระมัดระวัง ธุรกิจ แฟรนไชส์กว่า 400 รายที่อาจเข้าข่ายเป็นแชร์ลูกโซ่ แชร์ลูกโซ่เป็นรูปแบบการดำเนินธุรกรรมที่มุ่งหารายได้จากค่าธรรมเนียมเป็นหลักโดยมีการสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนที่สูงกว่าเงินลงทุน ซึ่งผู้ประกอบการมักจะอ้างว่านำเงินไปลงทุนในรูปแบบต่างๆ เพื่อแบ่งปันรายได้ให้ผู้เข้าร่วมธุรกิจ จึงมีผู้เข้าร่วมกิจการจำนวนมากโดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยที่พอมีความสามารถหาเงินมาร่วมลงทุนได้ และสามารถหาสมาชิกได้จำนวนมาก เพื่อขยายขอบเขตกิจการ เมื่อได้ระดมทุนในระดับที่ ได้รับผลตอบแทนตามที่คาดหวังไว้แล้ว อาจจะปิดตัวหนีหายไปหรืออาจดำเนินการต่อเนื่องไปจนกว่าไม่สามารถหาฐานลูกค้าใหม่มารองรับได้ ทำให้ขาดเงินทุนหมุนเวียนและต้องปิดตัวในที่สุด

แชร์ลูกโซ่มีกำเนิดขึ้นในช่วงที่สภาวะเศรษฐกิจของประเทศตกต่ำประมาณปี พ.ศ. 2528 ซึ่งในขณะนั้นธุรกิจการเงินนอกระบบโดยเฉพาะการเล่นแชร์เปียวยุคเกิดขึ้นมากเนื่องจากตลาดการเงินขาดสภาพคล่อง ประชาชนต่างต้องการที่พึ่งพาจากทุกสิ่งทุกอย่างทำให้มีกระบวนการทางธุรกิจที่ผิดกฎหมายการเงินเกิดขึ้นอย่างมากมาย และกฎหมายขณะนั้นยังมีช่องว่างมากมาย มีตัวอย่างการล้มละลายของแชร์ลูกโซ่ในอดีตที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางและมีผู้เสียหายจำนวนมาก อาทิ

1. แอร์แม่บ๋อยหรือแอร์น้ำมัน

มีนางชม้อย ทิพย์โส เป็นผู้จัดการ กำหนดให้มีการลงทุนในการซื้อน้ำมันเป็นคัณฑ์ (160,000 บาท) ครั้งคัณฑ์หรือหนึ่งล้อ เมื่อครบ 15 วัน จะได้รับผลตอบแทนในทันทีจำนวน 8,000 บาทต่อหนึ่งคัณฑ์ เมื่อลงทุนเพียง 10 เดือนก็จะได้รับเงินคืน ซึ่งตามข้อเท็จจริงเป็นเพียงการหมุนเวียนเงินสมาชิกรายใหม่ให้รายเก่า จึงถูกจับกุมดำเนินคดีฐานฉ้อโกงประชาชน มีความเสียหายนับพันล้านบาท

2. แอร์บลิสเซอร์

เป็นการดำเนินธุรกิจจัดสรรสถานที่พักผ่อนให้สมาชิกแบบเฉลี่ยสิทธิ ปีละ 4 วัน ตามรายชื่อโรงแรมหรือสถานที่พักตามที่กำหนด แต่ธุรกิจที่แท้จริงเป็นการให้สมาชิกไปหาสมาชิกเพิ่ม โดยมีค่าตอบแทนตามลำดับขั้น ซึ่งสูงถึงร้อยละ 45 แชร์นี้มีผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกถึง 2,981 คน วงเงินนับสองพันล้านบาท ต่อมาแชร์ล้มลงเนื่องจากไม่สามารถจัดสรรที่พักให้ประชาชนได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากบริษัทไม่มีสถานที่พักของตนเอง อีกทั้งผู้เป็นสมาชิกส่วนใหญ่หวังค่าตอบแทนจากการหาสมาชิกมากกว่า

3. แอร์นาคหน้า

โดยจัดตั้งบริษัทจำหน่ายฟอพันธุ์ แม่พันธุ์ นาคหน้า ซึ่งเป็นสัตว์คล้ายหนูผสมตุ่นปากเปิดในราคาคู่ละสองถึงสามหมื่นบาท โดยอ้างว่าสามารถส่งออกไปต่างประเทศ เพื่อทำเล็ชชสัตว์และใช้เป็นอาหารราคาแพง ทางและกระดุกทำเป็นยาเพิ่มพลังทางเพศได้ เมื่อลูกคลอกแรกออกมาอายุได้ 1 เดือนบริษัทจะรับซื้อคืนในราคาตัวละ 5,000 บาท ประชาชนหลงเชื่อแห่ไปซื้อมาเลี้ยงจำนวนมาก แต่ในข้อเท็จจริงบริษัทนำลูกนาคหน้าที่เกิดขึ้นมาหมุนเวียนเป็นพ่อแม่พันธุ์ในลักษณะแชร์ลูกโซ่ โดยไม่มีโรงงานฟอกหนังหรือรับซื้อเนื้อ ในที่สุดบริษัทได้ปิดตัว หนีไป

4. แอร์ข้าวสาร

มีวิธีการโดยการเปิดบริษัทเชิญชวนคนไปซื้อหุ้นแล้วจะได้รับข้าวสาร ถ้าหากไม่รับข้าวสารจะหักเงินคืนให้

จากนั้นจะได้รับเงินปันผลซึ่งจ่ายสูงเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ซึ่งมีข้าราชการและประชาชนหลงเชื่อสมัครเป็นสมาชิกกว่า 1 พันคน วงเงินกว่า 500 ล้านบาท โดยบริษัทร่วมทุนค้าปลีก จำกัด ซึ่งมีบริษัทในอยู่ที่ อ.เมืองเชียงใหม่ เป็นเครือข่ายใหญ่ของขบวนการ “หุ้นแชร์ข้าวสาร” ได้ไปเปิดสาขาที่ จ.ภูเก็ต และภาคใต้หลายจังหวัด ลักษณะการลงทุนหรือร่วมทุน คือ ซื้อหุ้น ราคาหุ้นละ 1,450 บาท ได้รับข้าวสาร 1 กระสอบ หากไม่รับข้าวสารจะหักเงินคืนให้ 800 บาท เท่ากับลงทุนหุ้นละ 650 บาท จากนั้นจะได้รับเงินปันผลครั้งแรก 1,200 บาท หลังการซื้อขายหุ้น 25 วัน และครั้งที่สอง 8,000 บาท หลังจากรับเงินปันผลครั้งแรก 50 วัน ถือเป็นอันจบการลงทุนในหุ้นดังกล่าว แต่ผู้ลงทุนจะมีรายได้เพิ่มอีกจากการหาลูกสายหัวละ 100 บาท

5. แอร์ก๊วยเตี๋ย

ได้โฆษณา ชักชวนประชาชนผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต วิทยุ และออกบูธตามห้างสรรพสินค้า รวมทั้งเคยออกรายการทีวีช่อง 11 แนะนำการประกอบอาชีพ เพื่อชักจูงให้ประชาชนนำเงินไปลงทุนในธุรกิจแฟรนไชส์ของบริษัท แลกกับผลตอบแทนในอัตราสูง โดยสมาชิกไม่ต้องรับรถเข็นก๊วยเตี๋ยเองก่อนจะนำกำไรจากการขายทุกที่มาเฉลี่ยแบ่งให้สมาชิก เมื่อตรวจสอบแผนการตลาด สมาชิกต้องจ่ายเงิน 45,000 บาท เพื่อซื้อหุ้นรถเข็นหนึ่งคัน โดยจะได้รับผลตอบแทน 1 หมื่นบาทต่อเดือน เป็นเวลา 10 เดือน รวม 100,000 บาท เท่ากับว่าลงทุน 45,000 บาท จะได้กำไร 55,000 บาท

อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีพระราชบัญญัติการเล่นแชร์และพระราชกำหนดการกั๊ยเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนออกมา กลุ่มอาชญากรดังกล่าวก็จะพยายามหาช่องทางพัฒนารูปแบบวิธีการฉ้อโกงประชาชนในรูปแบบใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อมีพระราชบัญญัติการขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 ออกมา แชร์ลูกโซ่ก็พยายามที่จะแอบแฝงเข้ามากระทำผิดโดยอาศัยกิจการขายตรงบังหน้า โดยมีเทคนิควิธีการที่สร้างความน่าเชื่อถือที่โน้มน้าวให้ประชาชนหลงเป็นเหยื่ออย่างแยบยล

ธุรกิจขายตรง

เป็นการขายสินค้าหรือบริการซึ่งผู้ประกอบการ (ผู้ผลิตและผู้นำเข้า) ทำการจำหน่ายสินค้าหรือบริการโดยผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงที่ไม่ใช่ลูกจ้างนำสินค้าหรือบริการไปขายแก่ผู้บริโภคตามภูมิลำเนาของผู้บริโภคหรือสถานที่อื่นที่ไม่ใช่ร้านค้าหรือสถานที่ประกอบการค้าเป็นปกติธุระ การขายตรงด้วยวิธีการเช่นนี้ต้องมีข้อตกลงที่ชัดเจนว่าผู้ประกอบการจะจ่ายผลตอบแทนเป็นจำนวนที่แน่นอนให้แก่ผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรง ผู้ประกอบการธุรกิจ

ไม่ใช่คู่สัญญากับผู้ซื้อหรือผู้บริโภค สัญญาซื้อขายเกิดขึ้นระหว่างผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงกับผู้บริโภค ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจกับผู้จำหน่ายอิสระหรือตัวแทนขายตรงที่มีใช้ลูกจ้างอยู่ที่ข้อตกลงการจ่ายผลตอบแทน จึงต้องมีกฎหมายกำกับดูแลแผนการจ่ายค่าตอบแทนมิให้มีการเอาเปรียบหรือหลอกลวงผู้ต้องการหารายได้จากการเป็นผู้จำหน่ายอิสระ และป้องกันการใช้วิธีการนี้ระดมเงินจากการหาสมาชิกเครือข่ายมากกว่าการขายสินค้า ดังนั้นผู้ประกอบการขายตรง จึงต้องจดทะเบียนผู้ประกอบการกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

ธุรกิจขายตรงนับเป็นธุรกิจที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง มีการเติบโตอย่างรวดเร็วและเป็นหนทางสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชนจำนวนมาก สินค้าที่นิยมใช้ในการขายตรง อาทิเช่น ผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาด เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ในครัว ฯลฯ

ความแตกต่างระหว่างแชร์ลูกโซ่ และธุรกิจขายตรง

แชร์ลูกโซ่จัดเป็นสิ่งผิดกฎหมายตามพระราชกำหนดการให้กู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 และแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2534 จึงมีความพยายามที่จะแอบแฝงตนหรือแปลงกายเข้ามาในระบบการขายตรงซึ่งเป็นกิจการที่ได้รับการรับรองตามกฎหมาย แชร์ลูกโซ่โดยทั่วไปมักจะสังเกตได้ง่าย เช่น มีการล่าหิวคิว หรือลงทุนและรับส่วนแบ่งกันตรงๆ โดยอาจไม่มีสินค้าหรือบริการเลยก็ได้ ส่วนแชร์ลูกโซ่ที่แฝงตัวในระบบการขายตรง มักอาศัยระบบตลาดขายตรงแบบหลายชั้น ที่เรียกว่า Multi-Level Marketing เรียกย่อๆ ว่า MLM ซึ่งสังเกตยาก ดูผิวเผินเหมือนไม่ใช่การระดมเงินแต่ที่จริงแล้วเป็นการดึงเม็ดเงินผ่านกระบวนการหาสมาชิก โดยมีสินค้าและบริการบังหน้า ในลักษณะการวางระเบียบบังคับให้ซื้อสินค้า เพราะหากไม่มีการบังคับซื้อสินค้าก็ไม่สามารถจ่ายค่าหิวคิวเป็นทอดๆ ได้ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างได้ดังนี้

ระบบแชร์ลูกโซ่ที่แอบแฝงในรูปแบบการขายตรง	ระบบขายตรง
1. ค่าธรรมเนียมในการสมัครสมาชิกสูง ผู้สมัครมักจะถูกหลอกให้จ่ายค่าฝึกอบรมหรือต้องซื้อสินค้าในราคาสูงเกินจริง และในปริมาณที่เกินความต้องการ เช่น จัดให้ซื้อสินค้าเป็นชุดใหญ่ รายได้ของสมาชิกและผลกำไรบริษัทส่วนใหญ่มาจากการรับสมัครใหม่	1. ค่าธรรมเนียมเริ่มต้นในการเป็นสมาชิกต่ำ จะจ่ายเฉพาะค่าคู่มือ เอกสารอบรมและผลิตภัณฑ์ตัวอย่างเท่านั้น
2. สินค้ามักมีคุณภาพต่ำ ตัวสินค้าเป็นเพียงเครื่องมือหรือข้ออ้างที่จะดึงเงินมาจากสมาชิกเท่านั้น และมักไม่มีนโยบายรับสินค้าคืน	2. สินค้ามีคุณภาพสูง ทำให้ลูกค้าซื้อได้อย่างต่อเนื่อง ยอดขายมาจากการจำหน่ายสินค้าบริษัทมุ่งความพึงพอใจของลูกค้าเป็นสำคัญ มีการรับประกันสินค้า ลูกค้าสามารถเปลี่ยนหรือคืนสินค้าได้ภายในเวลาที่กำหนด
3. บริษัทไม่เน้นให้สมาชิกขายสินค้าให้แก่ผู้บริโภคอย่างจริงจัง ค่าตอบแทนของสมาชิกมาจากการหาสมาชิกใหม่ ซึ่งสมาชิกใหม่ต้องซื้อสินค้าตามจำนวนที่กำหนดหรือที่ถูบบังคับ	3. การจ่ายผลประโยชน์ รายได้ และตำแหน่งจะขึ้นกับยอดขายของสมาชิกเองและลูกข่ายของตน
4. เมื่อดำเนินการได้ระยะหนึ่งจะไม่สามารถหาสมาชิกใหม่มาหล่อเลี้ยงระบบได้อย่างเพียงพอ ทำให้ขาดทุนและล้มไปในที่สุด	4. ผู้บริโภคมีการซื้อซ้ำ เพราะพอใจในสินค้ามีการออกสินค้าใหม่เพื่อขยายตลาดทำให้ธุรกิจเติบโตขึ้นได้
5. เป็นธุรกิจที่ผิดกฎหมาย มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาฐานฉ้อโกงประชาชน พระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 ฐานระดมเครือข่ายโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527	5. เป็นธุรกิจที่ถูกกฎหมาย ได้รับการคุ้มครองตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545

กรณีดังกล่าว เช่น บริษัท กรีน แพลนเนท ซึ่งได้จดทะเบียนขายตรงกับสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ซึ่งมีเลขากิจการคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคเป็นนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์เครื่องสำอาง ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องครัว ฯลฯ แต่ไม่ประสบผลสำเร็จนัก ผลประกอบการขาดทุนมาโดยตลอด ต่อมาบริษัทได้ออกโปรแกรมพิเศษเรียกว่า กองทุนรถยนต์ กำหนดให้สมาชิกต้องซื้อสินค้าของบริษัทซึ่งมีราคาสูงกว่าท้องตลาดเมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าในลักษณะเดียวกันถึง 5-8 เท่า ในราคา 18,000 บาท หรือเรียกว่า 1 องค์กร โดยให้ผลตอบแทนสมาชิกที่หาสมาชิกได้ถึงเป้าหมาย เป็นรถจักรยานยนต์ รถยนต์โตโยต้าวีโอส รถยนต์โตโยต้าคัมรี่และรถเบนซ์ ถ้าหากต้องการที่จะได้รับผลตอบแทนหรือรถยนต์เร็วขึ้นก็ให้ช่วยกันหาสมาชิกหรือซื้อองค์กรเพิ่ม สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคได้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการติดตามตรวจสอบข้อเท็จจริง และต่อมาได้เพิกถอนบริษัทดังกล่าว ออกจากการจดทะเบียนการประกอบธุรกิจขายตรง และได้ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษเพื่อดำเนินคดี จะเห็นได้ว่า ธุรกิจขายตรงจึงเป็นอีกช่องทางหนึ่ง ที่ผู้ประกอบการทางเศรษฐกิจมักจะแสวงหาโอกาส และช่องว่างทางกฎหมายในการดำเนินการ โดยเฉพาะกลุ่มการเงินนอกระบบประเภทแชร์ลูกโซ่ มักจะแอบแฝงเข้ามาหลอกลวงประชาชนในรูปแบบการขายตรง ซึ่งลักษณะภายนอกเป็นกิจการที่ถูกกฎหมายโดยจดทะเบียนถูกต้องตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 แต่โดยเนื้อแท้เป็นแชร์ลูกโซ่ที่มุ่งหลอกลวงต้มตุ๋นประชาชน ดังนั้นแชร์ลูกโซ่ที่แอบแฝงมาในรูปแบบการขายตรงซึ่งในปัจจุบันมีแนวโน้มที่ขยายจำนวนเพิ่มขึ้น จึงจัดเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่ภาครัฐควรต้องร่วมกันป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง เพื่อหยุดยั้งมิให้กระบวนการดังกล่าวเติบโตจนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ระบบเศรษฐกิจและประชาชนในวงกว้าง

การเกิดธุรกิจแชร์ลูกโซ่ ถึงแม้จะมีการเกิดขึ้นหลายครั้งหลายหนแต่ธุรกิจแชร์ลูกโซ่ก็ยังสามารถเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมและประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง สาเหตุอาจเป็นเพราะ

1) ปัญหาเศรษฐกิจจะล่อตัว ทำให้บริษัทขายตรงต้องปิดกิจการไปหลายแห่ง แต่บางรายปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การแข่งขันทางธุรกิจเพื่อความอยู่รอด โดยการระดมทุนและ

สร้างแรงจูงใจให้ประชาชนนำเงินมาลงทุน โดยให้ผลตอบแทนในอัตราที่สูงจนในที่สุดไม่สามารถจ่ายค่าตอบแทนได้ก็ต้องปิดกิจการไป

2) เกิดจากประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ โดยเฉพาะในเรื่องธุรกิจขายตรง และขาดความรู้ทางด้านกฎหมาย

3) ในช่วงเศรษฐกิจไม่ดี ประชาชนจึงพยายามที่จะหารายได้เพิ่ม ประกอบกับการไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างเพียงพอในการป้องกันตนเอง หรือทราบแต่อาจเกิดจากความโลภ

4) ในการจูงใจของธุรกิจแชร์ลูกโซ่จะทรงพลังมาก โดยจะให้ผู้เข้าร่วมทุนเข้าฟังบรรยายในห้องประชุม มีการกล่าวอ้างบุคคลที่มีชื่อเสียง พร้อมทั้งฉายวิดีโอประกอบการบรรยาย หลังจากนั้นจะมีบุคคลเข้าพูดจواهرานล้อมเรื่องรายได้ที่จะได้รับ ซึ่งฟังดูน่าเชื่อถือมากทำให้ประชาชนหลงเชื่อและตกเป็นเหยื่อในที่สุด

5) การขาดความเอาใจใส่และการเอาจริงเอาจังจากภาครัฐธุรกิจเหล่านี้จึงอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการหารายได้จากสมาชิก รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบก็มีจำนวนน้อย เมื่อเทียบกับปัญหาที่กำลังทวีความรุนแรงขึ้น

ทำยนี้ได้มีคำแนะนำถึงเคล็ดลับในการปฏิบัติตัวเมื่อไม่แน่ใจว่าจะตกเป็นเหยื่อของพวกมิจฉาชีพ ด้วยการใช้เทคนิคเบื้องต้นดังนี้

1. พุดคำว่า “ใช่” อย่างมีชั้นเชิง ดูจริงจัง แต่สุภาพ ในข้อเสนอต่างๆ ที่มีผู้หยิบยื่น โดยที่คุณไม่แน่ใจในเรื่องนั้นๆ
2. พุดและนึกคำว่า “ยัง” เอาไว้ เพราะใช้ได้กับการถ่วงเวลาต่อการตัดสินใจบางสิ่งที่ไม่แน่ใจหรือไม่ต้องการในเวลานั้น
3. หัดเป็นคนช่างสังเกต เปิดโลกทัศน์และเปิดใจรับฟังข่าวสาร เนื่องจากอาจได้รับทราบข้อมูลบางอย่างที่คาดไม่ถึงและเป็นประโยชน์ยิ่งนัก
4. ให้ความร่วมมือช่วยเหลือเจ้าหน้าที่เมื่อพบเหตุการณ์ไม่ชอบมาพากลทั้งต่อหน้าและลับหลัง โดยที่รู้ว่าผิดกฎหมายแน่นอนเจ้าหน้าที่จะได้จับตัวผู้กระทำผิดไปลงโทษ คุณและคนที่รักจะได้ปลอดภัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ทศ คณนาพร, 2549. กลโกงยุคใหม่. กทม : สำนักพิมพ์เนชั่นบุ๊กส์.
 วีระพงษ์ บุญญาภาส. รศ, 2547. อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. กทม : สำนักพิมพ์นิติธรรม.
 ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ www.google.com.

ศัพท์ภาษาอังกฤษน่ารู้

ในงานราชทัณฑ์ ตอนที่ 2

ตามที่กองบรรณาธิการวารสารราชทัณฑ์ ได้ขออนุญาตนำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับงานราชทัณฑ์ **ตามที่ท่านสมบุญ ประสพเนตร** อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม และรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ซึ่งท่านได้รวบรวมและจัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อมอบให้บุคลากรกรมราชทัณฑ์ในช่วงที่ท่านดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์ มาลงในวารสารฉบับที่ 3/2552 ฉบับนี้ ก็เช่นกันจึงขอนำเนื้อหาในส่วนที่เหลือมาลงให้ท่านผู้อ่านได้ติดตามต่อไป

ตำแหน่งสำคัญๆ ในเรือนจำและทัณฑสถาน

หัวหน้างานเงินทุนผลประโยชน์	Chief of Vocational Training Budget Section
หัวหน้างานพาณิชย์	Chief of Commerce Section
หัวหน้างานพัสดุฝึกวิชาชีพ	Chief of Vocational Training Supply Section
หัวหน้างานยานพาหนะ	Chief of Vehicle Section
หัวหน้างานสาธารณชนนอกเรือนจำ	Chief of External Public Work Section
หัวหน้างานธุรการ	Chief of Administration Section
หัวหน้างานการเงินและบัญชี	Chief of Budget and Account Section
หัวหน้างานรับเรื่องร้องทุกข์	Chief of Complaint Section
หัวหน้างานการเจ้าหน้าที่และสวัสดิการข้าราชการ	Chief of Personnel and Welfare Section
หัวหน้างานประชาสัมพันธ์	Chief of Public Relation Section
หัวหน้างานพัสดุและอาคารสถานที่	Chief of Supply and Building Section
หัวหน้างานทะเบียนประวัติผู้ต้องขัง	Chief of Prisoner Registration Section
หัวหน้างานทัณฑปฏิบัติ	Chief of Penal Administration Section
หัวหน้างานจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง	Chief of Prisoner Classification Section
หัวหน้างานสุทกรรม	Chief of Cooking Section
หัวหน้างานเยี่ยมญาติ	Chief of Visit Section
หัวหน้างานเงินฝากผู้ต้องขัง	Chief of Prisoner Cash Section
หัวหน้างานร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง	Chief of Prisoner Canteen Section
หัวหน้างานสังคมสงเคราะห์	Chief of Social Work Section
หัวหน้างานสันทนาการ	Chief of Recreation Section
หัวหน้างานสุขาภิบาล	Chief of Health Preservation and Disease Prevention Section
หัวหน้างานการศึกษาผู้ต้องขัง	Chief of Prisoner Education Section
หัวหน้างานอบรมผู้ต้องขัง	Chief of Prisoner Rehabilitation
ผู้บังคับแดน	Wing Chief
หัวหน้าโรงงาน	Chief of Workshop
พัศดี (ชาย)	Chief Warder
พัศดี (หญิง)	Chief Wardress
ผู้คุม (ชาย)	Warder
ผู้คุม (หญิง)	Wardress
อนุศาสนาจารย์	Chaplain

สถานที่สำคัญๆ ในเรือนจำและทัณฑสถาน

อาคารอำนวยการ	General Office
ที่ทำการฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์	Custody and Security Office
ที่ทำการฝ่ายปกครองและรักษาการณ์	
ที่ทำการฝ่ายอบรมและฝึกวิชาชีพ	Prisoner Rehabilitation and Vocational Training Office
ที่ทำการฝ่ายบริหารทั่วไป	General Administration Office
ที่ทำการฝ่ายสวัสดิการและสงเคราะห์ผู้ต้องขัง	Prisoner Welfare and Assistance Office
ที่ทำการฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ	Prisoner Education and Mental Development Office
ที่ทำการฝ่ายทัณฑปฏิบัติ	Penal Administration Office
แดน	Wing
แดนหญิง	Female Wing
แดนวัยหนุ่ม	Young Offender Wing
แดนแรกรับ	Reception Center หรือ Wing
เรือนนอนผู้ต้องขัง	Dormitories
โรงสุทกรรม	Kitchen
ที่อาบน้ำผู้ต้องขัง	Open Bathroom for Inmates
ส้วมผู้ต้องขัง	Seatless Toilets for Inmates
ร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง	Inmate's Canteen
โรงงานฝึกวิชาชีพ	Workshop
ห้องเยี่ยมญาติ	Visiting Room for Inmates Relatives
ประชาสัมพันธ์	Public Relation
โรงอาหาร	Canteen
ห้องประชุม	Auditorium
สถานพยาบาล	Clinic or Nursing-House
ห้องสมุด	Library
ห้องอบรมจิตตภาวนา	Meditation Room
สวนหย่อม	Small Garden
ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์	Prison Product Shop

เกี่ยวกับเจ้าพนักงานเรือนจำ

เจ้าพนักงานเรือนจำ	Prison Officer
ข้าราชการ	Official
ลูกจ้าง	Servant
ระดับข้าราชการ	Level of Official
โทษผิดวินัยของข้าราชการ	Staff Discipline Punishment
ภาคทัณฑ์	Reprimand
ตัดเงินเดือน	Salary Cut
ลดขั้นเงินเดือน	Salary Scale Reduction
ปลดออก	Dismiss With Pension
ไล่ออก	Dismiss Without Pension
เพิ่มเวรยาม	Additional Night Duty, Without Overtime Payment
กักบริเวณ	Staying in Specified Place
ขัง	Lock up

การจำคุก ในวันหยุดสุดสัปดาห์

เมื่อ 2-3 วันก่อน ผู้เขียนได้รื้อค้นเอกสารเก่าๆ ในห้องทำงาน เพื่อจะจัดระเบียบเอกสารให้เรียบร้อย เผอิญได้พบสารนิพนธ์ **เรื่องการนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำมาใช้ในระบบงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย** ซึ่งได้จัดทำไว้เมื่อประมาณ 15 ปีที่แล้ว เห็นว่าเนื้อหาและผลการศึกษาของสารนิพนธ์ฉบับดังกล่าว ยังคงทันสมัย และอาจเป็นประโยชน์แก่นักทัณฑวิทยา รุ่นปัจจุบัน จึงขอนำมาถ่ายทอดสู่กันฟังอีกครั้งหนึ่ง

การจำคุกในวันสุดสัปดาห์ หรือ Periodic Detention และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำ หรือ Work Release Program เป็นมาตรการกึ่งควบคุม (Semi-Custodial Measure) ซึ่งใช้ปฏิบัติกันอยู่ในประเทศ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และบางประเทศในทวีปยุโรป

การจำคุกในวันสุดสัปดาห์ เป็นวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้อำนาจของศาล ซึ่งผู้กระทำความผิดสามารถใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวและทำงานหารายได้เลี้ยงครอบครัวได้ตามปกติ เพียงแต่ในวันหยุดสุดสัปดาห์ ผู้กระทำความผิดจะต้องไปรายงานตัวเข้าอยู่ในเรือนจำ เพื่อเป็นการทดสอบว่าผู้กระทำความผิดสามารถควบคุมตนเองหรือปฏิบัติตามคำพิพากษาได้หรือไม่ ซึ่งในระหว่างการจำคุกสุดสัปดาห์ ผู้กระทำความผิดต้องเข้าร่วมในกิจกรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือการบริการชุมชนที่เรือนจำจัดขึ้นด้วย

ข้อมูลที่ได้จากเอกสารวิจัยหมายเลข 4 ของกรมยุติธรรม (Justice Department) ประเทศนิวซีแลนด์ ระบุว่า การจำคุกในวันสุดสัปดาห์เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1963 โดย Dr.J.L.Robson ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่ง Secretary for Justice ของประเทศนิวซีแลนด์ เป็นผู้ริเริ่มนำแนวคิดเรื่องการจำคุกในวันสุดสัปดาห์มาใช้ดำเนินงานเป็นครั้งแรก และต่อมาแนวคิดนี้ได้ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในประเทศอื่นๆ อาทิเช่น ออสเตรเลีย เบลเยียม เยอรมัน และเนเธอร์แลนด์

Auckland

ในระยะแรกได้มีการพิจารณาว่า เรือนจำวันหยุดสุดสัปดาห์ (Periodic Detention Centre) ควรที่จะนำมาใช้กับบุคคลที่มีลักษณะพร้อมจะรับฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง (Sergeant-Major Type of Person) ซึ่งสามารถจะได้รับการพัฒนาให้เกิดจิตสำนึกในเรื่องความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและสังคมได้วิธีการลงโทษจำคุกในวันสุดสัปดาห์จึงควรนำมาใช้กับกลุ่มผู้กระทำความผิดที่เป็นวัยรุ่นน ที่ยังเป็นโสด อายุประมาณ 15-21 ปี ซึ่งใช้เวลาว่างในการประกอบพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อสังคม หรือเป็นบุคคลอันตราย โดยคาดว่าจะการจำคุกในวันสุดสัปดาห์จะช่วยในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลกลุ่มดังกล่าว และเชื่อว่าการกิจกรรมการทำงานเพื่อชุมชนในระหว่างการถูกจำคุกในวันสุดสัปดาห์จะสามารถพัฒนาจิตสำนึกของผู้ถูกจำคุกให้มีความรับผิดชอบมากขึ้น

เรือนจำวันสุดสัปดาห์แห่งแรก

ได้รับการจัดตั้งขึ้นที่เมือง Auckland เมื่อเดือนสิงหาคม ค.ศ. 1963 เพื่อรับการควบคุมผู้กระทำความผิดตามคำพิพากษาของศาล ที่มีอายุ ระหว่าง 15-20 ปี ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้กระทำผิดที่ต้องโทษจำคุก
2. ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกสุดสัปดาห์มาก่อน

3. ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกเกินกว่า 1 เดือน
4. ไม่เป็นผู้บกพร่องทั้งทางสุขภาพกายและสุขภาพจิต
5. ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมก้าวร้าว (Vicious or Persistent) หรือ ไม่สามารถ ควบคุมอารมณ์ได้ (Emotional Unstable)
6. ไม่เคยมีประวัติเสียในการปฏิบัติงาน (Bad Work Record)

โดยก่อนที่จะพิพากษาว่าผู้กระทำความผิดสมควรได้รับโทษจำคุกในวันสุดสัปดาห์ ผู้พิพากษาจะต้องนำความเห็นของพนักงานคุมประพฤติ และรายงานทางการแพทย์เกี่ยวกับผู้กระทำความผิดมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจด้วย นอกจากนี้จะกำหนดระยะเวลาจำคุกแล้ว ศาลจะเป็นผู้กำหนดช่วงระยะเวลาในการควบคุมผู้ต้องขังแต่ละคน (ต่อสัปดาห์) ด้วย แต่ละสัปดาห์จะกำหนดได้ไม่เกิน 60 ชั่วโมง ซึ่งตามปกติจะกำหนด 40 ชั่วโมงต่อช่วงเวลา (40 hours on one such occasion) และผู้ต้องขังยังจะต้องใช้เวลาอีก สัปดาห์ละ 2-4 ชั่วโมง ตามที่ผู้บัญชาการเรือนจำกำหนดเพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมที่เรือนจำจัดขึ้น (ตามปกติจะจัดในตอนเย็นวันพุธ) ผู้ต้องขังจะเข้ารายงานตัวเพื่อเข้ารับการควบคุมตัวในเรือนจำ เวลา 19.00 น. ของคืนวันศุกร์และจะได้รับการปล่อยตัวออกจากเรือนจำในวันอาทิตย์เวลา 11.00 น.

ต่อมาในปี ค.ศ. 1966 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายให้สามารถนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์มาใช้กับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งมีกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 12 เดือนด้วย เรือนจำวันสุดสัปดาห์สำหรับควบคุมผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่ เริ่มดำเนินการในปี ค.ศ. 1967 โดยผู้ต้องขังไม่ต้องพักค้างคืนในเรือนจำ (Non-Residential Periodic Detention) ในระยะเริ่มแรกของการดำเนินงาน ผู้ต้องขังที่ถูกจำคุกในเรือนจำประเภทนี้ จะมีอายุตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป ภายหลังจึงได้มีการจัดตั้งเรือนจำลักษณะนี้สำหรับควบคุมผู้ต้องขังอายุตั้งแต่ 16 ปี ขึ้นไป

Australia

สำหรับประเทศออสเตรเลีย ได้เริ่มนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์มาใช้ในรัฐ New South Wales เมื่อปี ค.ศ. 1971

โดยศาลมีอำนาจพิพากษาให้ใช้วิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์กับผู้กระทำความผิดคดีอาญา ที่ถูกพิพากษาให้จำคุกไม่ต่ำกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกินกว่า 18 เดือน (ปัจจุบันมีใช้ในรัฐ New South Wales และ Australia Capital Territory)

ความผิดคดีอาญา ที่ใช้วิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์

(ตามมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติ Periodic Detention of Prisoners Act ปี 1981) * มี 2 กรณี คือ

1. ความผิดในคดีอาญาทั่วไป
2. ความผิดฐานประทุษร้ายภายในครอบครัว

1. ความผิดในคดีอาญาทั่วไป

ในกรณีที่ศาลจะพิพากษาลงโทษจำคุกผู้กระทำความผิดคดีอาญาที่มีกำหนดโทษไม่ต่ำกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 18 เดือน หากศาลพิจารณาเห็นว่าพฤติการณ์แห่งการกระทำความผิดไม่รุนแรง และพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดไม่น่าจะเป็นภัยต่อสังคม ศาลจะพิพากษาลงโทษจำคุกวันสุดสัปดาห์แทนก็ได้

2. ความผิดฐานประทุษร้ายภายในครอบครัว

ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดฐานประทุษร้ายแก่ร่างกายของบุคคลที่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน เช่น สามี ภรรยา หรือระหว่างพี่น้อง หรือระหว่างบิดามารดากับบุตร ถ้าศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่เกินกว่า 18 เดือน ศาลมีอำนาจจะพิพากษาให้จำคุกในวันสุดสัปดาห์แก่จำเลยได้ แม้ความผิดนั้นจะมีกำหนดโทษจำคุกต่ำกว่า 3 เดือน หรือจำเลยเคยต้องโทษจำคุกและพ้นโทษมาไม่เกินกว่า 7 ปี

* หมายเหตุ

1. ปัจจุบัน Periodic Detention of Prisoners Act ปี 1981 ถูกแทนที่โดย the Crime (Sentence Procedure) Act 1999 and the Crime (Administration of Sentences) Act 1999 และ แก้ไขเพิ่มเติมใน the Crime Legislation Amendment (Periodic Detention and Home Detention) Act 2002)

2. การเรียงลำดับความหนักเบาของกำหนดโทษในออสเตรเลีย มีดังนี้ คือ

- 2.1 การประกันตัวแบบไม่บันทึกประวัติ (Non-conviction bond)
- 2.2 การประกันตัวแบบบันทึกประวัติ (Conviction bond)
- 2.3 ปรับ (Fine)
- 2.4 การบริการสังคม (Community Service and like orders)
- 2.5 การรอลงอาญา (Suspended sentence)
- 2.6 กำหนดโทษที่มีการคุมขังรวมอยู่ด้วย ได้แก่ การจำคุกที่บ้านและการจำคุกสุดสัปดาห์ (Sentence with custody component including Home Detention and Periodic Detention)
- 2.7 โทษจำคุกในเรือนจำ (Full time custody)

ข้อยกเว้นที่ศาลไม่อาจใช้วิธีการจำคุกวันสุดสัปดาห์

ศาลจะพิพากษาให้ลงโทษจำคุกวันสุดสัปดาห์แก่ผู้กระทำความผิดไม่ได้ในกรณีดังต่อไปนี้ *

1. ผู้กระทำความผิดมีอายุต่ำกว่า 18 ปี
2. ผู้กระทำความผิดเคยได้รับโทษจำคุกเกินกว่า 6 เดือน และยังไม่พ้นโทษมาไม่เกินกว่า 7 ปี เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้ต้องขังมีกำลังใจและมีความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติตามเงื่อนไข ในการรับโทษจำคุกวันสุดสัปดาห์ กฎหมายของรัฐ New South Wales ได้กำหนดให้ลดระยะเวลาการลงโทษจำคุกวันสุดสัปดาห์แก่ผู้ต้องขัง จำนวน 1 ใน 3 ของระยะเวลาที่ศาลกำหนดโดยอัตโนมัติ ในกรณีที่จำเลยมีความประพฤติเรียบร้อยและมีความซื่อสัตย์ซื่อซื่อในการปฏิบัติเป็นพิเศษ คณะกรรมการ Corrective Services Commission of New South Wales มีอำนาจพิจารณาลดกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติตามคำพิพากษาให้น้อยกว่า 1 ใน 3 ได้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการดังกล่าวเป็นที่สุดท้าย

* หมายเหตุ ปัจจุบัน โทษคุมขังในเรือนจำสุดสัปดาห์ของประเทศออสเตรเลียจะไม่ใช้กับกรณีดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้กระทำความผิดที่เคยรับโทษจำคุกมีกำหนดมากกว่า 6 เดือน
2. เป็นผู้กระทำความผิดที่มีกำหนดโทษเกินกว่า 3 ปี
3. เป็นผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมทางเพศตามที่กฎหมายกำหนด
4. เป็นผู้กระทำความผิดมีคุณสมบัติอื่นๆ ที่ไม่เหมาะสมกับโทษนี้

การฟ้องถอนการจำคุกวันสุดท้าย

1. ในระหว่างการจำคุกวันสุดท้าย หากผู้ต้องขังได้กระทำความผิดอาญาที่ได้รับโทษจำคุกเกินกว่า 1 เดือน ศาลจะต้องฟ้องถอนการจำคุกวันสุดท้าย โดยให้จำคุกผู้ต้องขังตามระยะเวลาที่เหลือรวมกับคดีหลังด้วย หรือในกรณีที่ผู้ต้องขังกระทำความผิดอาญา ที่ได้รับโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือโทษปรับ ศาลก็อาจใช้ดุลยพินิจฟ้องถอนการจำคุกวันสุดท้าย และให้จำคุกผู้ต้องขังตามระยะเวลาที่เหลือรวมกับคดีหลังก็ได้

2. ในกรณีผู้ต้องขังประพฤติตนไม่เหมาะสม หรือประพฤติตนผิดเงื่อนไขการจำคุกวันสุดท้าย ศาลอาจจะฟ้องถอนการจำคุกวันสุดท้าย และออกหมายจำคุกผู้ต้องขังตามระยะเวลาที่เหลืออยู่ได้

การจัดกิจกรรมให้ผู้ต้องขังในเรือนจำวันสุดท้าย

ในระหว่างการจำคุกวันสุดท้าย เรือนจำจะต้องดำเนินการจัดกิจกรรมหรือฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังตามความเหมาะสมและความถนัดของผู้ต้องขัง เพื่อแก้ไขและพัฒนาบุคลิกภาพผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี และจัดให้ผู้ต้องขังได้ทำงานบริการชุมชน เพื่อให้ผู้ต้องขังรู้สึกตนว่ายังมีคุณประโยชน์ต่อสังคม และทำให้สังคมมีทัศนคติที่ดีต่อผู้ต้องขังด้วย โดยลักษณะงานจะต้องมีความเหมาะสมกับผู้ต้องขังแต่ละคน การปฏิบัติงานเพื่อบริการชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นงานทำความสะอาดหรือ ปรับปรุงอาคารสถานที่ เช่น โรงพยาบาล สถานศึกษา สถานสงเคราะห์คนชรา และสถานที่ราชการอื่น ๆ

โดยที่วิธีการจำคุกสุดท้าย เป็นวิธีการแก้ไขผู้กระทำความผิดที่ไม่เคร่งครัดเหมือนการจำคุก ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นที่เกี่ยวกับสุขภาพ ผู้ต้องขังจึงมีสิทธิขอลาหยุดระหว่างการจำคุกสุดท้ายได้ ตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

การรับตัวผู้ต้องขังเข้าควบคุมในเรือนจำ

ตามปกติผู้ต้องขังจะเข้ารายงานตัวที่เรือนจำในวันศุกร์ เวลา 19.00 น. และจะต้องออกจากเรือนจำในวันอาทิตย์ เวลา 16.30 น. ทุกสัปดาห์จนกว่าจะครบกำหนดระยะเวลา ในระหว่างการควบคุมของเรือนจำ ผู้ต้องขังอาจได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติงานในเรือนจำไม่เกินวันละ 8 ชั่วโมง ในกรณีทำงานติดต่อกัน 3 ชั่วโมง จะได้หยุดพัก 10 นาที ถ้าทำงานติดต่อกัน 4 ชั่วโมงจะได้หยุดพักก่อน 45 นาที

วิธีการจำคุกในวันสุดท้าย ได้รับการพิจารณาว่าเป็นวิธีการลงโทษที่มีมนุษยธรรมเหนือกว่าการจำคุก วิธีการดังกล่าวจะก่อผลเสียหายเกี่ยวกับชีวิตครอบครัวและการ

ทำงานน้อยที่สุด จึงเป็นวิธีการลงโทษที่เป็นผลดีต่อผู้กระทำความผิดในคดีเล็กน้อย เช่น ความผิดเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจราจร ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ความผิดฐานฉ้อโกง ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ไม่ร้ายแรง เป็นต้น

การปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ

การปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ หรือการอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำเป็นมาตรการหนึ่งในการควบคุมผู้ต้องขังโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ชูใจให้ผู้ต้องขังที่ต่อโทษจำคุกระยะยาว พยายามประพฤติตนดี
2. นำสังคมเข้ามาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขฟื้นฟูจิตใจผู้ต้องขัง
3. เตรียมความพร้อมผู้ต้องขังให้สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ

นอกจากนั้น การอนุญาตให้ผู้ต้องขังออกไปปฏิบัติงานภายนอกเรือนจำได้อย่างมีอิสระ จะเป็นวิธีการหนึ่ง ที่ช่วยบรรเทาความตึงเครียด ซึ่งเกิดจากการต้องใช้ชีวิตอยู่ในเรือนจำเป็นเวลานาน โดยพยายามให้ผู้ต้องขังใช้เวลาอยู่ในเรือนจำให้น้อยที่สุด ด้วยการอนุญาตให้ออกไปปฏิบัติงานภายนอกเรือนจำในเวลากลางวันโดย**ไม่ต้องมีเจ้าหน้าที่ควบคุม** แต่จะต้องกลับเข้าเรือนจำภายหลังจากเสร็จงาน

ผู้ต้องขังทุกคนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด มีสิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวออกไปทำงานภายนอกเรือนจำก่อนพ้นกำหนดโทษ โดยคณะกรรมการคัดเลือกผู้ต้องขังเพื่อปล่อยตัวออกทำงานนอกเรือนจำ (Work Release Selection Committee) จะเป็นผู้พิจารณาอนุญาต โดยพิจารณาจากปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดโทษ
2. ระยะเวลาที่ศาลสั่งห้ามพักการลงโทษ
3. ประวัติการต่อโทษของผู้ต้องขัง
4. ลักษณะการกระทำความผิด
5. ประวัติเกี่ยวกับการทำงาน
6. สภาพครอบครัว

ในประเทศออสเตรเลีย ผู้ต้องขังที่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการพิจารณาให้ปล่อยตัวออกไปทำงานภายนอกเรือนจำคือผู้ต้องขังที่รับโทษจำคุก 3-5 ปี เหลือโทษจำคุกไม่เกิน 12 เดือน และผู้ต้องขังที่รับโทษจำคุก 5-10 ปี เหลือโทษจำคุกไม่เกิน 18 เดือน โดยจะต้องเป็นผู้มีความประพฤติดีติดต่อกันมาเกินกว่า 6 เดือน

จากการศึกษาแนวความคิดหลักการและวิธีดำเนินการ
เรื่องการจำคุกในวันสุดท้าย และการปล่อยตัว
ผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำแล้ว
สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

1. การปล่อยตัวผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำเป็นมาตรการในการควบคุมผู้ต้องขังลักษณะหนึ่ง ซึ่งการควบคุมผู้ต้องขังเป็นอำนาจหน้าที่ของกรมราชทัณฑ์อยู่แล้ว การนำวิธีการนี้มาใช้ในระบบงานราชทัณฑ์จึงมีความเป็นไปได้สูง

2. การจำคุกในวันสุดท้าย เป็นวิธีการลงโทษผู้กระทำความผิดโดยใช้อำนาจศาล ซึ่งถือได้ว่าเป็นวิธีการลงโทษที่รุนแรงกว่าวิธีการรอลงอาญา แต่ยังไม่รุนแรงเท่าการจำคุกเต็มเวลา จึงมักใช้กับผู้กระทำความผิดคดีไม่ร้ายแรง การจะนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในระบบงานราชทัณฑ์โดยตรงเป็นเรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของกรมราชทัณฑ์

อย่างไรก็ตามหากกรมราชทัณฑ์ของไทย จะนำแนวความคิดและวิธีการจำคุกในวันสุดท้ายมาประยุกต์ใช้ก็น่าจะเป็นเรื่องที่สามารถกระทำได้ โดยนำมาใช้ในลักษณะเป็นมาตรการผ่อนคลายการควบคุมสำหรับผู้ต้องขังที่มีกำหนดโทษระยะยาว มีความประพฤติดีและได้รับโทษจำคุกมาแล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

หลักการของการจำคุกวันสุดท้าย คือ การให้ผู้ต้องขังสามารถอยู่กับครอบครัวและทำงานหารายได้เลี้ยงครอบครัวได้ตามปกติ โดยจะต้องกลับไปรายงานตัวเพื่อเข้ารับการควบคุมในเรือนจำ หรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมหรือทำงานบริการชุมชนที่เรือนจำจัดขึ้นในวันหยุดสุดท้าย หลักการดังกล่าวจะสอดคล้องกับรูปแบบการฟื้นฟูบูรณภาพของผู้ต้องขัง (Reintegration Model) ซึ่งเป็นรูปแบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้ต้องขัง ตระหนักและสำนึกในความผิดของตนเอง และมุ่งพัฒนาทัศนคติ ค่านิยมของผู้ต้องขังให้สอดคล้องกับบรรทัดฐานความประพฤติ อันเป็นที่ยอมรับนับถือของสังคมส่วนรวม

**รูปแบบการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังดังกล่าว อาศัย
กระบวนการปฏิบัติที่สำคัญ 2 ประการ คือ**

1. การพัฒนา ให้การศึกษาระดับปริญญาตรี อบรมศีลธรรมจรรยา และฝึกอาชีพผู้ต้องขังให้มีนิสัยรักการทำงาน และตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

2. การนำปัจจัยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง

ฉะนั้น หากกรมราชทัณฑ์สามารถนำวิธีการจำคุกในวันสุดท้ายมาใช้เป็นกระบวนการในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง โดยกำหนดเป็นมาตรการผ่อนคลายการควบคุมเพื่อเตรียมการปลดปล่อยผู้ต้องขังที่มีกำหนดเวลาต้องโทษจำคุกระยะยาวในเรือนจำซึ่งมีการดำเนินงานในรูปแบบของศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย (Pre - Release Centre) ก็น่าจะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ และสังคมโดยส่วนรวม

**การนำแนวความคิดเรื่องการจำคุกวันสุดท้าย
และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำ
มาประยุกต์ใช้ในงานราชทัณฑ์**

โดยที่กระทรวงยุติธรรมได้มีนโยบาย ที่จะสนับสนุนและส่งเสริมให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วม ในการควบคุมและแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นพลเมืองดี ด้วยการขยายงานด้านพักการลงโทษและลดวันต้องโทษจำคุกผู้ต้องขังให้มีคุณภาพและปริมาณงานสูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังชั้นเรือนจำ นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขัง ที่ได้ผ่านการพิจารณาแล้วว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี ขยันหมั่นเพียร และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างเป็นอิสระ ก่อนพ้นกำหนดโทษ

จากนโยบายดังกล่าวข้างต้น ทำให้กรมราชทัณฑ์มีความจำเป็นต้องกำหนดมาตรการควบคุมผู้ต้องขัง เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องขังสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพและไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก โดยใช้สังคมหรือชุมชนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน ซึ่งผู้ศึกษามีความเห็นว่ากรมราชทัณฑ์น่าจะนำแนวความคิดเรื่องการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ และการจำคุกในวันสุดสัปดาห์มาใช้ เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ต้องขังในการปรับตัวเข้าสู่สังคม โดยกำหนดเป็นมาตรการในการผ่อนคลายการควบคุม ทั้งนี้เพราะการจำคุกในวันสุดสัปดาห์และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ ต่างเป็นมาตรการกึ่งควบคุมผู้ต้องขัง (Semi – Custodial Measure) ที่ผู้ต้องขังจะสามารถได้รับการปล่อยตัวให้เป็นอิสระตามช่วงระยะเวลา และภายใต้เงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ระหว่างการถูกควบคุมตัวภายในเรือนจำ

แม้ว่าในปัจจุบัน ประเทศต่างๆ จะนำการจำคุกในวันสุดสัปดาห์มาใช้เป็นเพียงมาตรการในการลงโทษผู้ต้องขังชั้นศาล แต่จากการสัมภาษณ์ผู้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องทัณฑวิทยาและผู้มีประสบการณ์ในงานราชทัณฑ์ของประเทศไทย ทำให้ผู้ศึกษาเชื่อว่าเราสามารถปรับแนวความคิดเรื่อง การจำคุกในวันสุดสัปดาห์ มาใช้เป็นมาตรการในการควบคุมผู้ต้องขังได้อย่างไม่ยากนัก และน่าจะก่อให้เกิดประโยชน์ในด้านการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขังก่อนปล่อยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายหลังจากที่ได้ศึกษาแนวความคิดหรือหลักการเกี่ยวกับการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำมาแล้ว ผู้ศึกษาได้นำเทคนิคเดลฟาย มาประยุกต์ใช้ในการรวบรวมความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ในงานราชทัณฑ์ จำนวน 18 ราย ประกอบด้วยนักบริหารระดับสูง ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย จำนวน 2 ราย นักวิชาการ จำนวน 6 ราย และผู้บริหารงานเรือนจำ จำนวน 10 ราย

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญฯ มีความเห็นสอดคล้องกันว่าการนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาปรับใช้ในงานราชทัณฑ์ โดยกำหนดเป็นมาตรการผ่อนคลายการควบคุมในศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย (Pre-Release Centre) เป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้
2. รูปแบบของศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย ที่ผู้ศึกษานำเสนอโดยนำแนวคิดเรื่อง วิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาประยุกต์ใช้ มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ
3. สัมฤทธิ์ผลในการดำเนินงานของศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อยตามข้อ 2 จะขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
  - (1) รัฐบาล (กระทรวงยุติธรรม/กรมราชทัณฑ์) ให้ความเห็นชอบและกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินงาน
  - (2) มีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินงาน
  - (3) มีสถานที่ในการดำเนินงาน และสถานที่นั้นต้องมีความพร้อมสูง
  - (4) ได้รับงบประมาณสนับสนุน
  - (5) ต้องมีการสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานของศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย และการนำมาตราการทั้ง 2 วิธีมาใช้อย่างแท้จริง

- (6) ต้องมีบุคลากรเฉพาะทางที่มีคุณภาพในการดำเนินงาน
- (7) ในขั้นต้นต้องจัดทำเป็นโครงการทดลองเพื่อศึกษาผลดีผลเสีย และปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน
- (8) ระบบการจ่ายแก่ผู้ต้องขังต้องมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล
- (9) ต้องมีการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ต้องขังอย่างละเอียดรอบคอบและข้อมูลที่ได้รับต้องแม่นยำ
- (10) ต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ต้องขังที่ชัดเจน
- (11) การคัดเลือกผู้ต้องขังต้องดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ
- (12) ต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้สื่อมวลชนยอมรับว่า การปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ และการจำคุกวันสุดท้ายเป็นวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังที่จะช่วยให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

▶ **4. ปัจจัยที่คาดว่าจะน่าจะเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือ**

(1) บุคลากร

บุคลากรที่ใช้ในการดำเนินงานตามโครงการจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ความพร้อม และการเสียสละในระดับสูง รวมทั้งจะต้องมีการดำเนินงานอย่างจริงจังอย่างมีอาชีพไม่ใช่ทำตามหน้าที่เท่านั้น

(2) ระบบการจ่ายแก่ลักษณะผู้ต้องขัง

ปัจจุบันการจ่ายแก่ลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถานยังไม่มีกรดำเนินงานอย่างมีอาชีพและถูกต้องตามหลักวิชาการ ทำให้การจ่ายแก่ลักษณะผู้ต้องขังยังไม่มีประสิทธิภาพในการกลั่นกรองเท่าที่ควร

(3) การจัดหางานให้ผู้ต้องขัง

การจัดหางานที่เหมาะสมให้ผู้ต้องขังแต่ละคนทำถือเป็นหัวใจสำคัญสำหรับโครงการปล่อยผู้ต้องขังออกไปทำงานภายนอกเรือนจำ ในสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน กรมราชทัณฑ์อาจไม่สามารถหางานที่เหมาะสมให้กับผู้ต้องขังได้ครบทุกคน

▶ **5. การจำคุกในวันสุดท้าย และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ สามารถนำมาใช้ได้กับผู้ต้องขังทุกประเภทที่ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้น**

▶ **6. เกณฑ์การคัดเลือกจะมี 2 ลักษณะคือ เกณฑ์ทั่วไป และเกณฑ์ประกอบการพิจารณาคัดเลือกของคณะกรรมการ**

6.1 เกณฑ์ทั่วไป ประกอบด้วย

- (1) ชั้นของผู้ต้องขัง
- (2) กำหนดโทษที่เหลืออยู่ของผู้ต้องขัง
- (3) พฤติกรรมของผู้ต้องขังระหว่างต้องโทษ

6.2 เกณฑ์ประกอบการพิจารณาคัดเลือกของคณะกรรมการ

- (1) ประวัติของผู้ต้องขัง
- (2) ประวัติการกระทำผิดของผู้ต้องขัง
- (3) ลักษณะและความรุนแรงแห่งการกระทำความผิด
- (4) สภาพแวดล้อมด้านครอบครัวและสังคมของผู้ต้องขัง
- (5) ความเสี่ยงในการหลบหนี
- (6) ความเสี่ยงในการกระทำผิดต่อสังคม เช่นการเสพยาและการกระทำความผิดทางเพศ
- (7) สภาพจิตใจของผู้ต้องขัง
- (8) ความพร้อมในการกลับเข้าสู่สังคม และความสมัครใจของผู้ต้องขัง

- ▶ 7. การนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาใช้ในระบบงานราชทัณฑ์ อาจก่อให้เกิดผลดีและจุดอ่อนในการดำเนินงานดังนี้

7.1 ผลดี

(1) ผลดีต่อผู้ต้องขัง

- ผู้ต้องขังมีงานทำสามารถมีรายได้หาเลี้ยงตนเองและครอบครัว
- สภาพจิตใจของผู้ต้องขังดีขึ้นเพราะได้ใกล้ชิดครอบครัว ครอบครัวไว้ใจ เพราะเรือนจำรับรองว่าเป็นผู้มีความประพฤติดีสามารถกลับตัวได้
- ผู้ต้องขังมีโอกาสปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอก โดยเริ่มต้นจากครอบครัว
- ผู้ต้องขังได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการถูกจำคุกมาเป็นเวลานาน

(2) ผลดีต่อกรมราชทัณฑ์

- เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างมีคุณภาพ
- ประหยัดงบประมาณในการควบคุมผู้ต้องขัง
- เป็นการระบายความแออัดของผู้ต้องขังภายในเรือนจำ
- เป็นเครื่องมือในการควบคุมผู้ต้องขังและเป็นเครื่องส่งเสริมให้ผู้ต้องขังประพฤติดี
- กรมราชทัณฑ์สามารถตั้งภาคเอกชนและสังคมให้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาและแก้ไขผู้กระทำความผิด
- การดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์เป็นไปอย่างมีระบบและมีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน
- สร้างภาพลักษณ์ให้สังคมภายนอกเห็นว่ากรมราชทัณฑ์ได้มีความพยายามในการแก้ไขผู้ต้องขังอย่างจริงจัง

(3) ผลดีต่อสังคม

- ลดภาระของสังคมในการเลี้ยงดูผู้ต้องขัง ผู้ต้องขังสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นผลดีในทางเศรษฐกิจ
- ลดปัญหาสังคมซึ่งเป็นผลกระทบมาจากการแตกแยกในครอบครัว
- ลดปัญหาการกระทำความผิดซ้ำเนื่องจากผู้ต้องขังไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่สังคม
- ผู้ต้องขังจะไม่ต่อต้านสังคมเพราะสังคมเปิดโอกาสให้

7.2 จุดอ่อน

- 1) เสี่ยงต่อการที่ผู้ต้องขังจะหลบหนี
- 2) ในระยะแรกอาจเกิดแรงต้านจากสังคมกลุ่มที่ไม่

เห็นด้วย เพราะไม่แน่ใจว่าเรือนจำจะสามารถแก้ไขผู้ต้องขังได้จริง สังคมจะโหมตีว่ากรมราชทัณฑ์เอาใจผู้ต้องขังมากเกินไป และ อาจถูกโจมตีว่าอาชญากรรมจะล้นเมือง

- 3) ประชาชนบางกลุ่มเกิดความหวาดระแวง กลัวจะได้รับภัยอันตรายจากผู้ต้องขัง

- ▶ 8. ควรมีการจัดตั้งศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อยขึ้น โดยศูนย์นี้จะมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการควบคุมผู้ต้องขัง ที่ได้รับการจำแนกลักษณะและผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกักกันกรองแล้ว ว่าเป็นผู้มีความประพฤติดี ชัยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพอย่างสุจริต และสามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างปกติ เพื่อดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมสร้างความพร้อมให้กับผู้ต้องขัง ควบคู่ไปกับการตรวจสอบพฤติกรรม และทดสอบกำลังใจของผู้ต้องขัง ว่าพร้อมที่จะได้รับการปล่อยตัวออกสู่สังคมภายนอกหรือไม่ รวมทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการปล่อยตัวออกสู่สังคมภายนอกหรือไม่ รวมทั้งมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการปลดปล่อยผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ และการจำคุกวันสุดสัปดาห์ผู้ต้องขังด้วย

การดำเนินงานภายในศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย จะแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 (Preparatory Unit)

จะเป็นส่วนควบคุมผู้ต้องขังแรกรับของศูนย์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการปฐมนิเทศ ฝึกอบรม และจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็น และเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขังในด้านต่างๆ อาทิเช่น ความรู้ทั่วไปหรือกฎหมายที่ควรรู้ การประกอบอาชีพ แหล่งงาน ตลอดจนแนวทางการศึกษาต่อเพื่อให้ผู้ต้องขัง สามารถกลับเข้าสู่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดำเนินการทดสอบสภาพความพร้อม และสภาพจิตใจของผู้ต้องขังก่อนส่งเข้าร่วมโครงการในส่วนที่ 2

ส่วนที่ 2 (Work Release Unit)

จะเป็นส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการควบคุมผู้ต้องขังที่ผ่านการอบรมและการทดสอบความพร้อมจากส่วนที่ 1 และสมควรได้รับการปล่อยตัวออกทำงาน หรือเรียนหนังสือภายนอกเรือนจำ ดำเนินการเกี่ยวกับการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานหรือเรียนหนังสือภายนอกเรือนจำ รวมทั้งการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดหางานที่เหมาะสม หรือสถานที่ศึกษาให้กับผู้ต้องขัง ตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน หรือผลการศึกษาของผู้ต้องขัง ว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจหรือไม่ ตลอดจนดำเนินการจัดกิจกรรมให้กับผู้ต้องขังในวันหยุดสุดสัปดาห์ เช่น การจัดให้ผู้ต้องขังได้เยี่ยมญาติแบบถึงตัว (Contact Visit) และการจัดกิจกรรมยามว่างที่เป็นประโยชน์ให้แก่ผู้ต้องขัง เป็นต้น

ส่วนที่ 3 (Residential Periodic Detention Unit)

จะเป็นส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ในการควบคุม และดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการจำคุกวันสุดสัปดาห์แก่ผู้ต้องขัง ที่ได้ผ่านขั้นตอนการปล่อยตัวออกทำงานภายนอกเรือนจำ จากส่วนที่ 2 มาแล้ว ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ให้แก่ผู้ต้องขังในวันสุดสัปดาห์ทั้งกิจกรรมในส่วนของเรือนจำ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับสังคม เช่น กลุ่มสัมพันธ์ การบริการชุมชน การจัดอภิปรายและบรรยาย เพื่อเสริมความรู้ เป็นต้น

ส่วนที่ 4 (Non - Residential Periodic Detention Unit)

จะเป็นส่วนที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานจัดกิจกรรมวันสุดสัปดาห์ให้กับผู้ต้องจำคุกสุดสัปดาห์ จากส่วนที่ 3 ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ชีวิตอิสระภายนอกเรือนจำ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ซึ่งจะต้องกลับเข้ามาร่วมกิจกรรมของเรือนจำในวันสุดสัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน ตามที่เรือนจำกำหนด โดยไม่ต้องถูกควบคุมภายในศูนย์ฯ เหมือนผู้ต้องขังในส่วนที่ 3

หมายเหตุ ถ้าคณะกรรมการคัดเลือกผู้ต้องขังเห็นสมควร อาจพิจารณาส่งผู้ต้องขังจากส่วนที่ 1 ไปเข้าโครงการในส่วนที่ 3 หรือ ส่วนที่ 4 หรือ ปล่อยตัวเพื่อพักการลงโทษเลยก็ได้

สรุปพล ที่ได้จากทวิจย

พลจากการทวิจยมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. การนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาปรับใช้ในงานราชทัณฑ์เป็นเรื่องที่สามารถดำเนินการได้

2. รูปแบบที่เหมาะสมในการนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำมาปรับใช้ คือ การกำหนดเป็นมาตรการผ่อนคลายการควบคุม เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ต้องขัง ในการปรับตัวเข้าสู่สังคมภายนอก

วิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำควรนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังในเรือนจำที่มีระดับความมั่นคงต่ำ ซึ่งมีการดำเนินงานในลักษณะ “ศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย” (Pre-Release Centre) โดยแบ่งโครงสร้างการดำเนินงานภายนอกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 (Preparatory Unit) รับผิดชอบในการปฐมนิเทศ ฝึกอบรมและจัดกิจกรรม เพื่อเสริมสร้างความรู้ที่จำเป็น และเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขังในทุกด้าน เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเข้าสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ

ส่วนที่ 2 (Work Release Unit) รับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการปล่อยผู้ต้องขังออกทำงานหรือเรียนหนังสือภายนอกเรือนจำ

ส่วนที่ 3 (Residential Periodic Detention Unit) รับผิดชอบการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ ที่ต้องควบคุมผู้ต้องขังไว้ในศูนย์ระหว่างวันสุดสัปดาห์

ส่วนที่ 4 (Non-Residential Periodic Detention Unit) รับผิดชอบการดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ ที่ไม่ต้องรับควบคุมตัวผู้ต้องขังไว้ในศูนย์ระหว่างวันสุดสัปดาห์

3. เงื่อนไขการนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาใช้ในศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

3.1 รัฐบาลโดยกระทรวงยุติธรรมและกรมราชทัณฑ์ ต้องให้ความเห็นชอบและกำหนดเป็นนโยบายในการดำเนินงาน

- 3.2 ต้องมีการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินงาน
- 3.3 ต้องมีสถานที่ในการดำเนินงาน
- 3.4 ต้องได้รับงบประมาณสนับสนุน
- 3.5 ต้องมีบุคลากรเฉพาะทางที่มีคุณภาพในการดำเนินงาน และบุคลากรต้องมีความตั้งใจจริงในการดำเนินงาน

4. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการดำเนินงาน ที่อาจเกิดขึ้นได้ คือ
- 4.1 การขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทางที่มีความรู้ความสามารถ
  - 4.2 ระบบการจ่ายแก่ลักษณะผู้ต้องขังไม่มีประสิทธิภาพ
  - 4.3 การจัดหางานให้แก่ผู้ต้องขัง (กรณีไม่สามารถหางานได้หรือหาได้แต่ไม่เหมาะสม)

5. วิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ สามารถนำมาใช้กับผู้ต้องขังทุกประเภทที่ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ เพราะการกำหนดเกณฑ์ที่ดีและมีมาตรฐานจะสามารถถ่วงกรองผู้ต้องขังได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม โดยไม่จำเป็นต้องจำกัดสิทธิของผู้ต้องขังที่กระทำผิด ในแต่ละคดีไว้อย่างเด่นชัด

6. เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ต้องขัง ให้ได้รับการปล่อยตัวออกทำงานภายนอกเรือนจำ และจำคุกในวันสุดสัปดาห์ ประกอบด้วย

- 6.1 เกณฑ์ทั่วไป ได้แก่
  - ชั้นผู้ต้องขัง
  - กำหนดโทษที่เหลือของผู้ต้องขัง
  - พฤติกรรมของผู้ต้องขัง
  - ผลการศึกษาอบรมระหว่างต้องโทษ
- 6.2 เกณฑ์การพิจารณาของคณะกรรมการ ได้แก่
  - ประวัติผู้ต้องขังทั้งประวัติส่วนตัว และประวัติการกระทำความผิด
  - ลักษณะและความรุนแรงแห่งการกระทำความผิด
  - สภาพแวดล้อมของผู้ต้องขัง ในด้านครอบครัวและสังคม
  - ความเสี่ยงต่อการที่ผู้ต้องขังจะหลบหนี
  - ความเสี่ยงที่ผู้ต้องขังจะเป็นอันตรายต่อสังคม
  - ความพร้อมในการกลับเข้าสู่สังคม และสภาพจิตใจของผู้ต้องขัง

7. การนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาใช้ในระบบงานราชทัณฑ์ จะก่อให้เกิดผลดีทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อตัวผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์และสังคม โดยส่วนรวมอย่างมาก กล่าวคือ ผู้ต้องขังได้ผ่อนคลายความตึงเครียดจากการจำคุก มีโอกาสปรับตัวให้เข้ากับสังคมภายนอก มีงานทำและมีรายได้เลี้ยงครอบครัว ในขณะที่กรมราชทัณฑ์สามารถใช้ วิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ เป็นเครื่องมือส่งเสริมให้ผู้ต้องขังประพฤติดี และใช้เป็นเครื่องมือเตรียมความพร้อมให้ผู้ต้องขังสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างมีคุณภาพ โดยการนำภาคเอกชนและสังคมเข้ามามีบทบาทในการแก้ไข ปรับปรุง และฟื้นฟูผู้กระทำผิด ทำให้การดำเนินงานของกรมราชทัณฑ์เป็นไปอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีเป้าหมายที่แน่นอนและชัดเจน นอกจากนี้ยังเป็นการประหยัดงบประมาณในการควบคุมผู้ต้องขัง รวมทั้งสามารถลดปัญหาการกระทำผิดซ้ำเนื่องจากผู้ต้องขังปรับตัวเข้าสู่สังคมไม่ได้ และลดปัญหาสังคมซึ่งเป็นผลกระทบจากความแตกแยกในครอบครัวผู้ต้องขัง

อย่างไรก็ตาม การนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำมาใช้ อาจก่อให้เกิดผลเสียเรื่องความเสี่ยงในการที่ผู้ต้องขังจะหลบหนี และอาจถูกต่อต้านจากสังคมหรือมวลชน

ข้อเสนอแนะ

1. การนำแนวความคิด เรื่อง การปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำและการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ มาปรับใช้ในระบบงานราชทัณฑ์ จะช่วยให้กรมราชทัณฑ์ มีเครื่องมือในการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังให้สามารถปรับตัวเข้าสู่สังคมภายนอกได้อย่างมีคุณภาพ โดยนำสังคมหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน วิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั้ง 2 วิธี เป็นมาตรการผ่อนปรนการควบคุมที่จะช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดให้กับผู้ต้องขังที่ต้องโทษระยะยาวและเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นกำหนดโทษ

2. การแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขัง โดยผ่านกระบวนการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำและการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ เป็นการดำเนินงานที่ค่อนข้างยุ่งยาก จำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเฉพาะทาง และมีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ผลสำเร็จอย่างแท้จริง โดยมุ่งประสิทธิผลไปที่คุณภาพของผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว มิใช่จำนวนหรือปริมาณ

3. ปัจจัยสำคัญที่สุดในการดำเนินงาน คือ ทรัพยากรบุคคล ทั้งระดับผู้กำหนดนโยบาย ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติและผู้เกี่ยวข้อง จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการในการสร้างความเข้าใจร่วมกันในแนวความคิดดังกล่าว เพื่อให้ได้ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน และไม่เกิดความเบี่ยงเบนของวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน เพื่อนำนโยบายไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะต่อกรมราชทัณฑ์

1. หากกรมราชทัณฑ์จะนำแนวคิดเรื่อง การปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำและการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ มาปรับใช้เป็นมาตรการในการควบคุมผู้ต้องขัง ควรดำเนินงานในรูปแบบ “ศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย”

2. ในระยะแรกควรดำเนินการในลักษณะเป็นโครงการทดลอง เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน

3. สถานที่ที่เหมาะสมจะปรับปรุงเป็นศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อยในลักษณะโครงการทดลอง คือ พื้นที่แดนการศึกษารวมทั้งพื้นที่สถานที่ควบคุมตัวเพื่อการตรวจพิสูจน์ฯ ในเรือนจำกลางคลองเปรม และทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง ทั้งนี้เนื่องจากกรมราชทัณฑ์มีแผนที่จะย้ายสถานที่ควบคุมตัวเพื่อการตรวจพิสูจน์ฯ ไปยังแดน 13 จึงสามารถปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าวเป็นศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อยได้โดยไม่ต้องเปลี่ยนแปลงงบประมาณในการก่อสร้าง และยังมีองค์ประกอบอื่นที่เหมาะสมคือ

3.1 พื้นที่แดน 14 รวมทั้งพื้นที่ที่เคยเป็นสถานที่ควบคุมตัวเพื่อการตรวจพิสูจน์ฯเดิมในเรือนจำกลางคลองเปรม ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน กลางใจเมือง ผู้ต้องขังสามารถเดินทางไป-มาได้สะดวก

3.2 กรมราชทัณฑ์สามารถหาแหล่งงานให้ผู้ต้องขังได้ง่าย

3.3 เรือนจำอยู่ใกล้แหล่งงาน และสถานศึกษา

สำหรับทัณฑสถานเปิดห้วยโป่ง มีการดำเนินงานในลักษณะเรือนจำเปิด และให้การฝึกวิชาชีพทางเกษตรกรรมแก่ผู้ต้องขัง จึงสามารถนำวิธีการปล่อยผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำมาปรับใช้ได้ทันที นอกจากนี้ ทัณฑสถานเปิดห้วยโป่งยังตั้งอยู่ใกล้นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นแหล่งงาน ทัณฑสถานสามารถหางานให้แก่ผู้ต้องขังได้ง่าย และสะดวกในการเดินทางของผู้ต้องขัง

4. กรมราชทัณฑ์ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสรรหาและคัดเลือกบุคลากรเข้าร่วมโครงการ ทั้งบุคลากรผู้ดำเนินงานโครงการและผู้ต้องขังที่จะเข้าร่วมโครงการ

4.1 การคัดเลือกบุคลากรผู้ดำเนินงาน ควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีความตั้งใจ และเต็มใจที่จะดำเนินงาน พร้อมทั้งควรจัดการอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้ดำเนินงานด้วย

4.2 การคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าร่วมโครงการ ควรดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ได้จากผลการวิจัย เพื่อให้ได้ผู้ต้องขังที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะต่อสำนักวิจัยและพัฒนาระบบงานราชภัฏ

การวิจัยเรื่องการทำวิจัยการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาใช้ในระบบงานราชภัฏ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ซึ่งดำเนินงานโดยการค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยยังไม่ได้ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง ฉะนั้น หากจะนำผลการวิจัยมาใช้ในการดำเนินงาน สำนักวิจัยและพัฒนาคควรจะได้มีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องดังกล่าวอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง อาทิเช่น การศึกษาปัญหาและอุปสรรคในเรื่องข้อกฎหมาย พร้อมทั้งเตรียมหาแนวทางแก้ไขการศึกษา รายละเอียด เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้ต้องขัง การกำหนดแนวทางปฏิบัติวิธีดำเนินการของ ศูนย์ให้ชัดเจนเป็นรูปธรรม และสามารถนำไปปฏิบัติได้ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นภารกิจโดยตรงของ สำนักทัณฑ์พินิจ

ข้อเสนอแนะต่อกองนิติการ

กองนิติการควรดำเนินการศึกษาข้อมูลทางด้านกฎหมาย และระเบียบปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการนำวิธีการจำคุก ในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาใช้เป็นทางเลือกหนึ่งว่ามีปัญหา อุปสรรค และข้อขัดข้องหรือไม่อย่างไร จะต้องมีการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายใด พร้อมทั้งดำเนินการร่างกฎ ระเบียบ เพื่อผล ในการนำวิธีการดังกล่าว มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะต่อสำนักทัณฑ์ปฏิบัติ

สำนักทัณฑ์ปฏิบัติ ควรดำเนินการศึกษาข้อมูล เพื่อกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับ หลักเกณฑ์ เงื่อนไขและ แนวทางปฏิบัติในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

- 1) หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้ต้องขังเข้าสู่ศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย
- 2) หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้ต้องขังเพื่อปล่อยตัวออกทำงานภายนอกเรือนจำ
- 3) หลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในการคัดเลือกผู้ต้องขังเพื่อดำเนินการจำคุกในวันสุดสัปดาห์
- 4) กำหนดคุณสมบัติของผู้ต้องขัง ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขในข้อ 1 ถึงข้อ 3

ข้อเสนอแนะต่อสำนักสังคมสงเคราะห์

โดยที่งานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเป็นหัวใจสำคัญในการดำเนินงานของศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย สำนักสังคมสงเคราะห์จึงควรเร่งรัดและปรับปรุงการดำเนินงานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง ในเรือนจำและทัณฑสถานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดเท่าที่จะกระทำได้

ข้อเสนอแนะต่อกองแผนงาน

กองแผนงานควรประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปจัดทำเป็น โครงการทดลอง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะต่อสำนักพัฒนาพฤตินิสัย

สำนักพัฒนาพฤตินิสัย ควรดำเนินการจัดเตรียมโครงการเพื่อรองรับการนำวิธีการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาใช้ในศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อยดังนี้

1. สํารวจความต้องการของตลาดแรงงานช่างฝีมือในปัจจุบันว่า แรงงานฝีมือประเภทใดที่ตลาดต้องการสูงสุด และให้ค่าตอบแทนสูง เช่น ช่างปูกระเบื้อง ช่างสุขภัณฑ์ และช่างสี เป็นต้น
2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการฝึกอบรมวิชาชีพตามสาขาวิชาที่ตลาดแรงงานต้องการให้กับผู้ต้องขัง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษ หรือได้รับการปล่อยตัว
3. ทำหน้าที่เป็นตัวกลางเชื่อมโยงประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดงานให้กับผู้ต้องขัง รวมทั้งจัดหาแรงงานจากผู้ต้องขังให้กับตลาดแรงงาน
4. ศึกษาข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับผู้ต้องขัง และตลาดแรงงานในปัจจุบัน เสนอกรมฯ เพื่อให้เรือนจำนำไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะต่อสถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์

สถาบันพัฒนาข้าราชการราชทัณฑ์ ควรดำเนินการจัดเตรียมโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรรมาธิการ วิชาการ จำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงานภายนอกเรือนจำ มาใช้ดังนี้

1. สัมมนาผู้บริหารงานราชทัณฑ์ เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับแนวความคิด เรื่องการจัดตั้ง ศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย ที่จะนำมาตรการจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขังออกทำงาน ภายนอกเรือนจำมาใช้
2. เร่งรัดการฝึกอบรมบุคลากรผู้ทำหน้าที่จำแนกลักษณะผู้ต้องขังในเรือนจำและทัณฑสถาน
3. ดำเนินการฝึกอบรมบุคลากรที่จะมอบหมายให้ปฏิบัติงานในศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย
4. แทรกความรู้เรื่องศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย การจำคุกในวันสุดสัปดาห์ และการปล่อยตัวผู้ต้องขัง ออกทำงานภายนอกเรือนจำ ไว้ในทุกหลักสูตรการฝึกอบรมของกรมราชทัณฑ์

ข้อเสนอแนะต่อกองการเจ้าหน้าที่

โดยที่ปัจจุบันปัญหาเรื่องการขาดแคลนอัตรากำลัง กำลังเป็นปัญหาสำคัญของทุกส่วนราชการ เนื่องจากนโยบายการลดอัตรากำลังข้าราชการและลูกจ้างของรัฐบาล ดังนั้น กองการเจ้าหน้าที่จึงควรดำเนินการเตรียมความพร้อมในด้านอัตรากำลังสำหรับการดำเนินการจัดตั้งศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย ดังนี้

1. ปรับปรุงโครงสร้างการกำหนดตำแหน่งในเรือนจำและทัณฑสถานให้สอดคล้องกับภารกิจด้านการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาผู้ต้องขัง ตามนโยบายของกรมราชทัณฑ์และกระทรวงยุติธรรม โดยเน้นการกำหนดตำแหน่งในสายงานวิชาการและวิชาชีพเฉพาะ เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักทัณฑวิทยา และนักจิตวิทยา เป็นต้น
2. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเตรียมกำหนดกรอบและโครงสร้างอัตรากำลังสำหรับปฏิบัติงานในศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย
3. เร่งรัด การดำเนินงานสรรหาบุคลากรเพื่อบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในสายงานวิชาการในกรมราชทัณฑ์ ให้ครบทุกตำแหน่ง
4. กำหนดแนวทางปฏิบัติในการสร้างแรงจูงใจให้กับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ควบคุมผู้ต้องขังก่อนปล่อย เพื่อส่งเสริมศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานให้สูงขึ้น อาทิเช่น ระบบการพิจารณาความดีความชอบ การจัดหาค่าตอบแทนพิเศษและการจัดสวัสดิการข้าราชการ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะต่อกองประชาสัมพันธ์

กองประชาสัมพันธ์ ควรจัดทำโครงการประชาสัมพันธ์ต่อสื่อมวลชนและประชาชนโดยทั่วไป ให้ทราบถึงประโยชน์ที่ผู้ต้องขังและสังคมได้รับจากการที่กรมราชทัณฑ์นำมาตรการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังทั้ง 2 วิธีมาใช้ ทั้งนี้ เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพื่อประโยชน์ในการขอรับความร่วมมือจากสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงแก้ไขผู้ต้องขังต่อไป

ผู้ต้องขังฆ่าตัวตาย..

เกี่ยวอะไรกับผู้คุม

จากรายงานสถิติผู้ต้องขังตายผิดธรรมชาติของกรมราชทัณฑ์ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่าตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนผู้ต้องขังตายผิดธรรมชาติ เกินกว่า 50 คนต่อปี โดยเพิ่มจำนวนสูงขึ้นจากช่วงปี พ.ศ. 2546-2549 ซึ่งมีจำนวนผู้ต้องขังตายผิดธรรมชาติปีละไม่เกิน 30 คน ทั้งนี้มากกว่า 50 % ของผู้ต้องขังที่ตายผิดธรรมชาติเป็นการฆ่าตัวตาย และวิธีการที่ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ใช้ คือ

“การผูกคอตาย”

เมื่อมีผู้ต้องขังฆ่าตัวตายในเรือนจำ สังคมมักจะเคลือบแคลงสงสัยว่าผู้ต้องขังฆ่าตัวตายเองหรือมีใครทำให้ตาย และผู้ที่ทำให้ตายนั้นเป็นผู้ต้องขังด้วยกันหรือเจ้าหน้าที่ หากเรือนจำหรือทัณฑสถานที่รับผิดชอบผู้ต้องขังสามารถพิสูจน์ได้แน่ชัดว่าเป็นการฆ่าตัวตาย ก็จะมีผู้สงสัยต่อไปอีกว่า เหตุใดผู้ต้องขังจึงฆ่าตัวตาย มีปัญหาเบื้องหลังเบื้องลึกอะไรที่กดดันผู้ต้องขังหรือไม่ ผู้ต้องขังได้รับความเป็นธรรมจากการปกครองของเจ้าหน้าที่หรือไม่ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดูแลผู้ต้องขังมีมาตรการในการดูแลผู้ต้องขังอย่างมีประสิทธิภาพแค่ไหนเพียงใด เหตุใดจึงปล่อยให้ผู้ต้องขังซึ่งอยู่ในความดูแลสามารถดำเนินการฆ่าตัวตายได้สำเร็จ ซึ่งข้อสงสัยต่างๆ เหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของกรมราชทัณฑ์ และประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้งสิ้น ยิ่งไปกว่านั้น หากเป็นการเสียชีวิตของผู้ต้องขังรายที่สื่อมวลชนให้ความสนใจ หรือจับตามองเป็นพิเศษ มักจะถูกอนุมานหรือสันนิษฐานไว้เป็นการล่วงหน้าเสมอๆ ว่า เป็นการเสียชีวิตอย่างมีเงื่อนงำ จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของเรือนจำ/ทัณฑสถาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการควบคุมผู้ต้องขังรายนั้นจะต้องแสดง พิสูจน์ หรือชี้แจงให้สังคมได้รับรู้และเข้าใจถึงสถานการณ์แท้จริงที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน โปร่งใส และไร้ข้อเคลือบแคลงสงสัย มิฉะนั้นเรือนจำ/ทัณฑสถานและเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมผู้ต้องขังรายนั้น ก็จะต้องตกเป็นจำเลยของสังคมอยู่รำไป ที่ร้ายที่สุดคือ อาจถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้กระทำหรือมีส่วนกระทำให้ผู้ต้องขังรายนั้นเสียชีวิตอีกด้วย จึงไม่อาจปฏิเสธความจริงที่ว่า การเสียชีวิตผิดธรรมชาติโดยเฉพาะการฆ่าตัวตายของผู้ต้องขังในเรือนจำ

และทัณฑสถานนั้นเกี่ยวข้องกับทั้งผู้บัญชาการเรือนจำ พัดคดีและผู้คุมอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้

กรมราชทัณฑ์ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญ

ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จึงได้กำหนดมาตรการและหนังสือสั่งการเพื่อให้เรือนจำ / ทัณฑสถานถือปฏิบัติกรณีผู้ต้องขังเสียชีวิตภายในเรือนจำไว้อย่างละเอียด พร้อมทั้งได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่กรณีผู้ต้องขังเสียชีวิตและมีหนังสือชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเป็นระยะๆ ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งให้สังคมตรวจสอบได้ตลอดเวลา อาทิเช่น การถ่ายรูปผู้ต้องขังที่เสียชีวิตและสภาพแวดล้อมขณะเสียชีวิต การแจ้งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการชันสูตรพลิกศพ การแจ้งข่าวการตายของผู้ต้องขังแก่ครอบครัวหรือญาติ การพิมพ์ลายนิ้วมือผู้ต้องขัง การสอบสวนข้อเท็จจริงกรณีการเสียชีวิตของผู้ต้องขัง การแจ้งต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษและสถาบันนิติวิทยาศาสตร์เพื่อเข้ามาสอบสวนเป็นกรณีพิเศษ หรือนำศพผู้ต้องขังที่เสียชีวิตไปผ่าศพเพื่อพิสูจน์สาเหตุการตายอีกครั้งหนึ่งกรณีที่เกิดสงสัยในสาเหตุการตายของผู้ต้องขังรายนั้น ตลอดจนการรายงานผลการชันสูตรพลิกศพและผลการสั่งคดีของศาลเกี่ยวกับการไต่สวนการตายของผู้ต้องขังเป็นต้น นอกจากนี้กรมราชทัณฑ์ยังได้มีหนังสือ สั่งการให้เรือนจำถือปฏิบัติเพื่อการป้องกันผู้ต้องขังฆ่าตัวตาย และป้องกันกรณีผู้ต้องขังทำร้ายร่างกายซึ่งกันและกันรวมทั้งมาตรการในการรักษาพยาบาลผู้ต้องขังป่วยที่จะเป็นอันตรายถึงชีวิต เพื่อป้องกันการเสียชีวิตของผู้ต้องขังภายในเรือนจำอีกทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม ด้วยเหตุที่ปัจจุบันเรือนจำ/ทัณฑสถานกำลังประสบปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ ควบคู่ไปกับปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ควบคุม ทำให้อัตราส่วนการควบคุมระหว่างผู้คุมและผู้ต้องขัง โดยเฉพาะการควบคุมผู้ต้องขังถูกตรวจหรือผู้ต้องขังรายสำคัญที่จำเป็นต้องอาศัยการควบคุมอย่างเข้มงวด อยู่ในสัดส่วนที่ไม่เหมาะสมและเป็นอันตรายอย่างยิ่ง การบรรเทาปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นต้นคือ การติดตั้งโทรทัศน์วงจรปิดเพื่อติดตามพฤติกรรมของผู้ต้องขัง พร้อมทั้งติดตั้งระบบบันทึกเทปไว้ เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการสอบข้อเท็จจริงหรือดำเนินการทางวินัย ตลอดจนใช้เป็นหลักฐานในการฟ้องร้องคดีอาญาต่อผู้ที่กระทำความผิดภายในเรือนจำ/ทัณฑสถานต่อไป

ระยะเวลาการรายงานกรณีผู้ต้องขังเสียชีวิตในเรือนจำนั้น เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการวิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ หากมีการรายงานล่าช้า สังคมภายนอกมักจะตั้งข้อสังเกตไว้เป็นเบื้องต้นว่าอาจมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้น หรือมีความพยายามใดๆ ที่จะกลบเกลื่อนหรือปกปิดหลักฐานหรือเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในสถานที่เกิดเหตุหรือไม่ กรมราชทัณฑ์จึงได้กำหนดให้เรือนจำและทัณฑสถานรายงานกรณีการเสียชีวิตของผู้ต้องขังในทันที ไม่ว่าจะเป็นการเสียชีวิตโดยธรรมชาติหรือผิดธรรมชาติก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติยังคงมีเรือนจำและทัณฑสถานบางแห่งที่ละเลยและไม่ให้ความสำคัญกับข้อสั่งการของกรมราชทัณฑ์ในประเด็นดังกล่าว ทำให้สื่อมวลชนได้รับทราบข้อมูลการเสียชีวิตของผู้ต้องขังก่อนกรมราชทัณฑ์ โดยเฉพาะในกรณีที่ถูกตัดสินโทษจำคุกและนำเรื่องไปร้องเรียนต่อสื่อมวลชนก่อให้เกิดภาพลักษณ์ในเชิงลบต่อกรมราชทัณฑ์ เนื่องจากกรมราชทัณฑ์ไม่มีข้อมูลที่สามารถชี้แจงต่อสาธารณชนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างรวดเร็ว

การรายงานสาเหตุการเสียชีวิตของผู้ต้องขังในเบื้องต้น เป็นเรื่องที่เรือนจำ/ทัณฑสถานควรให้ความสำคัญและดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเท็จจริงให้มากที่สุด หากรายงานดังกล่าวแตกต่างหรือขัดแย้งกับผลการชันสูตรพลิกศพหรือผลการผ่าศพพิสูจน์โดยสิ้นเชิง ย่อมก่อให้เกิดความคลงแคลงใจ หรือข้อสงสัยในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำอย่างไม่มีที่สิ้นสุด อันอาจถือได้ว่าเป็นการทำลายภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือของกรมราชทัณฑ์ไปโดยปริยาย อย่างไรก็ตามยังมีกรณีการเสียชีวิตของผู้ต้องขังที่เกิดจากการฆ่าตัวตายบางรายซึ่งมีวิธีการที่พิลึกพิลั่น จนกระทั่ง ก่อให้เกิดความเคลือบแคลงใจเช่นเดียวกัน อาทิ การผูกคอตายในท่อน้ำ หรือการมัดมือมัดเท้าของตนเองแล้วจุ่มศีรษะลงในบ่อน้ำ เป็นต้น กรณีดังกล่าวหากไม่มีหลักฐานพยานที่ชัดเจนว่าเป็นการฆ่าตัวตาย เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ก็คงหนีไม่พ้นการตกเป็นจำเลยของสังคมอยู่นั่นเอง จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น คงพอจะตอบคำถามของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์หลายคนซึ่งมักจะปรารภกันเองเสมอๆ ว่า

**ผู้ต้องขังฆ่าตัวตาย...เกี่ยวอะไรกับพู้คุณ...
ในเมื่อเขาอยากจะตายเอง**

สถิติผู้ต้องขังตายปีละรวมชาติ*

ลักษณะการตาย	ปี 2546	ปี 2547	ปี 2548	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552
1. ฆ่าตัวตาย	18	16	15	16	28	31	22
1.1 พูกคอตาย	17	11	9	14	21	24	21
1.2 อื่นๆ	1	5	6	2	7	7	1
2. อุบัติเหตุ	4	3	2	6	8	6	4
3. ถูกผู้ต้องขังทำร้าย	7	6	6	8	10	7	24
4. เจ้าหน้าที่รังจับเหตุ	-	-	-	2	-	1	1
5. ได้รับความเจ็บก่อนรับตัว	-	-	-	1	2	3	-
6. โทรมหาเหตุ(สอพลอตรวจ)	-	-	-	1	5	9	8
รวม	29	25	23	34	53	57	59

* ที่มา สำนักทัณฑวิทยา กรมราชทัณฑ์

บทบาทของภาคประชาสังคม ในการช่วยเหลือผู้ต้องขังกลับคืนสู่สังคม

แนวคิดเรื่องยุติธรรมชุมชน (Community Justice) เป็นแนวคิดใหม่ที่มองว่าอาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมที่มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างความสงบสุขขึ้นในสังคม

กรมราชทัณฑ์ในฐานะที่เป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม ที่ต้องดูแลแก้ไขผู้ต้องขังให้เป็นคนดีของสังคม ได้ตระหนักว่าภารกิจดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด จึงมีนโยบายในการเปิดเรือนจำสู่สังคม และการขยายเครือข่ายพันธมิตรเรือนจำ โดยได้เริ่มทำการศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติของพันธมิตรราชทัณฑ์ต่อการนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์ นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 คำว่าพันธมิตรราชทัณฑ์ หมายถึง บุคคลหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เข้ามาช่วยเหลือภารกิจของเรือนจำ ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลพันธมิตรราชทัณฑ์ในขณะนั้นมี จำนวน 3,969 คน ผลการวิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. พันธมิตรส่วนใหญ่เป็นภาคราชการถึง 64.6% ขณะที่ภาคเอกชนมีเพียง 30.4%
2. ส่วนใหญ่เข้ามาช่วยเหลือด้านบริจาค การพัฒนาจิตใจ ฝึกวิชาชีพ แต่ด้านการจัดหางานมีน้อยมากเพียง 3.1%
3. เหตุผลที่เข้ามาช่วยเหลือเนื่องด้วยภารกิจหน้าที่รับผิดชอบในงาน และเรือนจำขอความร่วมมือไป 48.8% สมัครใจเข้ามาช่วยเหลือเอง 23.8%
4. ความรู้สึกที่เข้ามา มีความรู้สึกในแง่บวก ดีใจที่ทำประโยชน์ให้ส่วนรวม 38.4%

ในการศึกษาวิจัยครั้งนั้น ได้มีข้อเสนอแนะให้ศึกษาวิจัยทัศนคติของภาคประชาชนในการเข้ามาเป็นเครือข่ายพันธมิตรช่วยเหลืองานเรือนจำ และแนวทางในการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในภาคเอกชน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานในการคืนคนดี สู่สังคม มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ในปี พ.ศ. 2552 กรมราชทัณฑ์จึงทำการศึกษาวิจัย เรื่องพันธมิตรภาคประชาสังคมกับการปลดปล่อยผู้ต้องขังกลับคืนสู่สังคม วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประเมินผลการเข้ามาช่วยเหลือผู้ต้องขังของเครือข่ายภาคประชาสังคม ศึกษาทัศนคติความต้องการของภาคเอกชนและประชาชนต่อบทบาทในการช่วยเหลือผู้ต้องขัง และแสวงหาแนวทางในการขยายเครือข่ายพันธมิตรราชทัณฑ์

ผลการศึกษา พบว่า ในปัจจุบันกรมราชทัณฑ์มีเครือข่ายภาคประชาสังคมที่เข้ามามีส่วนร่วมในงานเรือนจำ จำนวน 1,690 คน ส่วนใหญ่เข้ามาช่วยเหลือด้านการบริจาค การพัฒนาจิตใจ การศึกษาและการฝึกวิชาชีพ ด้านการจัดหางานมีน้อยมากเพียง 4.3% โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์เคยร่วมงานกับเรือนจำมาแล้ว 1-5 ปี เข้ามาร่วมกิจกรรมกับเรือนจำ 2 ครั้งต่อเดือน

จากแบบสอบถามที่ส่งไปยังเครือข่ายภาคประชาสังคม จำนวน 360 คน พบว่า

ส่วนใหญ่เป็นชาย อาชีพเจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว รองลงมา ทำงานมูลนิธิ/องค์กร NGO จบปริญญาตรี อายุ 41-50 ปี อยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนกลางและตอนปลาย ซึ่งมีวุฒิภาวะและความพร้อมที่จะช่วยเหลือสังคมมากกว่ากลุ่มอื่นๆ ความรู้สึกที่ได้ช่วยงานเรือนจำคือภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้สังคม 40.8% เป็นหน้าที่ของสมาชิกในสังคม 26.4% วัตถุประสงค์ในการเข้ามาต้องการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส และทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น ก่อนเข้ามาช่วยงานในเรือนจำมองว่าผู้ต้องขังเป็นบุคคลที่ควรได้รับความช่วยเหลือและได้รับโอกาสจากสังคม 65.6% และหลังจากเข้ามาแล้วความรู้สึกดีขึ้นกว่าเดิม 83.3%

■ **สำหรับทัศนคติต่อผู้ต้องขัง**

ทัศนคติ 85.5% เห็นด้วยว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่สามารถแก้ไขได้
การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในเรือนจำควรเน้นด้านการแก้ไขมากกว่าการควบคุม 88.6%
การประชาสัมพันธ์กิจกรรมของผู้ต้องขังที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม จะช่วยให้คนในสังคมมีทัศนคติในแง่บวกต่อผู้ต้องขัง 97.8%
และการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ต้องขังด้านทักษะอาชีพจะช่วยให้ผู้ต้องขังไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำ 85.9%

■ **เป็นที่น่ายินดีว่า**

ทัศนคติภาคประชาสังคมที่เป็นผู้ประกอบการไม่รังเกียจที่จะรับคนเคยถูกจำคุกเข้าทำงาน 53.6%
แสดงว่าหลังจากเข้ามาช่วยเหลืองานของเรือนจำมีความรู้สึกดีขึ้น จึงเห็นด้วยอย่างยิ่งว่ากระบวนการแก้ไขผู้ต้องขังในเรือนจำควรได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคม 94.4% และเห็นด้วย 96.7% ว่าภาคเอกชนมีส่วนสนับสนุนให้กรมราชทัณฑ์ประสบความสำเร็จ

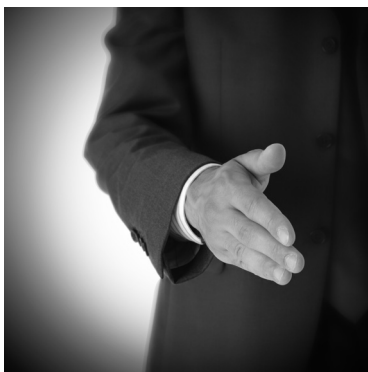
■ **ข้อเสนอแนะของเครือข่ายภาคประชาสังคม**

เห็นควรเชิญภาคเอกชนและชุมชนเข้ามาช่วยเหลือในด้านการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง และมีการประสานงานติดต่อกับภาคส่วนต่างๆ ของสังคม เพื่อให้โอกาสผู้ต้องขังที่พ้นโทษได้รับการจ้างงาน ทั้งนี้ควรให้ผู้ต้องขังมีการทดลองงานกับผู้ประกอบการระยะหนึ่งก่อนพ้นโทษ ซึ่งการฝึกอาชีพผู้ต้องขัง กรมราชทัณฑ์ต้องฝึกอย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพให้เกิดความชำนาญงานเป็นงานที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน

จากการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group)

ร่วมกับเครือข่ายภาคต่างๆ ที่ประชุมเห็นว่าปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลือผู้ต้องขังกับเรือนจำ คือ การขาดข้อมูลด้านปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของผู้ต้องขังและเรือนจำ การประชาสัมพันธ์ข้อมูลหรือกิจกรรมต่างๆ ของเรือนจำมีน้อย โดยมีประเด็นที่สำคัญในการเสนอแนะกับทางเรือนจำคือ ควรเตรียมข้อมูลที่ต้องการความช่วยเหลือ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้องค์กรภาคเอกชนทราบ และได้เสนอโครงการเยาวชนอาสา โดยนำนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีจิตอาสาเข้ามาจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้ผู้ต้องขัง และให้เพิ่มการประชาสัมพันธ์เพื่อให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมในเรือนจำมากขึ้น มีการนำเสนอสรุปชีวิตผู้ต้องขังที่พ้นโทษและประสบความสำเร็จในชีวิตให้สังคมทราบ

นอกจากนั้น กรมราชทัณฑ์ได้จัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการเรื่องบทบาทภาคประชาสังคมในการช่วยเหลือผู้ต้องขังกลับคืนสู่สังคม ในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2552 ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาสังคมเข้าร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็น เพื่อร่วมกันแสวงหาแนวทางในการขยายเครือข่ายภาคประชาสังคมให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการช่วยเหลือผู้ต้องขัง ผลการสัมมนามีข้อเสนอแนะว่า กรมราชทัณฑ์ควรประสานกับชมรมบริหารงานบุคคล ซึ่งประกอบด้วยผู้จัดการฝ่ายบุคคลของสถานประกอบการต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เข้ามาช่วยเหลือด้านการจ้างงานผู้พ้นโทษ และควรมีการติดตามผลผู้พ้นโทษ โดยประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความช่วยเหลือกับผู้ที่ไม่มียานพาหนะ การจัดตั้ง “กองทุนช่วยเหลือผู้พ้นโทษ” ในการให้กู้ยืมเงินประกอบอาชีพ การสร้างกลไกการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจการยอมรับและทัศนคติเชิงบวกต่อผู้พ้นโทษ

ข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัย

1. ควรกำหนดให้เรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศจัดทำทำเนียบเครือข่ายพันธมิตรภาคประชาสังคม และจัดการประชุมเพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องเป็นประจำรวมทั้งสร้างเครือข่ายใหม่ๆ จากเครือข่ายเดิมที่มีอยู่
2. ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมของผู้ต้องขังอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเชิญสถานประกอบการ หน่วยงานสถาบันต่างๆ ให้มีส่วนร่วมเพื่อเป็นแรงจูงใจในการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขัง
3. ติดต่อประสานงานกับพันธมิตรที่มีความต้องการแรงงาน เพื่อจัดให้ผู้ต้องขังมีโอกาสเข้าไปฝึกงาน ทดลองทำงาน และทำให้พันธมิตรได้ทราบถึงความสามารถของผู้ต้องขัง
4. จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างหน่วยงานหรือองค์กรภาคเอกชนเพื่อให้เข้ามาจ้างแรงงานผู้ต้องขังและรับผู้พ้นโทษเข้าทำงาน รวมทั้งมีการติดตามประเมินผลเพื่อให้การช่วยเหลืออย่างสม่ำเสมอ
5. จัดตั้งกองทุนค้ำประกันหน่วยงานหรือสถานประกอบการที่รับผู้พ้นโทษเข้าทำงาน

เครื่องแบบข้าราชการ กรมราชทัณฑ์

เวลานักถึงกรมราชทัณฑ์ ท่านนึกถึงอะไร

หลาย ๆ ท่านนึกถึงผู้บริหารของกรมราชทัณฑ์
เรือนจำ/ทัณฑสถาน ความมั่นคงเรือนจำ/ทัณฑสถาน
เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ผู้ต้องขัง วิธีปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง
เครื่องพันธนาการ ฯลฯ และคงมีหลายท่านที่นึกถึงเรื่อง
ใกล้ตัวเราๆ ท่านๆ มากที่สุด ที่เราชาวราชทัณฑ์ต้องถือปฏิบัติ
ตามระเบียบทางราชการ นั่นก็คือ

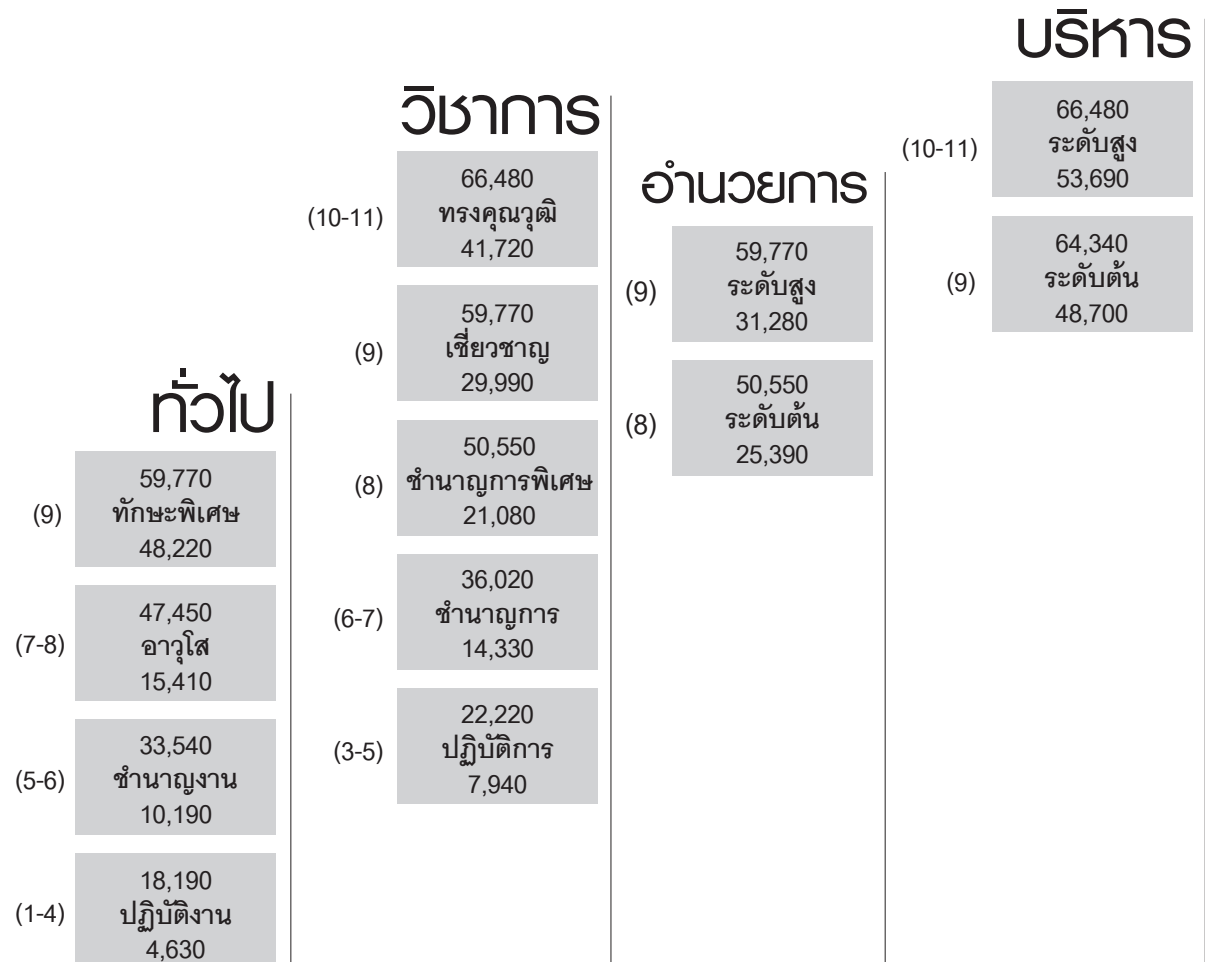
“การสวมใส่เครื่องแบบพิเศษข้าราชการกรมราชทัณฑ์”

เป็นที่ทราบกันว่า มีการแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535 เป็น

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551

จากเดิมกำหนดระบบจำแนกเป็นระดับ ตั้งแต่ระดับ 1 – 11 เป็นระบบจำแนกประเภทตำแหน่งข้าราชการ
ออกเป็น 4 ประเภท คือ ประเภทบริหาร • ประเภทอำนวยการ • ประเภทวิชาการ • ประเภททั่วไป

ระเบียบฉบับนี้ละครับ ที่เป็นผลให้เครื่องแบบพิเศษของข้าราชการมราชทัณฑ์ โดยเฉพาะการประดับเครื่องหมายแสดงระดับกับอินทรรู และการประดับเครื่องประกอบต่างๆ ที่ใช้กับเครื่องหมายของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ตามกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 83 (พ.ศ. 2537) เป็นอันต้องยกเลิกไป

ท่านผู้บริหารกรมราชทัณฑ์ ได้เห็นถึงความสำคัญ และตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ และเพื่อให้เครื่องแบบข้าราชการกรมราชทัณฑ์มีความสอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานของกรมราชทัณฑ์ จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานตามคำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 1475 / 2551 ลงวันที่ 14 พฤศจิกายน 2551 เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาปรับปรุงเครื่องแบบข้าราชการกรมราชทัณฑ์ เพื่อศึกษาการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเครื่องแบบและเครื่องหมาย เนื่องจากงานเรือนจำและทัณฑสถานมีลักษณะพิเศษแตกต่างกับงานของข้าราชการพลเรือนอื่นๆ อีกทั้งเป็นงานปกครองบังคับบัญชาผู้ต้องขังจำนวนมาก ในการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ต้องอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัด ลักษณะงานจำเป็นต้องมีเครื่องหมาย หรือสัญลักษณ์ของระดับสายงานการบังคับบัญชา ซึ่งนั่นก็คือที่มาของเครื่องแบบพิเศษของข้าราชการกรมราชทัณฑ์ ตามกฎสำนักนายกรัฐมนตรี ฉบับที่ 93 (พ.ศ. 2553) ลงวันที่ 8 มกราคม 2553 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่มที่ 127 ตอนที่ 1 ก วันที่ 13 มกราคม 2553 โดยมีการปรับปรุงอินทรรู ดังนี้

การปรับปรุง อินทรรู เกี่ยวกับระบบใหม่

วิชาการ

ทรงคุณวุฒิ

เชี่ยวชาญ

ชำนาญการพิเศษ

ชำนาญการ

ชำนาญงาน

ปฏิบัติงาน

บริหาร

ระดับสูง

ระดับต้น

ระดับสูง

ระดับต้น

การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ ถือว่าเป็นประวัติศาสตร์ราชทัณฑ์ไทยอีกครั้งหนึ่ง ที่ข้าราชการราชทัณฑ์ไทย มีสัญลักษณ์และเอกลักษณ์ของเครื่องแบบและเครื่องหมายที่ไม่เหมือนใคร และไม่มีใครเหมือน

ข้อมูลเพิ่มเติม www.correct.go.th กองการเจ้าหน้าที่

ภาพข้าราชการ : นายธนเดช เชื้อพรมมา เรือนจำกลางคลองเปรม , นางสาวสุภาพรรณ สอาดเยี่ยม เรือนจำกลางคลองไผ่
 ถ่ายภาพ : นายภิรมย์ สารผล กองประชาสัมพันธ์

แนวเน้มการกระทำผิดวินัย และกระทำผิดกฎหมาย ของผู้ต้องขังภายในเรือนจำความมั่นคงสูง : ปัจจัยสาเหตุ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

คำนำ

การบริหารงานราชทัณฑ์ในเรือนจำ มีเป้าหมายสำคัญเพื่อแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีสามารถใช้ชีวิตในสังคมได้ ดังนั้นขณะถูกคุมขังในเรือนจำผู้ต้องขังจะต้องถูกฝึกให้เคารพ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำ หากยังไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบของเรือนจำได้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าผู้ต้องขังเหล่านั้น แก้ไขพัฒนาพฤตินิสัยให้กลับตนเป็นพลเมืองดีได้ยาก โอกาสที่จะกลับตัวเป็นคนดีเป็นไปได้น้อย ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับสังคมเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษ เพราะเป็นการคืนคนดีสู่สังคม ทั้งนี้อาจเกิดจากตัวผู้ต้องขังเป็นอาชญากรอาชวีพยากต่อการแก้ไขหรืออาจเกิดจาก

สภาพแวดล้อมของเรือนจำไม่เหมาะสม มีพื้นที่อับสลายตายากต่อการกำกับดูแลหรือเกิดจากการบริหารงานที่ล้มเหลว ซึ่งปัญหาดังกล่าวต้องมีแนวทางแก้ไข หากสามารถวิเคราะห์ได้ว่าผู้ต้องขังแต่ละประเภทกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาด้วยปัจจัยสาเหตุใด จึงจำเป็นต้องศึกษาให้ได้อย่างแท้จริง เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานราชทัณฑ์ภายในเรือนจำความมั่นคงสูงต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม พบว่า แนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขัง มีสาเหตุ 10 ประการคือ ลักษณะการกระทำผิด ประสบการณ์การกระทำผิด พฤติกรรมขณะควบคุมอยู่ในเรือนจำ ลักษณะสถานที่คุมขัง ความแออัดของผู้ต้องขัง การจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและการแยกขัง การปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมผู้ต้องขัง การพัฒนาพฤติกรรมผู้ต้องขัง ความรู้เกี่ยวกับการรักษาวินัยของผู้ต้องขัง และบุคลิกภาพของผู้ต้องขัง พัฒนาเป็นตัวแบบที่ใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

การพัฒนาตัวแบบในการวิจัยแนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง โดยศึกษา ปัจจัยสาเหตุ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาไว้ 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง
2. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง

วิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ระหว่างการวิจัยแบบสำรวจเชิงปริมาณที่วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นสาเหตุของแนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางบางขวาง จำนวน 364 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำกลางบางขวางและกรมราชทัณฑ์ จำนวน 26 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

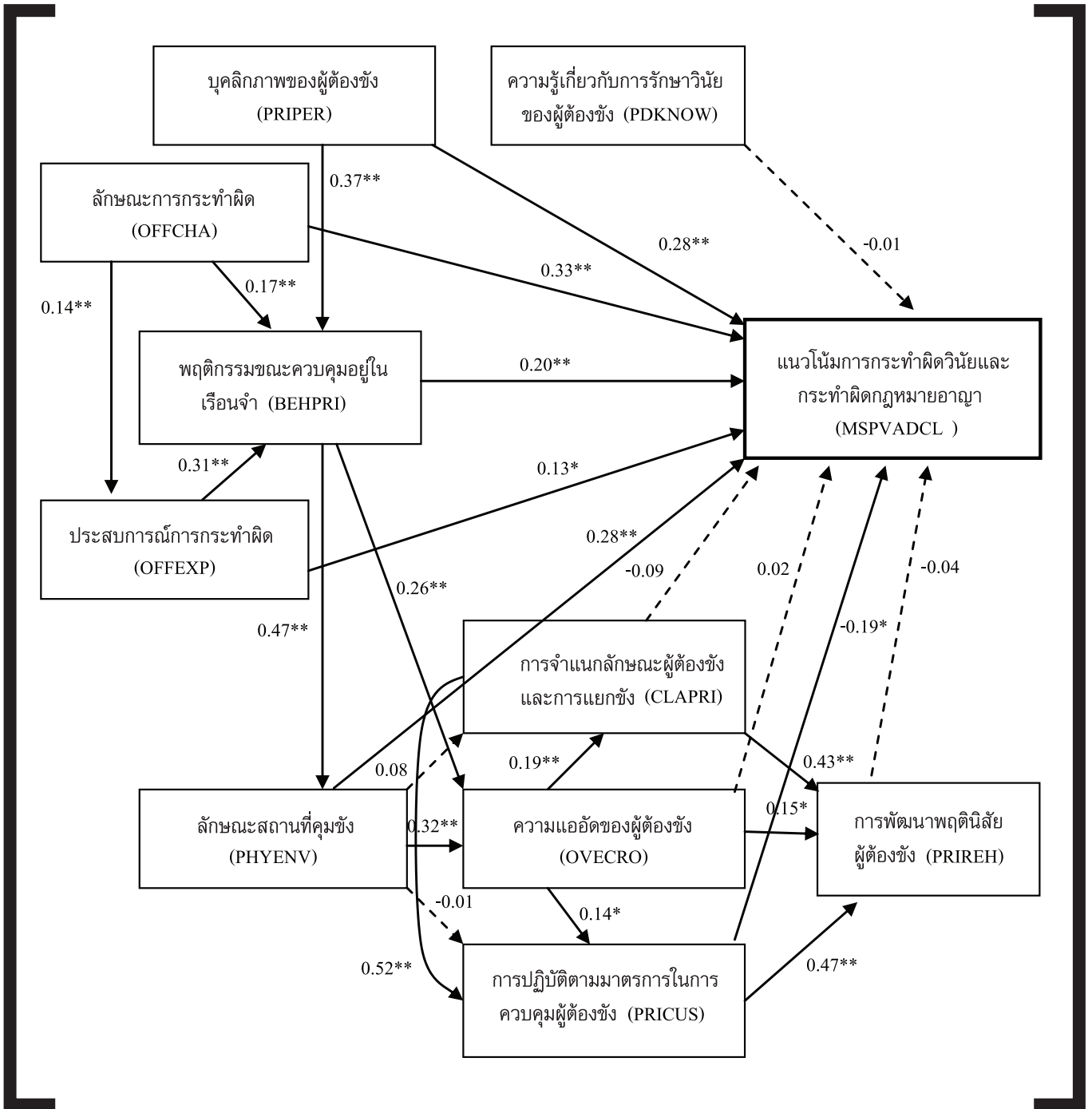
- (1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ กระจ่างตัวแปรทุกตัวที่ใช้ในการวิเคราะห์
- (2) การวิเคราะห์เส้นทาง และ
- (3) การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบปกติ

พลที่ได้

จากการดำเนินงาน

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ เหล่านี้ได้แสดงไว้ในภาพ 1 ดังนี้

* หมายถึง $p\text{-value} \leq .05$ ** หมายถึง $p\text{-value} \leq .01$

ภาพ 1 แบบจำลองการวิเคราะห์เส้นทางปัจจัยที่เป็นสาเหตุของแนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญา

ผลการวิเคราะห์ถดถอยแบบปกติ ความสัมพันธ์ระหว่างแนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูงกับตัวแปรต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วพบว่า ผลจากการวิเคราะห์ปรากฏตัวแปรอิสระทั้งหมดอธิบายการผันแปรของตัวแปรตาม แนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขังในเรือนจำความมั่นคงสูง ได้ร้อยละ 22.6 ในบรรดาตัวแปรอิสระทั้งหมด 10 ตัว มี 4 ตัว ที่มีผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงบวกต่อแนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญา คือ ลักษณะการกระทำผิดบุคลิกภาพของผู้ต้องขังและลักษณะสถานที่คุมขัง ส่วนตัวแปรอิสระที่มีผลในเชิงลบต่อแนวโน้มการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญา คือ การปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมผู้ต้องขัง หมายความว่า ปัจจัยอื่นๆ ข้อมูลเชิงประจักษ์ยังไม่สนับสนุนว่ามีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ลักษณะการกระทำผิดมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญามากที่สุด บุคลิกภาพของผู้ต้องขังมีอิทธิพลรองลงมา หมายความว่า การกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขังเกิดจากลักษณะการกระทำผิดก่อนต้องโทษที่มีความรุนแรงจนเกิดความเคียดแค้นเมื่อถูกคุมขังในเรือนจำหากเกิดปัญหากับเพื่อนผู้ต้องขังในเรือนจำจะใช้วิธีที่ตนเองหรือกลุ่มคิดว่าถูกต้อง ประกอบกับผู้ต้องขังที่ถูกคุมขังในเรือนจำนั้นมักกำหนดโทษสูงถึงประหารชีวิต มาตรการทางวินัยที่เรือนจำบังคับใช้กับผู้ต้องขังนั้นเป็นไปตาม มาตรา 35 ของพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 การลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยนั้นสูงสุดคือแยกการคุมขังและงดการติดต่อบุคคลภายนอกเมื่อเปรียบเทียบกับโทษที่ถูกคุมขังแล้วผู้ต้องขังกลุ่มนี้ไม่เกรงกลัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ต้องขังที่กระทำผิดความผิดในลักษณะของเครือข่ายองค์กรอาชญากรรม ขณะถูกคุมขังในเรือนจำจะพยายามบริหารผู้ต้องขังเพื่อต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ โดยที่ไม่สามารถหาหลักฐานมาลงโทษตัวการสำคัญได้ ผู้ต้องขังไม่กล้าเป็นพยานเพื่อลงโทษทางวินัยกับผู้ต้องขัง ยิ่งทำให้ผู้ต้องขังกลุ่มนี้กระทำผิดวินัยร้ายแรงมากขึ้นเพราะมั่นใจว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถหาหลักฐานหรือพยานมาลงโทษผู้ต้องขังที่กระทำผิดวินัยได้ ถ้าจำเป็นต้องมีผู้ต้องขังที่กระทำผิดจะใช้วิธีให้ลูกน้องในเครือข่ายรับผิดชอบแทน

ผู้ต้องขังมีบุคลิกภาพผิดปกติในขณะที่กระทำผิดนั้นไม่คำนึงถึงโทษทางวินัยที่จะได้รับหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับเรือนจำ เพราะขณะที่กระทำผิดนั้นอาจต้องการได้รับการ

ยอมรับจากเพื่อนผู้ต้องขัง บุคลิกภาพของผู้ต้องขังที่มีบุคลิกภาพผิดสังคมแสดงพฤติกรรมต่อต้านกฎระเบียบของเรือนจำและกระบวนการในการปฏิบัติตามมาตรการในการการควบคุมผู้ต้องขังเป็นส่วนที่มีผลโดยตรงในการควบคุมผู้ต้องขังให้มีระเบียบวินัยจึงมีผลมากกว่าปัจจัยด้านอื่น

ถ้าลักษณะสถานที่คุมขังมีความไม่เป็นระเบียบ ไม่เป็นสัดส่วน ไม่โปร่งโล่ง หรือมีมุมลับตามากเพียงใด ก็จะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดของผู้ต้องขังมากเพียงนั้น พฤติการณ์ของเจ้าหน้าที่มีบทบาทเหนือพฤติกรรมของผู้ต้องขัง หากสถานที่คุมขัง มีมุมอับลับตาผู้ต้องขังมีบุคลิกผิดสังคม ประกอบกับเจ้าหน้าที่ย่อหย่อน บกพร่อง ทุจริต เลือกปฏิบัติต่อผู้ต้องขังก็จะผลักดันให้เกิดการกระทำผิดวินัยมากขึ้น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขังทำให้ผู้ต้องขังที่กระทำผิด ไม่ได้รับการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัย ขณะเดียวกันกลับเรียนรู้วิธีการก่ออาชญากรรมในรูปแบบต่างกันไปยากต่อการสืบสวนเพื่อหาผู้กระทำผิด ส่วนผู้ต้องขังที่ไม่ได้กระทำผิดวินัย ก็ได้รับการแก้ไขพัฒนาพฤติกรรมนิสัยลดลง เรือนจำต้องปรับระบบการบริหาร เน้นการควบคุมผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการปรับปรุงกายภาพของเรือนจำเพื่อลดโอกาสในการกระทำผิดของผู้ต้องขัง ต้องนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ปรับปรุงการบริหารงานเรือนจำให้สามารถติดตามพฤติกรรมผู้ต้องขังได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรยายกายภาพในเรือนจำ จะไม่เอื้อต่อการแก้ไข การพัฒนาพฤติกรรมนิสัยลดลง การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังเน้นการควบคุมมากกว่าการแก้ไข

ผลลัพธ์ที่เกิดกับสังคมภายนอก ขาดความเชื่อมั่นในบทบาทหน้าที่ของเรือนจำที่ควบคุมผู้ต้องขังไว้ในเรือนจำ ผู้ต้องขังที่อยู่ในเรือนจำยังกระทำผิด มีการใช้โทรศัพท์มือถือส่งการกระทำผิดกฎหมาย เช่น การติดต่อซื้อขายยาเสพติดภายนอกและภายในเรือนจำ หรือใช้โทรศัพท์มือถือข่มขู่บุคคลภายนอก สร้างความเสียหายให้กับเรือนจำ ผู้ต้องขังกลุ่มนี้ต้องเรียนรู้วิธีการก่ออาชญากรรมที่ยากต่อการสืบสวน หรือมีการก่ออาชญากรรมที่รุนแรงขึ้น ผู้ต้องขังที่ปล่อยตัวจากเรือนจำมีการก่ออาชญากรรมที่รุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ จนสุดท้ายพฤติกรรมของผู้ต้องขังในเรือนจำกับประชาชนที่อยู่ข้างนอกมีพฤติกรรมไม่แตกต่างกันหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า

“ วิ ก ฤ ติ ยุ ติ ธ ร ร ม ”

การอภิปรายพล

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ดังกล่าวสรุปได้ว่า การกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญา เกิดจาก ลักษณะการกระทำผิด ลักษณะสถานที่คุมขัง บุคลิกภาพของผู้ต้องขัง การปฏิบัติตาม มาตรการในการควบคุมผู้ต้องขัง ซึ่งข้อค้นพบดังกล่าวอาจตีความได้ว่า ลักษณะคดีที่กระทำ ความผิด มีผลต่อการกระทำผิดวินัยเล็กน้อยเพราะเห็นว่าโทษทางวินัยของเรือนจำมีกำหนดโทษน้อย เพียงจำกัดสิทธิบางอย่าง ส่วนในด้านสถานที่คุมขังที่มีลักษณะเอื้อต่อการกระทำผิดทั้งในส่วนที่ เจ้าหน้าที่จัดให้แต่ไม่คำนึงถึงประสิทธิภาพในการตรวจการณ์หรือผู้ต้องขังพยายามจัดทำขึ้น (การสัมภาษณ์) ผู้ต้องขังอยู่รวมกันจำนวนมากเกินอัตราความจุ สิ่งจำเป็นสำหรับใช้ชีวิตในเรือนจำ มีไม่เพียงพอ ผู้ต้องขังที่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเกิดการทะเลาะวิวาทภายในหรือระหว่างกลุ่ม ผู้ต้องขัง ที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคม การไม่ปฏิบัติตามระเบียบจะได้รับการยอมรับจากเพื่อนผู้ต้องขัง สิ่งเหล่านี้เกิดจากการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังที่ไม่มีประสิทธิภาพและการไม่ปฏิบัติตามมาตรการ ในการควบคุมผู้ต้องขังของเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะในการพัฒนา วิธีการปฏิบัติงาน

1. การควบคุมผู้ต้องขังที่มีลักษณะการกระทำผิดต่างกันต้องคำนึงถึงฐานความผิด เช่น ผู้ต้องขัง ที่กระทำผิดในคดีเล็กน้อยแต่หลายคดีกับผู้ต้องขังที่กระทำผิดในคดีร้ายแรง หรือผู้ต้องขังที่กระทำ ความผิดในคดีเกี่ยวกับชีวิตร่างกายหากคุมขังร่วมกับผู้ต้องขังคดียาเสพติด จะทำให้สถานที่คุมขังนั้น เป็นองค์การอาชญากรรมแบบครบวงจร ผู้ต้องขังคดีเกี่ยวกับชีวิตจะรับจ้างผู้ต้องขังคดียาเสพติดทวงหนี้ ค่ายาเสพติด หรือผู้ต้องขังคดียาเสพติดรายใหญ่ที่เป็นตัวการสำคัญจะต้องแยกการคุมขังจากผู้ต้องขังทั่วไป โดยสาระสำคัญการคุมขังผู้ต้องขังในเรือนจำจะต้องคำนึงถึงลักษณะฐานความผิดของผู้ต้องขังเป็นหลัก และแยกการคุมขังผู้ต้องขังที่เป็นองค์การตัวการสำคัญของเครือข่ายองค์การอาชญากรรมออกจากผู้ต้องขัง ทั่วไป
2. ลักษณะของสถานที่คุมขังที่เอื้อต่อการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมายอาญาของผู้ต้องขัง นั้นเกิดจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานที่คุมขังมีการดัดแปลงเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน ของเจ้าหน้าที่แต่ไม่ได้คำนึงถึงประสิทธิภาพในการควบคุมผู้ต้องขัง หรือ เป็นการกระทำของผู้ต้องขังต้องการ ปกปิดแต่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่เคร่งครัดการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว เรือนจำจะต้องปรับปรุง กายภาพภายในเรือนจำให้สามารถป้องกันผู้ต้องขังกระทำผิดวินัยให้มากที่สุดซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ การบริหารงานเรือนจำมีประสิทธิภาพตามมาพร้อมทั้งตั้งคณะกรรมการตรวจลักษณะสภาพแวดล้อม ทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกเรือนจำรายงานผลการตรวจให้ผู้บัญชาการเรือนจำเดือนละ 1 ครั้ง
3. ผู้ต้องขังที่มีบุคลิกภาพต่อต้านสังคมจะมีโอกาสในการกระทำผิดวินัยและกระทำผิดกฎหมาย อาญาเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวเรือนจำจะต้องมีการทดสอบสุขภาพจิตของผู้ต้องขัง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากผู้ต้องขังดังกล่าวมีการกระทำผิดวินัยบ่อยครั้ง จะต้องมีการทดสอบสุขภาพจิตเพื่อเข้ารับการรักษา ตามอาการต่อไป
4. การปฏิบัติตามมาตรการในการควบคุมผู้ต้องขังมีผลต่อการกระทำผิดวินัยและกระทำผิด กฎหมายอาญา การควบคุมผู้ต้องขังให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของเรือนจำ เป็นการป้องกันผู้ต้องขัง กระทำผิดวินัย ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่จะปฏิบัติตามมาตรการต่างๆ ที่กรมราชทัณฑ์กำหนดไว้ตามมาตรฐาน เรือนจำ 10 ด้าน โดยเฉพาะด้านการควบคุมและรักษาการณ์จะต้องสร้างตัวชี้วัดการปฏิบัติหน้าที่ในการ ควบคุมผู้ต้องขังให้มีประสิทธิภาพ

การเตรียมตัว สอบ แบบฉบับ คนราชภัฏกันท์

บทความนี้ เกิดจากการที่ ทีมงานวารสารราชภัฏกันท์ ได้เก็บรวบรวมข้อมูลและพูดคุยขอประสบการณ์ ผู้นำที่ราชภัฏกันท์หลายท่าน ที่สอบผ่านในการเลื่อนระดับตั้งแต่ระดับ 6-8 โดยมีผลการสอบได้อันดับเลขตัวเดียว ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลไม่ขอเปิดเผยชื่อเพียงแต่ต้องการให้ข้อมูลนี้อาจเป็นประโยชน์แก่เพื่อนข้าราชการราชภัฏกันท์เพื่อใช้ในการเตรียมตัวสอบเลื่อนระดับเท่านั้น

สรุปเทคนิคและวิธีการได้ดังนี้

1. สร้างแรงจูงใจให้กับตัวเอง

“ ออกจากเรือนจำมาก็เหนื่อยแล้ว อ่านหนังสือ 2 – 3 หน้าก็หิลบแล้ว ”

“ สอบมาก็หลายครั้งก็ยังสอบไม่ติด ขออยู่แค่นี้แหละ ไม่คิดไม่หวังอะไรแล้ว ”

นี่คือคำพูดที่เรามักจะได้ยิน เมื่อมีการสอบเลื่อนระดับ จากเพื่อนร่วมงาน หรือบางทีตัวเราก็อู้สึกเช่นนั้นเช่นกัน ฉะนั้น เป้าหมายจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เรามีกำลังใจในการเตรียมตัวสอบอ่านหนังสือ คุณต้องมีการสร้างเป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายที่คุณจะคิดไว้เพื่อให้คุณมีกำลังใจในการอ่านหนังสือ ซึ่งผู้ที่ประสบความสำเร็จในการสอบจะมีการตั้งเป้าหมายไว้ทุกคน แต่แตกต่างกันออกไป เช่น

● เป้าหมาย

- การได้เลื่อนระดับ มีความก้าวหน้าในชีวิตราชการ ได้เลื่อนเงินเดือน
- เป็นเกียรติแก่ตนเองและครอบครัวเพื่อให้ลูกเมียภูมิใจ

ผู้ให้ข้อมูลหลายท่าน บอกกับเราว่ากว่าจะสอบแล้วประสบความสำเร็จได้นั้นผ่านการสอบมาก็เยอะ บางครั้งสอบตกก็มี ผิดหวังมาก็หลายครั้งแล้ว แต่ก็พยายามจนมีวันที่สำเร็จ

● **ปัญหาคือ บางคนยังสับสนว่าจะทุ่มเทกับการอ่านหนังสือสอบดีหรือไม่** เพราะเวลาที่ผ่านมาการสอบเลื่อนระดับ ตัวอย่างครั้งล่าสุดก่อนจะปรับเข้าสู่ระบบแห่ง ก็จะมีคะแนนอาวุโสในการครองตำแหน่งให้ เช่น บางคนติด ระดับ 7 มา 6-7 ปี ดังนั้นถือว่าอยู่ใน กลุ่มอาวุโส กล่าวโดยเข้าใจง่ายคือกลุ่มเป้าหมายที่มีโอกาสสอบได้ระดับดีดี แต่ขอให้ทำคะแนนสอบให้ได้ ก็มีโอกาสสอบได้เลื่อนระดับ แต่สำหรับบางคนที่ครองตำแหน่งมาได้ไม่นาน ได้คะแนนอาวุโสน้อย ก็ถือเสียว่าเป็นการลองข้อสอบดู อ่านหนังสือให้เต็มที่ ดูซิว่าตัวเราเมื่อเราพยายามเต็มที่แล้ว จะได้ที่สักเท่าไร ถ้าคุณได้สักลำดับที่ประมาณ 100-200 ก็คาดเดาได้ว่าคุณทำคะแนนข้อสอบได้ดีเพียงแต่คุณแพ้คะแนนอาวุโสคนอื่นเท่านั้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่น่าเสียใจแต่อย่างใด กลับเป็นเรื่องน่าภูมิใจสำหรับตัวเองด้วยซ้ำไป

2. การเตรียมข้อมูลและหนังสืออ่านสอบ

การสอบที่ผ่านมาจะกำหนดขอบข่าย เนื้อหาวิชาที่จะออกสอบ ซึ่งที่ผ่านมาก็มีเนื้อหา เช่น พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ และกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นโยบายต่างๆ ซึ่งทุกครั้งกรมฯ จะส่งเอกสารเนื้อหาไปให้คุณเพื่อใช้ในการเตรียมตัวสอบ ดังนั้นควรยึดเอกสารที่กรมฯ ส่งไปให้เป็นหลักในการอ่านหนังสือสอบ แล้วก็หาเอกสารเพิ่มเติมโดยสามารถค้นหาได้ในเว็บไซต์กรมราชทัณฑ์ (www.correct.go.th) วารสารราชทัณฑ์ วารสารสำนักกอก ซึ่งรวบรวมเรื่องต่างไว้ทุกเรื่องอยู่แล้ว

• ปัญหา

1. บางครั้งบางคน ยังกังวลกับเอกสารในการเตรียมสอบ เช่นตัวอย่าง เห็นเพื่อนมีเอกสารสรุปในการเตรียมตัวสอบ ยิ่งรู้ว่าได้จากเพื่อนในกรม กังวล ก็เลยขอถ่ายเอกสารไว้หมด ไม่รู้จะถ่ายไว้ก่อน ซึ่งตรงนี้อาจเป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน และทำให้มีเอกสารจำนวนมาก ส่งผลให้เป็นกังวลใจและที่สำคัญทำให้เรามีภาระอ่านหนังสือ

จำนวนมาก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลให้มุมมองว่า เอกสารบางเรื่อง เช่น เรื่ององค์กรแห่งความพอเพียง มีเพียงแง่มุมบางประเด็นที่แตกต่างกัน ซึ่งเราอาจจะถ่ายเฉพาะเรื่องที่เรายังไม่รู้ก็เพียงพอแล้ว หรือ จุดเฉพาะบางข้อความที่สำคัญเท่านั้นก็พอ อย่าไปตื่นเต็นกับเอกสารของเพื่อนมาก

2. บางเรื่องเป็นเนื้อหาเฉพาะงาน เช่น บางครั้งการสอบจะมีเกี่ยวกับระเบียบพัสดุ หรือเงินผลประโยชน์ (เงินทุนฝึกวิชาชีพ) หรือเกี่ยวกับงานทะเบียนประวัติผู้ต้องขังและงานทัณฑปฏิบัติ ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่ง ซึ่งไม่เคยปฏิบัติงานดังกล่าว เช่นเจ้าหน้าที่ฝ่ายควบคุม อาจไม่เข้าใจ หรืออาจกล่าวได้ว่าถึงแม้ได้พยายามอ่านหนังสือก็ยังไม่รู้เรื่องดังกล่าวเลยก็ว่าได้ เพราะต้องยอมรับว่าบางเรื่องเป็นเรื่องที่ต้องปฏิบัติถึงจะเข้าใจได้

ผู้ให้ข้อมูลหลายท่านก็บอกว่า ได้ใช้วิธีให้เพื่อนที่จะสอบหรือน้องๆ ที่ไม่ได้สอบช่วยกันสรุปหลักของแต่ละงาน แล้วนำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนกัน ซึ่งตรงนี้อาจอาศัยความร่วมมือร่วมใจของคนในเรือนจำเป็นอย่างมาก แต่ละคนต้องอย่าหลงข้อมูล โดยยึดถือว่า ยิ่งคุณเป็นผู้ให้เท่าไร คุณจะได้รับการคืนมาเท่านั้น

3. การอ่านหนังสือสอบและการทำสมุดโน้ตย่อ

• เวลาอ่านหนังสือ

ในการอ่านหนังสือควรเลือกเวลาที่รู้สึกว่างสบายพร้อมจะทำงาน และเมื่อเริ่มอ่านแล้วรู้สึกไม่ไหว ปวดตา ปวดหัว ให้พักก่อน อาจจะหาอย่างอื่นทำ เช่น พักสายตา ดูทีวี ผ่อนคลายอารมณ์

โดยทั่วไปการจดจำของมนุษย์ต้องทำอะไรประมาณสี่ครั้งถึงจะทำให้จำได้แต่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการจดจำของแต่ละคน ดังนั้นเราควรอ่านหนังสือประมาณสี่รอบ จะได้เข้าใจได้เป็นอย่างดี การอ่านหนังสืออย่างแรกต้องวางขอบเขต

หรือหนังสือแต่ละวิชาที่เราจะอ่านก่อน โดยมีกำหนดเวลาที่เหมาะสมกับปริมาณหนังสือนั้นๆ ในการอ่านรอบแรกอย่าพยายามจดจำทุกอย่างเพราะจะทำให้อ่านได้ช้า แต่ต้องพยายามอ่านให้ละเอียดและคิดว่าเดี๋ยวก็กลับมาอ่านอีกหลายๆ ส่วนที่อ่านไปก็ไม่ได้ออกข้อสอบ แต่เราต้องอ่านให้จบเพราะจะได้ไม่กังวลว่ายังไม่ได้อ่าน เมื่อเราอ่านจบแล้วก็จะสบายใจพออ่านรอบที่สอง คราวนี้ต้องพยายามทำความเข้าใจ รอบนี้ เราจะจำได้ง่ายแล้ว พยายามอ่านจบหนึ่งเรื่องแล้วเล่าให้เพื่อนหรือตัวเองฟังได้แสดงว่าเราเข้าใจ ถ้าไม่ได้ก็ไม่เข้าใจ ติดตรงไหน ก็ไปเปิดตรงนั้น รอบสามให้ทำโน้ตย่อในส่วนที่สำคัญๆ รอบสี่ อ่านโน้ตย่อไปแล้วก็ไปสอบ แต่ถ้าทำได้สองรอบ คิดว่าคงทำข้อสอบได้แล้วการนั่งอ่านหนังสือไม่ควรอ่านเป็นเวลาสองสามชั่วโมงเพราะจะทำให้สมองล้าสมาธิคนเราจะมีประมาณ ๕๐ นาทีเท่านั้น เวลาเริ่มนั่งอ่านกว่าจะเข้าสมาธิได้ก็ประมาณ ๑๐ นาที ดังนั้นจึงควรอ่านครั้งละประมาณ ๑ ชั่วโมง แล้วเดินเล่นสิ่งที่อ่านให้ตัวเองฟังจะทำให้เราได้ใช้สมองส่วนนี้คิดช่วยในการจำจด หนังสือปดาร์ควรมีเวลาพักผ่อนเล่นกีฬาด้วยนะครบอย่างน้อยหนึ่งวันให้ตัวเองรู้สึกผิด แล้วกลับมาอ่านหนังสืออย่างจริงจัง

บางท่านก็ให้ข้อมูลกับเราว่า ความจริงแล้วถ้าดูหนังสือถูกหลักท่านอาจใช้เวลาดูหนังสือก่อนสอบให้เต็มที่สัก 1 เดือนก็เป็นเวลาเหลือเฟือสำหรับการเข้าสอบแล้ว

● **สถานที่อ่านหนังสือ**

ควรจะไปหาที่สงบและมีสมาธิอ่านซึ่งที่อยากแนะนำคือ จะเป็นห้องสมุดตามมหาวิทยาลัย วิทยาลัย ฯลฯ เพราะสร้างสมาธิในการอ่านหนังสือได้เป็นอย่างดีและสะดวกสบายมีเครื่องปรับอากาศ เพราะถ้าอยู่บ้านหรือที่ทำงานก็จะไม่มีสมาธิอ่านหนังสืออย่างแน่นอน บางท่านก็ใช้วิธีไปอ่านใน ปา น้ำตก เพื่อความสงบที่สุดแล้วแต่ความถนัดแต่ละคน

● **การทำสมุดโน้ตย่อในการอ่านหนังสือ**

ข้อนี้ถือว่าเป็นข้อสำคัญ เนื่องจากการสอบผู้ที่สอบผ่านส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่าต้องมีการทำสมุดโน้ตย่อในการดูสอบโดยมีวิธีการดังนี้

- หาสมุดซึกเล่มที่มีความหนาพอสมควรซึก 100 หน้า
- ให้แบ่งหน้าแล้วทำโน้ตย่อแต่ละเรื่องที่อ่านไว้ เช่นเรื่องมาตรฐานโปร่งใส 5 ด้าน การจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง เป็นต้น

เมื่อคุณได้ทำโน้ตย่อในแต่ละเนื้อหาไว้ โดยรวบรวมอยู่ในสมุดเล่มเดียวไว้แล้วนั้น คราวนี้เมื่อถึงช่วงสัปดาห์สุดท้ายก่อนสอบ คุณก็เพียงแต่อ่านสมุดเล่มที่คุณได้ทำสรุปไว้แต่ละเรื่องก็เพียงพอ ข้อดีของการทำสมุดโน้ตย่อจะทำให้คุณมีหลักและขั้นตอนในการอ่านหนังสือที่เป็นระบบ

4. วันก่อนไปสอบ

เพื่อความไม่ประมาทเพราะการสอบครั้งหนึ่งย่อมหมายถึง ความเจริญก้าวหน้าขึ้นไปอีกครั้งหนึ่ง จึงควรเตรียมสิ่งต่างๆ ที่จะต้องใช้ในการสอบให้พร้อม ซึ่งรวมถึงความพร้อมของร่างกายความคิดและจิตใจด้วย ผู้เข้าสอบควรดูหนังสือเสร็จสิ้นและอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมจะเข้าสอบก่อนวันสอบสักสามวัน

● **ปัญหา**

ผู้เข้าสอบบางท่านตื่นตื่นกันกลัวการเข้าสอบถึงกลับยอมอดหลับอดนอนดูหนังสือจนไตลู่ของวันสอบ ซึ่งเป็นการดูหนังสือ ที่ไม่ถูกต้องและเป็นผลเสียแก่ผู้เข้าสอบเป็นอย่างยิ่ง

การรักษาสุขภาพ พยายามรักษาสุขภาพอนามัยให้ดีอย่าให้เจ็บป่วยได้ในระยะเวลาใกล้สอบ ควรทำจิตใจให้ปลอดโปร่งแจ่มใสและอย่าออกกำลังกายมากนัก เพราะจะทำให้ปวดเมื่อย

● **ปัญหา**

ท่านทั้งหลายที่เป็นนักดื่มสุราก็ควรที่จะต้องงดเว้นสักระยะหนึ่ง โดยเฉพาะคืนก่อนสอบ เจอเพื่อนเจอพี่ ควรงดเว้นเป็นอย่างยิ่ง เพื่ออนาคตของท่านและครอบครัวตลอดจนเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพราชการ เมื่อท่านพร้อมสมบูรณ์ทางด้านสุขภาพแล้ว ความสมบูรณ์ทางด้านสติปัญญาที่ย่อมจะดีขึ้นด้วย

5. การตอบข้อสอบ

ข้อสอบเลื่อนระดับที่ผ่านมา จะเป็นข้อสอบปรนัย ซึ่งจะมีข้อให้เลือก ซึ่งหลักการตอบ แต่ละท่านก็ให้ข้อมูลว่าใช้หลักการทั่วไปคือ ข้อสอบมีตัวเลือก 4 ข้อ ตัดข้อที่คิดว่าผิดออก 2 ข้อก่อน เพื่อให้เหลือ 2 ข้อ เพื่อจะได้ง่ายต่อการตอบ

- ทั้งนี้ การตอบให้ยึดว่า ความรู้สึกแรกที่เราคิดว่าใช่มักถูกเสมอ อย่าไปลังเล
- อ่านคำถามให้ชัดเจน อย่าไปตื่นตื่น

Social Network อนาคต โลกออนไลน์

ปัจจุบันเป็นที่ทราบกันดีว่าโลกสังคมออนไลน์ INTERNET กว้างใหญ่มากเป็นที่รวมของข้อมูลข่าวสารทั้งโลกทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโลก เช่น มีเหตุการณ์เกิดขึ้นที่สหรัฐอเมริกา ประเทศไทยซึ่งอยู่คนละฟากทวีปกันก็รู้พร้อมกันกับสหรัฐอเมริกา ซึ่งอาจเปรียบเทียบได้ว่ากำแพงของแต่ละประเทศถูกทำลายด้วยระบบ INTERNET ดังนั้นจึงทำให้โลกสังคมออนไลน์ เข้ามามีบทบาทกับผู้คนในสังคมมาก เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรมประจำวัน โดยเฉพาะการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การทำธุรกิจ การโฆษณาสินค้า การประชาสัมพันธ์ ทำให้โลกสังคมออนไลน์ INTERNET จะหยุดอยู่กับที่ไม่ได้ ต้องมีการพัฒนาปรับตัวอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้คนที่เข้ามาใช้บริการได้รับความสะดวก เชื่อมโยงกับข้อมูลข่าวสารได้เร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งปัจจุบันนี้ระบบที่กำลังเป็นที่กล่าวถึงกันมากคือระบบ Social Network ซึ่งคำดังกล่าวยังไม่ค่อยมีชื่อเรียกเป็นภาษาไทยอย่างเป็นทางการสุดแต่ใครจะเรียก ซึ่งบางทีก็เรียกว่าเครือข่ายสังคม กลุ่มสังคมออนไลน์บ้าง แต่ก็ยังไม่เป็นชื่อที่ติดหูสำหรับคนทั่วไป

*Social Network คือเว็บไซต์ที่ให้บริการเพื่อให้คนเข้าไปสมัครเพื่อสร้างพื้นที่ข้อความ รูปภาพ ข้อมูลส่วนตัวหรืออาจกล่าวได้ว่า การสร้างเว็บไซต์ส่วนตัวนั่นเอง แล้วนำมาแลกเปลี่ยนเพื่อสร้างเครือข่ายหรือกลุ่มเชื่อมโยงกัน

ตัวอย่าง Social Network มีหลายผู้ให้บริการมากมายโดยแต่ละประเทศก็ได้ ออกรูปแบบแตกต่างกันออกมาโดยพยายามให้สอดคล้องกับสภาพและวัฒนธรรมกับสังคมของประเทศนั้น แต่ก็ยังมีบางชนิดที่เป็นที่นิยมในเกือบทุกประเทศ มีสมาชิกอยู่ทั่วโลก

สำหรับประเทศไทยท่านคงเคยได้ยินคำว่า Hi 5, Facebook, Twitter ซึ่งพวกเหล่านี้ก็คือ Social Network นั่นเอง ซึ่งทั้ง 3 รายนี้ได้รับความนิยมมากทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก ซึ่งทั้ง 3 รายจะมีลักษณะเป็นอย่างไรนั้นขอสรุปได้ดังต่อไปนี้

ข้อมูลจาก สารະความรู้เรื่องคอมพิวเตอร์ www.keng.com

facebook

Facebook เป็นซอฟต์แวร์เครือข่ายลักษณะเดียวกับ myspace ที่อนุญาตให้ผู้ใช้ สร้างหน้าเว็บของตัวเอง และใส่ข้อมูลรูปภาพต่างๆ ตามต้องการ (Profile Page) โดยระบบสามารถ ค้นหาผู้ใช้ที่มีความสนใจตรงกัน เช่นชอบฟังดนตรีประเภทเดียวกัน มีหนังในดวงใจเรื่องเดียวกัน ชอบสโมสรฟุตบอลเดียวกัน ผู้ใช้สามารถเพิ่มหรือลบลิงก์ไปสู่ผู้ใช้คนอื่น เพิ่มเป็นเครือข่ายทางสังคม อินเทอร์เน็ต ข้อแตกต่างที่สำคัญคือ facebook (เคย) เปิดให้บริการเฉพาะนักเรียนนักศึกษา สหรัฐอเมริกาเท่านั้น ผู้ใช้ต้องลงทะเบียนโดยใช้อีเมลล์ของสถาบันการศึกษานั้นๆ เมื่อลงทะเบียน ก็จะเข้าสู่สังคมในสถาบันของตน ใส่ข้อมูลส่วนตัว จากนั้นก็เริ่มขยายเครือข่ายเพิ่มขึ้น ค้นหา เพื่อนเก่าที่เคยเรียนโรงเรียนเดียวกันมา หาเพื่อนใหม่ทั้งในสถาบันเดียวกันหรือต่างสถาบัน แต่ปัจจุบัน ได้เปิดให้บริการกับทุกคนทั่วโลก

facebook

ในหน้าเว็บของ facebook มีส่วนประกอบหลักคือส่วนของข้อมูลผู้ใช้ ส่วนแสดงจำนวนเพื่อนในเครือข่าย กิจกรรมที่สนใจ และพื้นที่สาธารณะ (ที่เรียกว่า wall) ซึ่งผู้เข้าเยี่ยมชมสามารถเขียนข้อความไว้ได้ ข้อความบน wall นี้ผู้ใช้สามารถกำหนดให้เพื่อนในเครือข่ายเห็นหรือไม่เห็นก็ได้ขึ้นอยู่กับคุณกำหนด นอกจากนี้ facebook อนุญาตให้ผู้ใช้งานอัปโหลดรูป และให้ผู้ใช้งานตั้งกลุ่มทางสังคม หรือแฟนคลับต่างๆ ได้ด้วยระบบของ facebook บวกกับกลุ่มเป้าหมาย คุณสมบัติเหล่านี้ทำให้ facebook ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก แต่ก็เกิดผลกระทบทางสังคมมากมายในวงการศึกษามหาวิทยาลัย และโรงเรียน ต่างได้รับผลกระทบจาก facebook เหตุการณ์สำคัญประการแรกคือ มีกรณีที่นักเรียนและนักศึกษาถูกเพิกถอนทุนการศึกษา หรือภาคทัณฑ์ เพราะใช้ facebook เช่นนักกีฬาโหดรูปขณะดื่มสุรา ในงานปาร์ตี้ลงใน facebook โดยแสดงกริยาไม่เหมาะสม นโยบายของโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยก็ต่างกันไป บางแห่งก็อนุญาตให้ใช้ facebook ได้ ขอให้ใช้วิจารณญาณ บางแห่งก็ห้ามใช้ โดยเฉพาะในโรงเรียน อาจมีการห้ามใช้คอมพิวเตอร์ของโรงเรียนเข้าใช้งาน facebook เหตุการณ์สำคัญประการถัดมาคือการเพิ่มระบบ Mini-feed โดยระบบนี้จะรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ของเพื่อนในเครือข่ายของผู้ใช้ เช่น ไมเคิลเพิ่มชื่อของมิเชลเป็นเพื่อน เจมส์ซึ่งเป็นเพื่อนของไมเคิล (แต่ไม่ได้รู้จักมิเชลเลย) ก็จะได้รับแจ้งข้อความว่าขณะนี้ ไมเคิลกับมิเชลเป็นเพื่อนกันแล้ว ไมทันข้ามคืนที่ระบบแจ้งข้อความถูกเพิ่มเข้าไปใน facebook ผู้ใช้งานต่างไม่พอใจและตั้งกลุ่มต่อต้านมากมายใน facebook แต่อย่างไร Mini-feed ไม่ได้ทำให้ผู้ใช้ facebook น้อยลง และไม่ช้าก็จะได้ค่อยๆ ซินกันไปเอง เหตุการณ์ถัดมาคือ การเปิดให้ผู้ให้บริการทั่วไปใช้งานได้ โดยจัดเป็นกลุ่มผู้ใช้ที่สังกัดชุมชนต่างๆ เช่น ชุมชนคนไทยในนิวยอร์ก หรือกลุ่มคนไทย สามารถเข้าเป็นสมาชิกได้ เป็นการขยายเครือข่ายกว้างขวางออกไป

hi5

hi5 คือ website ที่เป็นที่รวมรวบ บุคคลทั่วไป ทั่วโลก ไว้สำหรับหาเพื่อนออนไลน์ (online) และมีข้อมูลมีประวัติส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็น ชื่อ E-mail ที่อยู่ อายุ ถ้าจะเปรียบได้ว่ามันคือ Blog ใหม่มั่นก็อาจคล้ายๆ แต่จะไม่มีส่วนของการพิมพ์อะไรลงไปทุกวัน ถ้าจะบอกว่าเหมือน ไดอารี่ ใหม่ ก็คงไม่ใช่ ถ้าจะพูดให้เห็นภาพชัดๆ ก็คือ Hi5 ก็คือที่ที่เราแสดงความเป็นตัวของเราเอง ว่าเราคือใคร มาจากไหน ชอบอะไร กำลังทำอะไรอยู่ เพื่อโปรโมทตัวเอง เพื่อที่จะได้มีเพื่อนที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย และได้เจอเพื่อนใหม่ๆ เพื่อนต่อเพื่อน ไปเรื่อยๆ ทำให้ Hi5 เกิดและโตเร็วมากในหมู่นักเล่นอินเทอร์เน็ต (Internet) ทั้งนี้ยังให้เราสามารถตกแต่ง Hi 5 ตามความต้องการของตนเอง ชื่อ Hi5 มาจากไหน? คำว่า Hi5 หรือ "Hi Five" หมายถึงอาการที่คนสองคนชูฝ่ามือแบนิ้วทั้ง 5 มาปะกันแรงๆ เป็นการทักทายประสาเพื่อนสนิทที่ชาวอเมริกันนิยมกันมาก เช่นเดียวกับคำชวนให้มาปะมือกันก็พูดว่า "Give me five!" เป็นต้น

Twitter

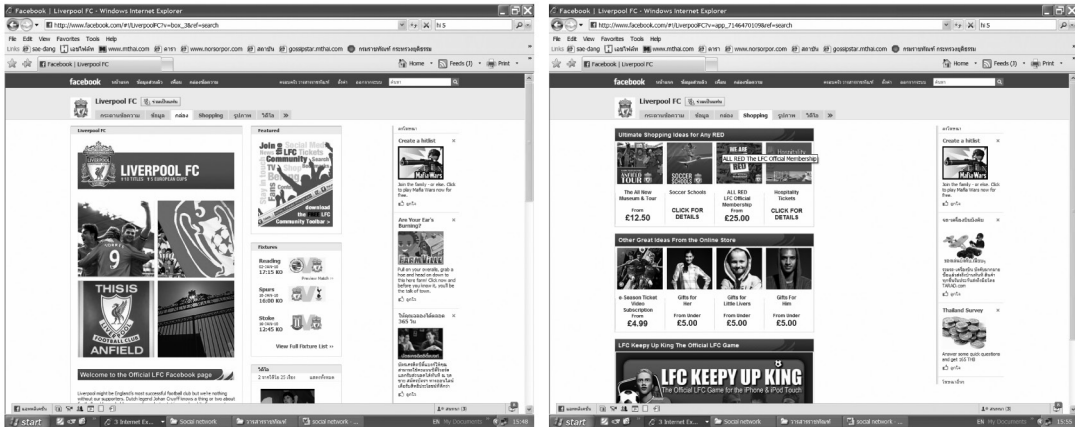
Twitter (ทวิตเตอร์) เป็นเว็บที่ให้บริการเขียน Blog ที่เมื่อเราสมัครเข้าเป็นสมาชิกแล้ว ก็จะมี Blog ไว้เขียนบอกสถานะของตนเองให้กับคนอื่นได้ทราบ โดย Blog ของ Twitter จะแตกต่างจาก Blog ทั่วไปก็ตรงที่เราสามารถโพสต์ข้อความได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษรและสามารถที่จะส่งข้อความสั้นๆ ไปยังโทรศัพท์มือถือได้โดยไม่ต้องเปิดอินเทอร์เน็ตเข้าอ่านเหมือน Blog ทั่วไป ซึ่งก็คือข้อความสั้นๆ ที่จะบอกกับใครต่อใครว่า “ตอนนี้คุณทำอะไรอยู่” ศัพท์เทคนิคเค้าเรียก Blog แบบนี้ว่า Microblog (ไมโครบล็อก) ข้อดีของ Microblog ก็คือ สั้น ง่าย และรวดเร็ว นั่นเองครับเราสามารถบอกสถานะของเราให้กับเพื่อนทราบได้ คือ ส่งข้อความแบบ SMS ข่าวดีก็คือข้อความที่โพสต์ใน Blog เราสามารถกำหนดให้ส่ง SMS ได้ ฟรี! 13,000 Message ต่อปี

หลายท่านอาจคิดว่าเครือข่ายเหล่านี้เป็นเรื่องของวัยรุ่นหรือเด็กที่จะมาแสดงข้อความ หรือพูดคุยกันตามแฟชั่น เท่านั้น แต่ความจริงในปัจจุบันนี้ เครือข่ายเหล่านี้ได้รับความสนใจจากภาคธุรกิจโดยอาศัยเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ทางธุรกิจ และประชาสัมพันธ์สินค้าบริการต่างๆ เพื่อเพิ่มยอดขายของบริษัทตน เป็นอย่างมาก โดยทำหน้าที่เสมือนเป็นตัวเชื่อมไปยังเว็บไซต์ของตนเอง และรวมถึงภาคราชการด้วย ที่ผู้บริหารระดับสูงสุดไม่ว่าจะเป็นประธานาธิบดี หรือนายกรัฐมนตรีต่างมาใช้พื้นที่ใน Social Network เพื่อประชาสัมพันธ์และแจ้งข่าวสารให้แก่ประชาชนได้รับทราบ

facebook

ตัวอย่าง Face book ของภาคธุรกิจ

Facebook สโมสรฟุตบอลลิเวอร์พูล มีระบายนละเอียดครบทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็น เรื่องผลการแข่งขัน กระดานข้อความ ประวัติสโมสร รูปภาพ วิดีโอ และประการสำคัญของภาคธุรกิจ คือการหารายได้นั้นก็คือ คุณสมารถของตัว ชื่อของที่ระลึกได้ผ่านทาง Facebook

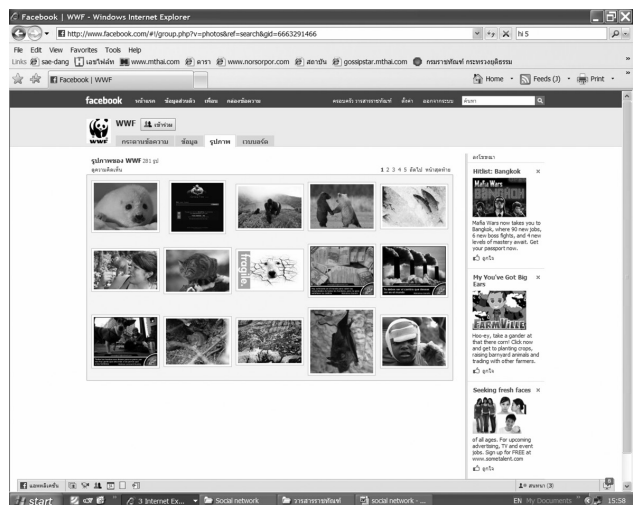
ทั้งนี้ Social Network มีใช้ในแง่ธุรกิจอย่างเดียวแต่ยังเป็นพื้นที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งจะพบเห็นได้ในต่างประเทศว่า ใช้เป็นที่ประชาสัมพันธ์ข่าวมูลนิธิ การทำสาธารณประโยชน์ต่อสังคมต่างๆ

facebook

ตัวอย่าง Face book ของมูลนิธิ

Face Book ของ wwf

ซึ่งเป็นองค์การกองทุนสัตว์ป่าโลกสากล หรือ กองทุนสัตว์ป่าโลก เป็นองค์การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ โดยยับยั้งการทำลายสิ่งแวดล้อมและ สนับสนุนให้มนุษย์อยู่ร่วมกับธรรมชาติ และใช้พลังงานทดแทน ปัจจุบันเน้นการทำงานในด้านป่าไม้ ระบบนิเวศวิทยา ของพื้นที่ มหาสมุทรรวมทั้งชายฝั่งทะเล สัตว์ใกล้สูญพันธุ์ การบำบัดสารพิษที่เกิดจากสารเคมี

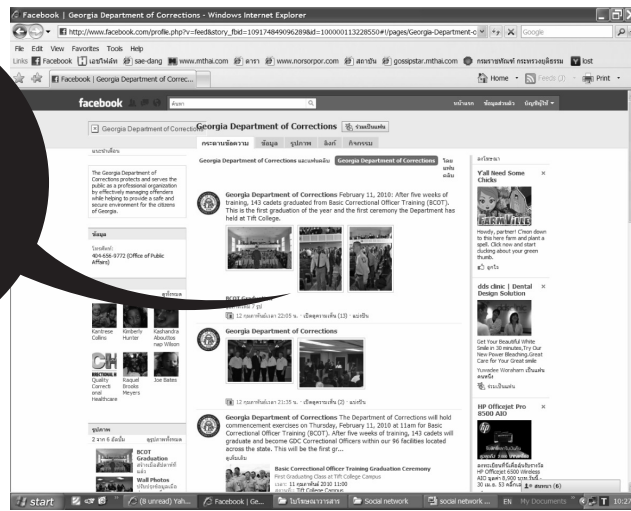

สำหรับภาคราชการก็เกิดขานรับ Social Network หลายหน่วยงานราชการเริ่มลงข้อมูล และชี้แจงผลงานของตนลงใน Facebook เช่น FaceBook มหาวิทยาลัย หรือข้อมูลของแต่ละจังหวัดเป็นต้นและรวมถึงผู้นำในประเทศต่างๆ ได้มีการเปิด Facebook และ Twitter เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารและรับฟังความคิดเห็น เช่น Facebook ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

ตัวอย่าง facebook ของกรมราชทัณฑ์ รัฐจอร์เจีย สหรัฐอเมริกา

แจ้งข่าวสารรวมตลอด
ชี้แจงกฎระเบียบต่างๆ
และผลงานกิจกรรมต่างๆ
เช่นเรื่องการฝึกวิชาชีพ
ให้แก่ผู้ต้องขัง

อนาคตของ Facebook Twitter Hi5 ซึ่งในอนาคต มีแนวโน้มว่า คนจะเข้าไปใช้แต่ Social Network เหล่านี้ มากกว่าการเข้าไปเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพราะ Social Network ทำให้ผู้ใช้เป็นผู้กำหนดว่าคุณต้องการรู้ข้อมูลข่าวสารในเรื่องใด คุณก็เพียงแต่นำลิงค์ของข้อมูลนั้นมาใส่ไว้ตามความต้องการหรือความชื่นชอบของคุณ ดังนั้นจึงทำให้ Social Network กลายเป็นศูนย์กลางในการเข้าไปรับรู้ข้อมูลข่าวสารในโลกอินเทอร์เน็ต เช่น แต่เดิมเมื่อคุณต้องการรู้ข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ คุณก็ต้องเข้าไปที่เว็บไซต์ กรมราชทัณฑ์ www.correct.go.th แต่ถ้าคุณใช้ Facebook คุณสามารถทำลิงค์เชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์กรมราชทัณฑ์ได้เลย หรือถ้าในอนาคตกรมราชทัณฑ์ได้มีการเปิด Facebook คุณก็สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารกรมราชทัณฑ์ โดยที่คุณไม่ต้องเข้าไปที่เว็บไซต์กรมราชทัณฑ์ ข่าวของกรมราชทัณฑ์จะปรากฏอยู่ใน Facebook ของคุณ และเมื่อคุณเข้าไปสมัครเป็นเครือข่ายของกรมราชทัณฑ์ เมื่อมีข่าวสารเปลี่ยนแปลงก็จะมีการแจ้งให้คุณทราบ ซึ่งจากปรากฏการณ์ดังกล่าว ทำให้เจ้าของหรือผู้ประกอบการภาคธุรกิจต้องเกิดการปรับตัวอย่างรวดเร็ว โดยหันมาเปิด Facebook เพื่อโฆษณาสินค้าควบคู่ไปกับเว็บไซต์ที่มีอยู่เดิม ซึ่งปัจจุบันมียอดผู้ใช้ Facebook ทั่วโลกประมาณ 316 ล้านคน (ข้อมูลเมื่อเดือนมีนาคม 2553)

Social Network ไม่ใช่ถูกจำกัดอยู่แค่หน้าจอคอมพิวเตอร์เท่านั้น ปัจจุบันโปรแกรมได้ผลิตขึ้นเพื่อให้ใช้กับโทรศัพท์มือถือ ทำให้ปัจจุบัน Social Network ได้เข้ามาครอบครองพื้นที่ในโลกออนไลน์อย่างเต็มตัวแล้ว

สรุป

คราวนี้ท่านผู้อ่านหลังจากอ่านบทความนี้ถ้าไม่อยากจะคุยจะลองใช้ Social Network ดูก็เชิญเลยครับทั้งนี้สามารถไปสมัครใช้บริการได้เลยครับไม่ว่าจะเป็น Facebook Hi5 Twitter มีเมนูภาษาไทยให้บริการครับ แล้วอย่าลืมเข้าไปเยี่ยมชม Facebook ของวารสารราชทัณฑ์ ด้วยนะครับ

มุมมองเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ ประสบการณ์จากคลังสมองกรมราชทัณฑ์

สืบเนื่องจากผู้เขียนได้มีโอกาสเป็นคณะทำงานในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างการป้องกันและแก้ปัญหาอุบัติเหตุในงานราชทัณฑ์ซึ่งการสัมมนาครั้งนี้ ผู้บริหารของกรมราชทัณฑ์ คือ ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน ผู้อำนวยการสถานกักขัง สถานกักกัน และผู้อำนวยการส่วนได้ระดมความคิดร่วมกันเพื่อแนวทางในการแก้ไขปัญหามองงานราชทัณฑ์โดยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นอดีตผู้บริหารระดับสูงของกรมราชทัณฑ์มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ พร้อมทั้งเล่าประสบการณ์ต่างๆ ทั้งด้านการปฏิบัติตัว ครอบครัวยุติธรรมและในงานราชทัณฑ์ รวมถึงเป็นที่เล็งประจักษ์กลุ่มตามหัวข้อซึ่งเป็นแนวทางการเสริมสร้างการป้องกันและแก้ปัญหาอุบัติเหตุในงานราชทัณฑ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่านได้ถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นประโยชน์แก่บุคลากรกรมราชทัณฑ์ ดังนี้

นายสมบุรณ์ ประสพมิตร
อดีตผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม
หัวข้อการป้องกันปัญหาการถูกรังเรียน

ได้เล่าจากประสบการณ์ในการทำงานในกรมราชทัณฑ์มาอย่างยาวนานในตำแหน่งรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ และประสบการณ์จากที่เป็นผู้ตรวจราชการกระทรวงยุติธรรม และได้ผ่านการเกษียณอายุราชการมาได้อย่างภาคภูมิใจ ในการนี้ผมเป็นห่วงรุ่นน้องๆ เพราะปัจจุบันปัญหามีมากมายในทุกเรื่อง

โดยเฉพาะงานราชทัณฑ์ อยากให้ห้องๆ ดำเนินชีวิตราชการให้ได้ตลอดรอดฝั่งเหมือนพวกผมที่เกษียณไปแล้ว ปัญหาต่างๆ มีมาก และที่สำคัญที่ทำให้พวกเราเอาตัวไม่รอด ส่วนใหญ่คือปัญหาการถูกรังเรียน เนื่องจากสภาพลักษณะที่ถูกมองว่าไม่มีความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ และไม่ยึดถือกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการในการปฏิบัติงาน ซึ่งการแก้ไขปัญหานั้นต้องมีกรอบในการป้องกัน โดยต้องปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการโดยเคร่งครัด ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ประมวลกฎหมายอาญา ในส่วนที่เกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ ม.147-205 พ.ร.บ.ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2479 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม รวมทั้งกฎกระทรวงฯ ด้วย ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในส่วนที่เกี่ยวกับการละเมิดตาม ม.420 และความรับผิดชอบในทางแพ่ง กรณีที่มีการทุจริต หรือทรัพย์สินของทางราชการเสียหายหรือสูญหาย ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ในส่วนที่เกี่ยวกับวินัยและพ.ร.บ. วินัยข้าราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2482 พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต พ.ศ. 2542 ในส่วนที่เกี่ยวกับการทุจริตต่อหน้าที่และการถูกกล่าวหาว่าร้ายวญผิดปกติ ตาม ม. 19,75,84,87,93,94,100,101,103,122 และ 123 รวมทั้งประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543 ซึ่งกำหนด

ให้รับจากญาติได้ตามจำนวนที่เหมาะสม ตามฐานานุรูป และรับจากบุคคลอื่นมีราคาหรือมูลค่าในการรับของแต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน 3,000 บาท พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม 3,5,6,7,8,9,10 และ 11 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. 2535 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยวินัยทางงบประมาณและการคลัง พ.ศ. 2544 ซึ่งมีโทษปรับทางปกครอง 4 ชั้น ซึ่งผู้กระทำผิดจะถูกลงโทษปรับเท่ากับเงินเดือน 1 เดือน จนถึง 12 เดือน ตามความร้ายแรงของการกระทำผิด ฯลฯ

นอกจากยึดหลักกฎหมายและระเบียบแล้วต้องใช้หลักการให้การปกครองการดูแลผู้ใต้บังคับบัญชา (ใช้ MERIT SYSTEM) อย่าแบ่งพรรคแบ่งพวก แบ่งสี แบ่งภาค ต้องใช้ความเป็นธรรมในการทำงานและการครองงาน ต้องใช้ความสามารถในการเข้าป็นิ่งในหัวใจผู้ใต้บังคับบัญชารวมถึงการดูแลสวัสดิการของผู้ใต้บังคับบัญชา และอบรมผู้ใต้บังคับบัญชาให้รู้ระเบียบและกฎหมาย เพื่อให้รู้ว่าอะไรผิดอะไรถูก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ชี้แจงให้ประชาชน (โดยเฉพาะญาติของผู้ต้องขัง) ให้รับทราบระเบียบและข้อห้ามให้เข้าใจอย่างถูกต้องโดยมีข้อมูลที่ครอบคลุมอย่างละเอียด

นางจันทนา เจริญโต

อดีตผู้อำนวยการสำนักกัทวิทยา

หัวข้อการป้องกันปัญหาความผิดพลาดด้านการเงินและบัญชี

โดยได้กล่าวขอขอบคุณกรมราชทัณฑ์ โดยเฉพาะเจ้าของโครงการ นายสุภานิส ศรียะพันธ์ รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ ฝ่ายบริหาร รวมทั้งผู้บริหารที่มีความตั้งใจที่จะพัฒนากกรมราชทัณฑ์ และที่สำคัญที่สุด เห็นคุณค่าของคนเก่า (ผู้อาวุโส) ที่มีประสบการณ์ในด้านต่างๆ ในงานราชทัณฑ์ ดังนั้น พวกเราจะตั้งใจถ่ายทอดความรู้ที่มีอยู่ และพร้อมที่จะแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่มี เพื่อพัฒนางานราชทัณฑ์ ให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพต่อไป

จากประสบการณ์การทำงานราชทัณฑ์มาตั้งแต่จบการศึกษาจาก คณะบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และรับราชการกรมราชทัณฑ์ ซึ่งปฏิบัติงานทั้งในส่วนกลาง กรมราชทัณฑ์และเรือนจำ/ทัณฑสถาน ได้นำความรู้และศึกษาจากประสบการณ์ต่างๆ ในการทำงานที่ต้องศึกษาและแก้ปัญหาต่างๆ ด้านงานและคนตลอดเวลา เนื่องจากกรมราชทัณฑ์จะมีปัญหาในเรื่องของการเงิน การบัญชีของเรือนจำมาก เพราะมีเงินหลายประเภทจึงต้องดำเนินการบริหารให้ถูกต้อง เช่น

- 1 เงินงบประมาณ
- 2 เงินนอกงบประมาณ

- เงินผลประโยชน์
- เงินร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง
- เงินฝากผู้ต้องขัง ฯลฯ

และจากประสบการณ์ทำงานรับราชการ แผนกบัญชีของเรือนจำกลางคลองเปรม ประมาณปี พ.ศ. 2506-2515 ต่อจากนั้นย้ายไปอยู่ที่ทัณฑสถานหญิงกลาง เห็นปัญหาในเรื่องของการทำบัญชีที่ยุ่งยาก สับสน เนื่องจากมีเงินหลายประเภท ดังนั้นจึงได้คิดวิธีการทำบัญชีให้ถูกต้อง ตรวจสอบง่ายขึ้น เช่น บัญชีเงินฝากของผู้ต้องขัง และกรมราชทัณฑ์ได้ออกหนังสือสั่งการเมื่อปี พ.ศ. 2529 ตามที่ทัณฑสถานหญิงกลางออกแบบไว้

การป้องกันปัญหาด้านการเงินและบัญชี ควรคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

1 อย่าให้ความไว้วางใจลูกน้องในการทำงานด้านการเงินมากนัก โดยเฉพาะการให้รหัส (CODE) ในการดำเนินการทาง ELECTRONIC

2 การใช้เงินผลประโยชน์ต้องศึกษาระเบียบให้เข้าใจ รวมถึงการชี้แจงให้ลูกน้องเข้าใจ

3 การบริหารเงินร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง ให้ศึกษาแนวทางปฏิบัติทางการเงินร้านสงเคราะห์ ปี พ.ศ. 2532

4 การบริหารเงินฝากผู้ต้องขัง ควรให้ความสำคัญอย่าคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ ต้องลงบัญชีอย่างเคร่งครัดและถูกต้อง เพื่อป้องกันการนำเงินฝากผู้ต้องขังไปใช้ของเจ้าหน้าที่

5 ควรแต่งตั้งเจ้าหน้าที่การเงิน และเจ้าหน้าที่บัญชีให้ปฏิบัติงานด้านนี้โดยตรง

6 ผู้บังคับบัญชาต้องกล้าที่จะถามผู้ใต้บังคับบัญชาเมื่อไม่เข้าใจสิ่งใด

7 ต้องสร้างมาตรฐานในการกำหนดระยะเวลาในการเบิก-จ่าย เงินสวัสดิการให้แก่เจ้าหน้าที่ (เช่น เงินช่วยเหลือการศึกษา, ค่ารักษาพยาบาล ฯลฯ)

8 การส่งจ่ายเช็ค ต้องให้ความสนใจและต้องใช้ความรอบคอบในการส่งจ่าย

9 ในการจัดซื้อ จัดจ้าง จะต้องให้เป็นไปตามระเบียบพัสดุ รวมถึงการซื้อของต้องมีการลงบัญชี และการเบิกเงินต้องนำจ่ายแก่เจ้าหน้าที่ และการสร้างมาตรฐานระบบบัญชี

10 หมั่นตรวจสอบการลงทะเบียนพัสดุให้ถูกต้อง

11 ห้ามมิให้ผู้ต้องขังทำงานที่เกี่ยวกับการเงิน บัญชี

นางพรรณิ แยมศิริ

ผู้อำนวยการหน่วยตรวจสอบภายใน

หัวข้อการป้องกันปัญหาความผิดพลาดด้านการเงินและบัญชี

โดยได้เล่าประสบการณ์ที่ทำงานหน่วยตรวจสอบภายในของกรมราชทัณฑ์ จากการตรวจสอบพบปัญหาเรื่อง การเงินและบัญชีของเรือนจำ/ทัณฑสถานในแต่ละแห่งมาก โดยจะแบ่งการเงินของเรือนจำ/ทัณฑสถานไว้หลายประเภท คือ เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ ซึ่งเงินแต่ละประเภทจะต้องมีการบริหารการเงินอย่างถูกต้องตามระเบียบ อีกทั้งต้องมีเอกสารหลักฐานไว้เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกด้วย ในโอกาสนี้จะขอลำเอียงถึงสภาพปัญหาที่เกิดจากคนคือผู้ปฏิบัติงานโดยแบ่งเป็นดังนี้

- 1 การเบิกจ่ายเงินและจัดทำบัญชีไม่ถูกต้องตามระเบียบ
- 2 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยเจตนาทุจริตทางการเงินและบัญชี

เรือนจำ/ทัณฑสถาน มีเงินอยู่ในความรับผิดชอบ 4 ประเภท จากการตรวจสอบเงินแต่ละประเภท พบปัญหาดังนี้

ด้านการเงินงบประมาณ

- 1 การเบิกจ่ายเงินงบประมาณผิดพลาดผลผลิต เบิกเกินยอดเป็นผลทำให้เบิกเงินไม่ได้ตามที่ตั้งไว้
- 2 การเบิกเงินงบประมาณผิดระเบียบกระทรวงการคลัง โดยเฉพาะการเบิกจ่ายเงินสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล ค่าเล่าเรียนบุตร ค่าเช่าบ้าน และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ

ด้านเงินผลประโยชน์

- 1 จัดทำบัญชีและทะเบียนไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน
- 2 ไม่ส่งงบเดือน งบ 6 เดือน ตามกำหนดเวลา
- 3 การจัดซื้อจัดจ้างผิดขั้นตอน ผิดระเบียบพัสดุ
- 4 ทำบัญชีคุมพัสดุ (บัญชี 5 แบบ) ซึ่งเป็นทะเบียนคุมการผลิตสินค้าไม่ครบถ้วน ไม่เป็นปัจจุบัน

ด้านเงินร้านสงเคราะห์ผู้ต้องขัง

- 1 มีการซื้อสินค้าโดยไม่ลงบัญชีคุมสินค้า
- 2 บัญชีคุมสินค้าร้านนอก กับร้านค้าภายในไม่ตรงกัน หรือไม่คุมบัญชี ทำให้เกิดสินค้ารั่วไหล
- 3 หลักฐานการจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้อง ไม่ครบตามกระบวนการตามระเบียบที่วางไว้
- 4 นำบิลที่เบิกจ่ายแล้วมาเปิดอีก เบิกซ้ำ (เวียนบิล)
- 5 มีบัญชีการฝากสินค้าฝากขาย และไม่มีตัวสินค้าฝากขาย
- 6 ร้านค้าเบิกเงินฝากเกิน คือมีรายชื่อขอถอนเงินในบัญชี ขอเบิกเงินแต่ไม่มีการตัดยอดในหลักฐานการรับฝากและถอนเงิน (บื้อค)

ด้านเงินฝากผู้ต้องขัง

- 1 เงินสดที่ไม่ตรงกับบัญชี
- 2 ยอดเงินในหลักฐานการรับฝากและการถอนเงิน (บื้อค) ของผู้ต้องขังไม่ตรงกับเงินฝากที่ฝากไว้กับการเงินงบประมาณ
- 3 รับธนาณัติแล้วไม่นำเงินเข้าบัญชี
- 4 รับธนาณัติแล้วไม่ออกใบเสร็จ นำเงินเข้าบัญชี
- 5 รับธนาณัติแล้วนำเงินเข้าบัญชี ไม่ครบตามจำนวน
- 6 รับเงินสดจากผู้ต้องขังเข้าใหม่ ไม่นำเงินเข้าบัญชีในวันรุ่งขึ้น (ผิดระเบียบ)

อย่างไรก็ตาม อยากให้พวกเราป้องกันปัญหาความผิดพลาดทางการเงินและบัญชีได้ก็โดยการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ด้วยความถูกต้องตามกฎระเบียบที่กรมราชทัณฑ์กำหนด และตามระเบียบสำนักนายกรัชมุนตรีว่าด้วยการพัสดุและแนวทางการปฏิบัติของกรม พร้อมทั้งผู้บริหารต้องหมั่นตรวจสอบกำกับดูแลให้ถูกต้องอย่างใกล้ชิดด้วย

นายสุทธิ นุ่นสังข์

อดีตรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์

ในหัวข้อการป้องกันการทะเลาะวิวาทและ

การก่อความไม่สงบของผู้ต้องขัง

ได้พูดถึงงานราชทัณฑ์ เรือนจำ/ทัณฑสถานเป็นหน่วยงานสุดท้ายในกระบวนการยุติธรรม เริ่มตั้งแต่ ตำรวจ อัยการ ศาล ราชทัณฑ์ คนที่ถูกส่งเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานไม่สามารถคัดเลือกกลิ่นกรองได้ เด็กๆ ที่เข้าสถานการศึกษามีการคัดเลือกหลายขั้นตอน แต่ก็ไม่สามารถให้การอบรมการสอนให้ดีทั้งหมด คนเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานยิ่งยากลำบากในการควบคุมดูแล และอบรมแก้ไขเป็นทวีคูณแม้แต่คนในครอบครัวเดียวกัน พ่อแม่เดียวกัน บางครั้งบางครอบครัวยังทะเลาะอาฆาตเช่นฆ่ากันก็มี คนที่เข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานต่างครอบครัว ต่างพ่อต่างแม่ บางคนต่างเชื้อชาติ ต่างศาสนากันก็มี บางคนอยู่ภายนอกเป็นคนมีหน้ามีตามีฐานะดี มียศถาบรรดาศักดิ์ มีบริวารมากมาย มีอิสระ ทำอะไรได้ตามอำเภอใจ เมื่อมาอยู่ในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ต้องขาดจากสิ่งดังกล่าวไปและกลับมีระเบียบวินัยมีข้อห้ามข้อปฏิบัติมากมายย่อมปรับตัวไม่ทันเกิดความเครียด ด้วยข้อเท็จจริงดังกล่าวมาข้างต้น ก็เป็นสาเหตุให้เกิดการทะเลาะวิวาทจนนำไปสู่ การก่อความไม่สงบในเรือนจำ/ทัณฑสถาน ให้ต้องแก้ไขกันเสมอมา

นอกจากนี้ถ้าจะเปรียบคนเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานกับคนเข้าโรงพยาบาลคล้ายๆ กัน คนเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานบางคนคดีเดียว บางคนหลายคดี คนเข้าโรงพยาบาล บางคน

โรคเดียว บางคนหลายโรค คนเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถานไม่ค่อยสะอาด ป่วยเป็นโรคมามากมายเช่นกัน แต่ที่ผิดกันมากคือคนเข้าโรงพยาบาลจะเปิดเผยความจริงทุกอย่างที่เกี่ยวกับโรคให้หมอทราบ แต่คนเข้าเรือนจำ/ทัณฑสถาน มักจะปกปิดความจริงเกี่ยวกับคดี ไม่ค่อยเปิดเผยให้เจ้าหน้าที่ทราบ ประกอบกับงานราชทัณฑ์โดยเฉพาะเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นงานที่เห็นดินเห็นทราย ทรากตรำ เป็นงานที่เสี่ยงอันตราย เป็นงานที่ไม่สะอาดบางครั้งถูกดูหมิ่นดูแคลน จากหน่วยงานอื่นและสังคมภายนอก ด้วยข้อเท็จจริงดังกล่าวทำให้เกิดความตึงเครียดทั้งผู้ต้องขังและเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์

การป้องกันการทะเลาะวิวาทและการก่อความไม่สงบของผู้ต้องขัง จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับคนอาคารสถานที่ เครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการควบคุมรวมทั้งกฎหมายระเบียบข้อบังคับ ตลอดจนหนังสือสั่งการต่างๆ ต้องชัดเจนรัดกุม ง่ายต่อการปฏิบัติ เพราะถ้ามีความพร้อมในสิ่งต่างๆ ดังกล่าวมา การป้องกันการทะเลาะวิวาทและการก่อความไม่สงบของผู้ต้องขังก็จะง่ายขึ้น โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับคน จะต้องมีความสมรรถภาพและมีประสิทธิภาพเพราะอาคารสถานที่ที่ดี อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่ดี รวมทั้งระบบระเบียบต่างๆ ก็ล้วนต้องอาศัยคนเป็นหลักตามคำที่กล่าวกันเสมอว่าสิบร้อยผู้ต้องขังไม่เท่ากับหนึ่งร้อยเจ้าหน้าที่

นายอาทิตย์ โปนทอง

อดีตรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์

ในหัวข้อเทคนิคการสร้างเครือข่ายพันธมิตรในงานราชทัณฑ์

ได้กล่าวจากประสบการณ์ในงานราชทัณฑ์มานานถึง 30 ปี เคยรับราชการเริ่มจากเป็นครูที่ต้องอบรมสั่งสอนเด็กที่เป็นผู้ต้องหาให้ได้รับความรู้และเป็นคนดีต่อตนเอง ครอบครัวยุติธรรมจนถึงสังคม และต่อมาย้ายมาอยู่กรมราชทัณฑ์ ก็มีความตั้งใจจะทำงานด้านการแก้ไขผู้กระทำผิดให้เป็นคนดี โดยมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองการเจ้าหน้าที่เป็นผู้บัญชาการเรือนจำ/ทัณฑสถานหลายแห่งโดยเฉพาะเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร ก่อนจะเป็นรองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ จึงมีประสบการณ์ในการทำงานด้านราชทัณฑ์มากพอควร อีกทั้งเคยมีส่วนผลักดันให้งานราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นงานในกระบวนการยุติธรรม ได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีหลายเรื่องด้วยกัน โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างเครือข่าย อีกทั้งการประสานงานในด้านต่างๆ เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมเป็นผลดีกับกรมฯ และข้าราชการของกรมราชทัณฑ์ เช่น การปรับปรุงระดับตำแหน่งของข้าราชการ การเพิ่มอัตรากำลังข้าราชการ การได้มาซึ่งเงินตบ (ค่าเสี่ยงภัย) การริเริ่มและก่อตั้งกองทุนสวัสดิการของข้าราชการ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามงานประสบความสำเร็จได้ต้องขึ้นอยู่กับสังคม ต้องรับรู้ รับทราบ

และเข้าใจภารกิจของกรมราชทัณฑ์ อีกทั้งต้องประสานงานกับพันธมิตร ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหน่วยงานราชทัณฑ์ได้เป็นอย่างดี

พันธมิตร คือมิตรที่มีพันธะร่วมกัน อุดมการณ์ร่วมกัน กรมราชทัณฑ์มีพันธมิตรร่วมกับหน่วยงานอื่นที่จะต้องร่วมกันปฏิบัติหน้าที่เพื่อสังคมอยู่ดีมีสุขและปลอดภัยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และบุคคลโดยทั่วไป ดังเช่นเราอยู่ในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นพันธมิตร มีเป้าหมายในการทำงานตามภารกิจที่ใกล้เคียงกัน คือ ดำรงความยุติธรรม เพื่อความปลอดภัยของสังคม การทำงานของกรมราชทัณฑ์ ต้องร่วมกำลังกับทุกภาคส่วนที่อยู่ในสังคม เพราะต้องช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนทำตามภารกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ไปด้วยดี อีกทั้งจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในงานราชทัณฑ์ให้ผ่านพ้นวิกฤติอีกด้วย เครือข่ายพันธมิตรของหน่วยงานราชทัณฑ์ อาจจะแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

1. หน่วยงานราชการส่วนกลาง
2. หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค
3. หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น
4. องค์กรภาคเอกชนและบุคคลทั่วไป ซึ่งมี มูลนิธิ ชุมชน บริษัท ห้างร้าน สื่อมวลชน วัด พระสงฆ์ ผู้มีบารมี

ในท้องถิ่น และบุคคลทั่วไป รวมถึงญาติผู้ต้องขังอีกด้วย อย่างไรก็ตามการที่ประสานความร่วมมือกับพันธมิตรให้สามารถเป็นเครือข่ายที่ดีต่อองค์กรของเราได้นั้น ต้องศึกษาข้อมูลให้แน่ชัดว่า พันธมิตรมี 2 ประเภท คือพันธมิตรที่มีประโยชน์ร่วมกันโดยตรงและพันธมิตรที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน บางประการ หรือมีผลประโยชน์เชื่อมต่อกันในรูปแบบอื่น ดังนั้นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดี และมีบุคลิกที่ดีในการสร้างเครือข่าย และสามารถที่จะสร้างความเชื่อถือต่อพันธมิตรต่างๆ เหล่านั้น เพื่อความร่วมมือที่ดีต่อกันไปได้อย่างยั่งยืนด้วย

นายจวบิส ศรียะพันธ์

รองอธิบดีกรมราชทัณฑ์ฝ่ายบริหาร ในปัจจุบัน

ในหัวข้อการผลักดันยุทธศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์ให้ประสบผลสำเร็จ

ได้เน้นถึงการผลักดันยุทธศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์ให้ประสบผลสำเร็จนั้นมีด้วยกันหลายประการ อย่างเช่นในปี 2552 กรมราชทัณฑ์ได้มีนโยบายเน้นหนักสำคัญที่จะต้องดำเนินการ 4 ประการ ซึ่งได้แก่การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติดในเรือนจำ มุ่งเน้นการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังคดีอาชญากรรมรายใหญ่และเครือข่ายเพื่อทำลายโอกาสและตัดวงจรการค้า ยาเสพติด การผลักดัน การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ มาใช้ในงานราชทัณฑ์ การพัฒนาดูแลสวัสดิการข้าราชการ และประการสุดท้ายคือ มาตรการด้านทันตวิทยา ซึ่งเป็น

แนวทางการดำเนินงานและพัฒนากระบวนการราชทัณฑ์เกี่ยวกับการควบคุม กำกับดูแลผู้ต้องขังให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กรมราชทัณฑ์มีหน่วยงานในสังกัดทั้งในสังกัด ทั้ง ส่วนกลางกรมฯ เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศประสบ ปัญหาอุปสรรคต่างๆ เป็นอันมากโดยเฉพาะปัญหาวิกฤตเรื่อง สิ่งของต้องห้าม ยาเสพติด โทรศัพท์มือถือ เข้าในเรือนจำ/ ทัณฑสถาน ปัญหาการควบคุมและแก้ไขพัฒนาพฤตินิสัย ผู้ต้องขังให้กลับเป็นคนดีสู่สังคม ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติงานเหนื่อยยากตรากตรำมากขึ้น รวมทั้งต้องใช้จิตวิทยาในการ ทำงานให้เกิดผลสำเร็จของงาน การปฏิบัติหน้าที่ที่ผ่านมา ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของชาวราชทัณฑ์โดยภาพรวม ที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มกำลังความสามารถทำให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายและแผนงานต่างๆ ของกรมราชทัณฑ์

แต่อย่างไรก็ตาม การผลักดันยุทธศาสตร์ของกรมราชทัณฑ์ ให้ประสบความสำเร็จได้นั้น พวกเราชาวราชทัณฑ์ทุกคน ต้องคำนึงถึงยุทธศาสตร์การทำงานของกระทรวงยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ และที่สำคัญที่สุด การทำงานต้องมีแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการ อย่างเช่น การเดินทางไปรับงานใหม่ ผู้บัญชาการเรือนจำต้องมีข้อมูลของเรือนจำ/ทัณฑสถานนั้น มากพอสมควร

1 ก่อนเดินทางไปรับงานหน่วยงานใหม่ๆ ต้องศึกษา ข้อมูลต่างๆ ของหน่วยงานใหม่ให้รู้ทั้งหมดเสียก่อน เช่น คน สถานที่ รวมถึงการบริหาร

2 ทำอย่างไรที่จะพัฒนาตามยุทธศาสตร์กระทรวง กรมฯ ว่าเป็นอย่างไรรู้จะได้ผลักดันและทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินองค์กรต้องให้ได้ข้อเท็จจริง จะต้องรู้จุดอ่อน จุดแข็งขององค์กร มีการออกแบบข้อมูลให้เห็นของจริง รวมทั้ง ออกแบบสอบถามให้ได้ข้อมูลจริงตามต้องการ และต้องหาให้ได้ ว่าใครมีบารมีในหน่วยงาน ที่จะเป็นตัวช่วยให้เราขับเคลื่อน องค์กรได้ เช่น บางครั้ง ผอ. ส่วนมีแต่ตำแหน่งไม่มีบารมี เจ้าหน้าที่ระดับ 4 ยังมีบารมีมากกว่า เป็นที่นับถือ เชื่อถือ ของเจ้าหน้าที่ในเรือนจำมากกว่า เป็นต้น ดังนั้นต้องรู้และใช้คน ให้ถูกต้องกับงาน หรือให้เหมาะสมกับความสามารถ

ในการทำงานแบ่งระยะการทำงานออกเป็น 3 ระยะ (IWS)

ในองค์กรแต่ละแห่งมักจะมีปัญหาที่เกิดขึ้นหลายอย่าง ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับคน เงิน และการบริหาร ปัญหาที่เกิดขึ้น บ่อยครั้งคือ ปัญหาความคับข้องใจ แต่ไม่กล้าพูด

เฟสที่ 1 ระยะเวลาไม่เกิน 3 เดือน ต้องค้นหาข้อมูลและ นำข้อมูลที่ได้ มาข้อใจก็คือ การปฏิบัติต่อลูกน้องหรือเพื่อน ร่วมงานอย่างจริงใจให้เจ้าหน้าที่ยอมรับในเรื่องของความคิดเห็น จัดสวัสดิการด้านต่างๆ โดยให้เห็นเป็นรูปธรรม ผมคิดว่าเก้าอี้ ที่นั่งสบายที่สุด คือเก้าอี้ที่นั่งอยู่ในใจลูกน้อง คือ ให้ลูกน้องรัก และตั้งใจที่จะทำงานเพื่อองค์กรได้

เฟสที่ 2 ระยะสั้น การปรับเปลี่ยน เริ่มเอายุทธศาสตร์ แผนงานต่างๆ ที่ไม่ใช้งบประมาณ หรืองบประมาณไม่มาก 3-6 เดือน สร้างความเชื่อแก่ผู้มีอำนาจ (ผู้บริหาร) ผู้ที่ให้ งบประมาณเชื่อถือไว้ใจให้งบประมาณในการดำเนินการ

เฟสที่ 3 ระยะยาว ใช้งบประมาณมากขึ้น เพราะมีผล จากการสร้างความเชื่อจากผู้ใหญ่ จากลูกน้องผู้ร่วมงานว่า โครงการของเราทำได้สำเร็จแน่ ดังนั้นการที่เราจะทำโครงการ อะไรให้ถึงถึงคน 3 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่ ผู้ต้องขังและ ประชาชน (ญาติผู้ต้องขัง) คือต้องให้ความจริงใจและเสริมสร้าง การประสานความร่วมมือกัน เข้าใจกันเพื่อให้ช่วยกันผลัดการ ทำงานให้หน่วยงานประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันได้ อย่างสมดุล อีกทั้งต้องสร้างความเชื่อให้ลูกน้องผู้ร่วมงาน และประชาชน ด้านการพัฒนาบุคลากร ให้ก้าวหน้าในหน้าที่ การงาน เพื่อความปลอดภัยและมีความสุขในการทำงาน และที่สำคัญจะต้องค้นหาความสมดุลของกลุ่มบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ที่กล่าวมาข้างต้น

ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องไม่มี คัดรู้ คือต้องมีมิตร หรือมีพันธมิตร มีเครือข่ายในการติดต่อ ประสานงานเพื่อให้ทำงานได้คล่องตัวขึ้น สามารถทำงาน เป็นทีมได้ จึงจะทำให้การทำงานบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการรวบรวมประสบการณ์ จากคลังสมองของ กรมราชทัณฑ์ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้เขียนรู้สึก ภาคภูมิใจมากที่ได้มีส่วนร่วมเป็นคณะทำงานในการสัมมนา ครั้งนี้ เพราะทั้งได้รับความรู้และประสบการณ์ต่างๆ มากมาย จากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็น ผู้บริหารทุกท่าน ในทุกมิติ ทั้งการ ปฏิบัติตัวในการดำรงชีวิต ครอบครัวยุทธศาสตร์ของแผนงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานอย่างมี ประสิทธิภาพ

ดังนั้น จึงขอฝากบทความนี้ซึ่งผู้เขียนได้รวบรวมมาจากการถ่ายทอดความรู้ในงานราชทัณฑ์ และประสบการณ์ต่างๆ มากมายที่เป็นประโยชน์จากคลังสมองของกรมราชทัณฑ์ เพื่อนำ ไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตตนเอง ครอบครัวยุทธศาสตร์ของแผนงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จของงานอย่างมี ประสิทธิภาพต่อไป

ส ถ า นี ค ล า ย เ ค รี ย ด

หมดแรง

แต่อย่า...

หมดใจ

ในช่วงบางเวลา หรือสำหรับบางคน ทุกช่วงเวลา (ฮา) คงเคยมีความรู้สึก เหนื่อยหน่ายจนไม่อยากจะทำงานอะไรต่อ แต่เนื่องจากหลากหลายเหตุผล เช่น

- ยังไม่อยากตกงาน ยังต้องการเงินเดือนเพื่อเลี้ยงชีวิตและครอบครัวอยู่
- ยังต้องการเป็นคนที่มีความหมายในสังคม มีอะไรทำ ไม่เป็นคนว่างงาน

ไม่ว่าจะเป็นเหตุใดก็ตาม ทำให้ พวกเราก็คงยังทำงานกันต่อไป และจึง ส่งผลทำให้ในแต่ละวัน คิดว่าเมื่อไรจะถึง 16.30 น. อีกไม่กี่ชั่วโมงก็จะเลิกงานแล้ว เมื่อไรถึงวันศุกร์ จะได้พักผ่อน อีกไม่กี่ เดือนจะถึงเดือนตุลาคม จะได้เกษียณแล้ว ไปพักผ่อนแล้วนะ

ทำให้การทำงานก็อยู่ในสภาพ หมดแรง ซึ่งจะมีอาการคือ ไม่มีความคิด

สร้างสรรค์ใดๆ ในการทำงานทั้งสิ้น ไม่มีใจ ให้งานแม้แต่น้อย หรือถ้าอาการหนักสุด คือ ในช่วงนั้นรู้สึกได้เลยว่าตนเองทำงาน ไปวันๆ เหมือนไม้ตายซาก ไม่อยากคิด ไม่อยากสนใจอะไรทั้งนั้น ใครจะทำอะไร ก็ทำแต่อย่างมาอยู่กับฉัน แค่ทำงานให้ เสร็จๆ และมีชีวิตรอดจากปากเหยี่ยว ปากกาที่คอยหาเรื่องให้ปวดหัวก็เหนื่อย จะแหย่อยู่แล้ว ความหวังเล็กๆ อย่างเดียว ที่มีก็คือ... อีกไม่กี่วันเงินเดือนก็ออกแล้ว

ที่มาของอาการหมดแรง

เหตุที่ทำให้คนเราทำงานไปวันๆ ไม่ขยันเท่าที่ควร จนบางครั้งถึงขั้นเอื่อยเฉื่อยไร้เรี่ยวแรง เซ็ง เครียด เบื่อและกลุ่มนั้น มาจากสาเหตุหลายประการ แต่สิ่งที่ทำให้คนหมดแรงได้มากที่สุดล้วนมาจากปัจจัยภายในตัวของเราเอง ซึ่งก็คือ อารมณ์และความรู้สึกนึกคิด อันเกิดมาจากการย่ำคิดถึงสิ่งเลวร้ายต่างๆ ในอดีต ทักตนคิดในการมองโลกในแง่ร้าย รวมทั้งความเคยชินที่ทำงานติดเป็นนิสัย สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการบั่นทอนกำลังใจให้ถดถอยดำดิ่งลงไปเรื่อยๆ และเนื่องจากมันเป็นปัจจัยภายในที่อยู่ในสมอของอยู่ในสำนึกของ ตัวเราเอง การแก้ไขจึงเป็นเรื่องที่.. “จะว่ายากก็ยากจะว่ายง่ายก็ง่าย” เพราะไม่ต้องรอให้ใครมาแก้ไข แต่ถ้าจะว่ายยากก็ยากเพราะเราคุ่นเคย กับมันมานาน ทำให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงลำบาก สำหรับปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ได้แก่

สาเหตุที่ทำให้คุณหมดแรงในการทำงาน

1. การมีทัศนคติในเชิงลบ

เช่น เป็นคนคิดมาก ข่างระวาง ใจน้อย ใครทำอะไรไม่ถูกใจเข้าหนอยก็งอน ไม่พอใจ ชอบโทษคนอื่นไว้ก่อนไม่อยากจะเป็นผู้รับผิดชอบอะไรทั้งนั้น ถึงแม้เป็นงานในหน้าที่ที่ตนเองต้องรับผิดชอบก็ต้องหาทางให้คนอื่นมาร่วมรับผิดชอบ หากเกิดการผิดพลาดจะได้โทษคนอื่นได้ ชอบที่จะให้คนอื่นมาคอยเอาอกเอาใจ คนประเภทนี้จะอารมณ์เสียได้ง่ายและบ่อยกว่าผู้อื่นและเมื่อไม่พอใจ ไม่สบายใจ ก็ไม่มีอารมณ์ร่วมในการทำงานแต่อย่างใด เป็นอุปสรรคต่อการทำงานเป็นทีม

2. ความเครียด

เช่น เครียดเพราะกลัวจะทำงานไม่เสร็จ เครียดเพราะกลัวถูกเจ้านายว่ากล่าวว่าจะทำงานไม่ได้ตั้งใจเจ้านายเครียดกังวล ไม่ไว้วางใจใครทั้งสิ้น ระวังจะวิ่งอยู่ตลอดเวลาเกิดความรู้สึกรวดเร็ว เป็นกังวล ทำให้ในแต่ละวันเกิดความรู้สึกรู้สึกไม่อยากทำงานใด

3. หลงเชื่อในสิ่งที่ไม่ควรเชื่อ

เช่น เชื่อเรื่องดวงเชื่อว่าตัวเองปีนี้ดวงตก จะมีเรื่องเดือนร้อน เชื่อในฝันร้ายเมื่อคืนอีกมากมาย เมื่อหลงติดกับดักความเชื่อเหล่านั้นก็จะมีพลังไปต่อสู้กับอะไร เพราะคิดว่าสู้ไปเท่านั้น ดวงกำลังตก และเชื่อในข่าวลือ คำนินทา คำขู่ขยง เป็นคนลักษณะหยาบ

4. ไม่มีความขยันขันแข็ง

เมื่อไม่มีความขยัน งานที่ต้องทำก็จะเสร็จช้า เมื่องานแรกเสร็จช้า งานที่เหลือก็จะเริ่มพอกมากขึ้นเรื่อยๆ จนเป็นเหมือนสุภาชีวิตที่ว่าดินพอกหางหมู จนงานล้นทำไม่ทัน พาลหมดแรงทำงานไปในที่สุด ส่งผลเสียต่อการทำงานเป็นอย่างมาก

5. ขาดแรงจูงใจและแรงผลักดันในการลงมือทำ

เพราะไม่รู้ว่าจะทำไปทำไม จะตั้งใจทำมันไปทำไม ทำอะไรก็ไม่เคยเห็นความดี อยู่นิววัน ทำให้เสร็จๆ ก็เพียงพอแล้ว เมื่อคิดได้เช่นนี้ ความเบื่อก็คงจะมาครอบคลุมนจิตใจได้โดยง่าย

6. ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

คนที่ไม่มีเชื่อมั่นในตนเองมักคิดว่าสิ่งต่างๆ ที่ต้องทำนั้นยากแสนยาก คิดว่าตนเองคงทำไม่ได้แน่นอน ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่นเสมอ เมื่อไม่มีใครคอยช่วยก็จะรู้สึกว่าจะต้องออกแรงทุ่มพลังเป็นอย่างมาก จึงเป็นเหตุให้หมดแรงหมดใจได้บ่อยครั้ง ยิ่งถ้าใครชอบจมปลักอยู่กับปมด้อยของตนเองคอยย้ำคิดย้ำเตือนตัวเองว่าเราไม่มีความสามารถ เราเรียนมาน้อย จะไปแข่งชนะอะไรกับใครเขาได้ ...ก็ยิ่งขั่นทอนกำลังกายและกำลังใจได้อย่างดีที่สุด

แนวทาง แก้ไข

ในส่วนของแก๊วแก้ไขเพื่อให้เราสามารถ
มีแรงมีกำลังใจได้เต็มทุกวันนี้
เริ่มต้นง่ายๆ ได้ด้วยการจัดแจงสิ่งของ
รอบตัวให้เข้าที่ไปจนกระทั่งปรับนิสัย
และเปลี่ยนทัศนคติให้เป็นคนที่มีมองโลกในแง่ดี
เพื่อการพัฒนาตนเองให้ดียิ่งๆ ขึ้นไป ดังนี้

1. ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

โดยอาจจะลองหลายหลายประเภทเช่น ฟุตบอล เทนนิส
แบดมินตัน ฯลฯ ก็จะทำให้การออกกำลังกายเป็นเรื่องที่
ไม่น่าเบื่อ และสามารถช่วยขจัดอารมณ์อันไม่พึงประสงค์
จากที่ทำงานได้เป็นอย่างดี

2. เลือกกินอาหารที่มีประโยชน์

อาหารขยะประเภทฟาสต์ฟู้ดนั้นอร่อย แต่ไม่ได้คุณค่า
ที่ครบถ้วน ควรเลือกกินอาหารหลากหลายเพื่อให้ร่างกาย
ได้รับสารอาหารที่ครบหมู่ และเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศ
ที่ซ้ำซากจำเจจากการกิน แต่ไก่ทอด พิซซ่า
และแฮมเบอร์เกอร์ การได้รับอาหารประเภทแป้งและไขมัน
มากเกินไปไม่ได้หมายความว่าทำให้เรามีแรงทำงาน
ได้มาก ตรงกันข้ามกลับจะทำให้ร่างกายและจิตใจ
เสื่อมช้า เเฉื่อยชา

3. จัดสรรเวลาการทำงาน

เวลางานปกติเริ่ม 8.00 น.-16.30 น. ซึ่งในเวลาดังกล่าว
ขอให้คุณทำงานให้เต็มที่ก็เพียงพอแล้ว หลังจากนั้น ควรจะเป็นเวลา
ที่คุณควรจะพักผ่อน กลับบ้าน หาเวลาเล่นกับลูก นั่งสมาธิเสียบ้าง
(ทางที่ดีควรทำสมาธิอย่างน้อย 10-15 นาทีทุกๆ วัน)
การที่คุณซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับผู้ปฏิบัติงาน ทำงานถึงมิดค่ำ
เป็นประจำทุกวันนั้น แสดงให้เห็นว่าคุณเป็นคนที่ไม่มีการวางแผน
ในการทำงาน ชีวิตอยู่แต่กับงาน

4. จัดของให้เข้าที่

หากโต๊ะทำงานของคุณรก หาอะไรก็ยากไปหมด แทนที่จะเริ่มลงมือทำงานทันที ควรหาเวลาจัดของต่างๆ ให้เข้าที่เสียก่อน เมื่อทุกอย่างมองดูสบายตา ก็จะพาให้เราเกิดความสบายใจ

5. หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับตัวต้นเหตุ

เมื่อรู้ว่าใครคือโจทย์ตัวจริงที่เจอครั้งใดก็ต้องทำให้หลุดหนีได้ทุกครั้ง ก็จงหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า ปล่อยให้เขากลายเป็นเพียงสายลมที่พัดผ่านไป หรือทำเสมือนหนึ่งว่าเขาไม่มีตัวตนในโลก (เขาคอนนั้นมีค่ามากมายกับชีวิตเรา จนทำให้ต้องเก็บมาคิดถึงตลอดเวลาอย่างนั้นหรือ)

6. การบริหารระยะเวลาในการดำเนินงาน

เมื่อคุณได้รับมอบหมายให้ทำงาน 1 โครงการ คุณต้องมีการบริหารว่าคุณจะใช้เวลาทำอะไร ใช้บะเท่าไร จะบริหารจัดการอย่างไรต้องมีการวางแผน กำหนดขั้นตอนทำงาน อุปสรรคในการดำเนินงานมีอย่างไร จะแก้ไขอย่างไร ซึ่งงานใดถ้ามีการวางแผน และดำเนินไปตามขั้นตอนแล้วจะเสร็จสิ้นทันตามเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้

7. หมั่นย้ำเตือนถึงเป้าหมายชีวิตของตนเองอย่างสม่ำเสมอ

คอยเตือนตัวเองเสมอว่า ที่มาทำงานทุกวันนี้ ก็เพื่อให้เราได้ฝึกตนเอง เพื่อการก้าวไปเป็นในสิ่งที่เราหวัง อย่าวไปใส่ใจหรือหงุดหงิดกับเรื่องไม่เป็นเรื่อง ต่างคนต่างทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เมื่อเรามีเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจนและคอย หมั่นย้ำเตือนบ่อยๆ ก็จะสามรถเลิกใส่ใจ กับสิ่งไร้สาระเหล่านั้นไปได้ในที่สุด จนมีพลังเหลือเฟือที่จะสร้างสรรค์สิ่งดีๆ ให้กับชีวิต และครอบครัว

บทสรุป

ทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ที่ ของคุณเท่านั้น ที่จะกล้าเปลี่ยนแปลงนิสัย ทัศนคติ พฤติกรรมของตนเอง มีจิตสำนึก โดยคิดว่าการทำงานเราทำเพื่อองค์กร หน่วยงานของเรา ให้พัฒนาและเป็นการตอบแทนองค์กร ที่ซบเลี้ยงดูแลเรามาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ซึ่งบางคนอาจจะนานถึง 30 ปี- 20 ปี แล้วแต่คน ดังนั้นเมื่อคุณหมดแรง จากการทำงาน หมดแรงได้ เหนื่อยก็พัก แต่ขอให้คุณอย่าหมดใจ . . .

ความแออัด ในเรือนจำ

ความแออัดในเรือนจำ เป็นสภาวะที่ทำให้ทนายการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมทั่วโลก ถึงแม้ว่าสถิติอาชญากรรมอาจดูเหมือนว่ามีแนวโน้มที่ลดลง หรือแม้ว่ากรมราชทัณฑ์มีการดำเนินการจัดสร้างเรือนจำเพิ่มเติมเพื่อรองรับผู้ต้องขังก็ตาม ปัญหาความแออัดในเรือนจำก็คงปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของผู้ต้องขังต่ออัตราความจุเรือนจำมาตรฐานนั้น พบว่าในทวีปยุโรป จำนวนผู้ต้องขังมีสูงถึงร้อยละ 130 เมื่อเปรียบเทียบตามอัตราความจุเรือนจำมาตรฐาน ในขณะที่สหรัฐอเมริกามีจำนวนผู้ต้องขังประมาณร้อยละ 107 ส่วนประเทศบังคลาเทศกลับมีผู้ต้องขังสูงมากถึงร้อยละ 288 ซึ่งถือได้ว่าเป็นจำนวนที่สูงที่สุดในแถบภูมิภาคเอเชียใต้ และประเทศที่มีสัดส่วนผู้ต้องขังสูงที่สุดในโลกคือ ประเทศเคนยา ซึ่งมีสูงมากถึงร้อยละ 337 เมื่อเปรียบเทียบตามอัตราความจุเรือนจำมาตรฐานสากล

ปัญหาความแออัดในเรือนจำ จึงเป็นผลสืบเนื่องโดยตรงมาจากการกำหนดใช้นโยบายทางกระบวนการยุติธรรมต่างๆ ที่ผ่านมา จึงไม่ได้เป็นผลสะท้อนจากสถิติอาชญากรรมเท่าใดนัก ดังจะเห็นได้ว่าการกักขังระหว่างเพื่อรอการพิจารณาคดีในชั้นศาลก็ดี การบังคับใช้การลงโทษรูปแบบต่างๆ ที่มีความเข้มงวดมากขึ้นก็ดี ล้วนเป็นเหตุประกอบซึ่งส่งผลให้จำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำขยายตัวสูงขึ้นๆ ในทวีปอเมริกาใต้และทวีปแอฟริกา นั้น จำนวนผู้ต้องขังประมาณครึ่งหนึ่งของผู้ต้องขังทั้งหมดนั้นเป็นผู้ต้องขังระหว่างการดำเนินคดี เช่นกันกับที่ภูมิภาคเอเชียใต้ ที่มีแนวโน้มการขยายตัวของผู้ต้องขังระหว่างอีกกว่าร้อยละ 65

การต้องโทษจำคุกในเรือนจำ เป็นวิธีที่นิยมใช้เป็นบทลงโทษต่อคดีความผิดลหุโทษ ในหลายประเทศด้วยกัน หากแต่ถ้าเมื่อพิจารณาการลงโทษดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้ต้องขังที่มีอาการป่วยทางจิต และผู้ต้องขังกลุ่มที่ติดสารเสพติดนั้น เป็นกลุ่มที่ไม่สมควรอย่างยิ่งที่จะได้รับ

อ้างอิงจาก บทความเรื่อง 'Prison Overcrowding' ของ Penal Reform International (www.penalreform.org) ณ วันที่ 20/5/2552 และบทความเรื่อง 'World Prison Population List (eight edition) by Roy Walmsley' ของ King's College London: International Centre for Prison Studies (www.prisonstudies.org) ณ วันที่ 20/5/2552

การคุมขังในเรือนจำ ในทางกลับกัน พวกเขาเหล่านั้นสมควรได้รับการส่งตัวไปรับการรักษาตัวและบำบัดฟื้นฟูอาการดังกล่าวในศูนย์บำบัดหรือโรงพยาบาลที่รักษาพยาบาลผู้ต้องขังอาการดังกล่าวในข้างต้นเสียก่อน สภาพความแออัดยัดเยียดเป็นปัญหาระดับรากฐานของกรมราชทัณฑ์ที่ทำทนายการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ทุกภาคส่วนทั้งในเรื่องการจัดหาปัจจัยที่จำเป็นให้แก่ผู้ต้องขังให้เพียงพอต่อความต้องการ เช่น อาหาร การเตรียมอุปกรณ์การรักษาพยาบาล ยารักษาโรค เรือนนอนให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขังที่สูงขึ้น และในขณะเดียวกัน ความแออัดหนาแน่นในเรือนจำก็ส่งผลให้โปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขัง การเรียนการสอนและอุปกรณ์ด้านนันทนาการต่างๆ ไม่เพียงพอต่อจำนวนคนและความต้องการใช้ของผู้ต้องขัง

มาตรฐานสากล

ความแออัดในเรือนจำ ส่งผลกระทบต่อการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของผู้ต้องขัง รวมทั้งสิทธิในการมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีตามอัตภาพ และสิทธิในการมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่มีคุณภาพที่ดีและปกติซึ่งเป็นการให้การรับรองโดย หลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 25 และสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรม ข้อ 11 และข้อ 12

กอบปรักเมื่อพิจารณาข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง ข้อ 9 ถึง ข้อ 22 ซึ่งได้วางแนวทางแก่เรือนจำในการเตรียมการเพื่อรองรับสภาพความเป็นอยู่ทางกายภาพของผู้ต้องขัง ซึ่งครอบคลุมด้านสถานที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย การถ่ายเทของอากาศ พื้นที่ใช้สอย ที่นอน ความสะอาดและอุณหภูมิภายในห้องหรือสถานที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม สภาพการณ์ต่างๆ เหล่านี้ในความเป็นจริง อาจพร่องคุณภาพลงไป ในกรณีนี้เรือนจำหนึ่งๆ นั้นมีการดูแลจำนวนผู้ต้องขังที่อยู่อาศัยร่วมกันอย่างหนาแน่นเกินขนาดความจุของเรือนจำ

มาตรฐานสากลต่างๆ ได้บรรจุเนื้อหาในเชิงการป้องกัน เพื่อมิให้เกิดการจำคุกอย่างผิดกฎหมายและ/หรือการใช้โทษจำคุกโดยไม่จำเป็น ซึ่งมาตรฐานฯ นั้นมีเนื้อหาสาระครอบคลุมวงกว้างไปยังกลุ่มผู้ต้องขังระหว่างรอพิจารณาคดีทางอาญา กลุ่มผู้ต้องขังที่เป็นเยาวชน และกลุ่มผู้ต้องขังที่มีอาการป่วยทางจิต ซึ่งทั้งสามกลุ่มนี้ควรเป็นอย่างยิ่งที่จะได้รับโอกาสจากมาตรการทางเลือกอื่นในการลงโทษแทนการกักขังจำคุกซึ่งเป็นทางออกหลักของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั่วโลก

เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ

ขององค์การสหประชาชาติสำหรับมาตรการการไม่ใช้การคุมขัง ระบุไว้ว่า:

- ข้อ 6.1 การกักขังก่อนและระหว่างรอการพิจารณาคดี ควรใช้เป็นทางเลือกสุดท้าย ในกระบวนการดำเนินคดีทางอาญา
- ข้อ 6.2 มาตรการทางเลือกอื่น แทนการกักขังทั้งในช่วงก่อน และระหว่างรอการพิจารณาคดีทางอาญานั้น ควรเลือกนำมาใช้เป็นทางเลือกในลำดับต้นเสียก่อน ขณะเดียวกัน การกักขังในช่วงก่อนและระหว่างรอการพิจารณาคดีนั้นก็สมควรมีการใช้ โดยใช้เฉพาะในสถานการณ์ที่มีความจำเป็นและไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เท่านั้น ทั้งนี้ควรดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหลัก ข้อ 5.1 ของเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำขององค์การสหประชาชาติสำหรับมาตรการการไม่ใช้การคุมขัง พร้อมกันนี้ควรปฏิบัติต่อผู้ต้องขังผู้นั้นๆ อย่างมีมนุษยธรรมและด้วยความเคารพในฐานะและในคุณค่าของความเป็นมนุษย์
- ข้อ 6.3 ผู้กระทำผิดควรมีสิทธิในการอุทธรณ์ต่อศาลหรือต่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานอิสระต่างๆ เพื่ออาศัยเป็นช่องทางในการยื่นอุทธรณ์ต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่มีการกักขังก่อนและระหว่างรอการพิจารณาคดีโดยไม่เป็นธรรม

มาตรการลดความแออัด ในเรือนจำของนานาชาติ

องค์การเพื่อการปฏิรูปการลงโทษนานาชาติ (Penal Reform International–PRI) เสนอมาตรการการลดความแออัดในเรือนจำ ซึ่งดำเนินการโดยการไม่ใช้การกักขังจำคุกในช่วงก่อน และระหว่างรอการพิจารณาคดีทางอาญาโดยเกินความจำเป็น ควบคู่กับการส่งเสริมการลงโทษทางเลือกในลักษณะอื่นๆ แทนการกักขังจำคุก

ในประเทศซิมบับเว นับแต่ปี พ.ศ.2538 เป็นต้นมา ได้มีการใช้มาตรการการลงโทษทางเลือกโดยการให้ผู้ต้องขังทำงานสาธารณะประโยชน์ให้แก่ชุมชน (Community Service) ซึ่งต่อมารูปแบบการลงโทษชนิดนี้เป็นที่นิยมแพร่หลายและใช้ในภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก เช่น ทวีปแอฟริกา ทวีปยุโรปตะวันออก และกลุ่มประเทศแถบทะเลแคริบเบียน ทางตะวันออกของทวีปอเมริกา เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นภูมิภาคที่มีความแออัดในเรือนจำสูงเป็นพิเศษ ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2540 ประเทศซิมบับเว เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมนานาชาติในวาระการใช้มาตรการทางเลือกการลงโทษโดยการทำงานสาธารณะ ผลสรุปจากที่ประชุมฯ ได้มีการจัดทำร่างปฏิญญาการทำงานสาธารณะแห่งเมืองคาโดมา ปี พ.ศ. 2540 (Kadoma Declaration on Community Service Orders 1997) ซึ่งนับว่าเป็นสัญญาณของการยอมรับโดยมติสาธารณะที่มีต่อการลงโทษทางเลือกในลักษณะอื่นๆ แทนการกักขังจำคุก

นอกจากนี้ ยังมีการใช้ดัชนีแนวปฏิบัติที่ดีที่ลดการกักขังในช่วงก่อนและระหว่างรอการพิจารณาคดี (Index of Good Practices in Reducing Pre-Trial Detention) ซึ่งอาศัยระบบ 10 แต้มคะแนน และใช้ได้ดีผลสำเร็จดีในกลุ่มประเทศแถบแอฟริกา ซึ่งมีข้อเสนอ ให้มีการเบี่ยงเบน

กลุ่มคดีความผิดเล็กน้อยออกจากกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้งมีการใช้มาตรการต่างๆ เช่น การใช้การลงโทษทางเลือกในลักษณะอื่นๆ มากขึ้น การลดระยะเวลาการลงโทษจำคุกให้สั้นลง การส่งเสริมให้มีความสอดคล้องกันระหว่างประเภทความผิดกับการลงโทษในระดับความผิดต่างๆ ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และการวางระบบการลงโทษที่มีมาตรการทางเลือกในการลงโทษอย่างสอดคล้องกับความเหมาะสมกับวัฒนธรรมของประเทศนั้นๆ

นอกจากนี้ ในประเทศมาลาวี ก็มีการให้บริการปรึกษาทางกฎหมาย (Paralegal Advisory Service-PAS) แก่ผู้ต้องขังเพื่อให้ความช่วยเหลือในการขอประกันตัวและการขอเข้าสู่วิทยกรรม การทำงานสาธารณะต่างๆ ซึ่งเป็นประโยชน์และเป็นความหวังอย่างยิ่งสำหรับกลุ่มผู้ต้องขังที่มีภาวะเจ็บป่วยทางร่างกายในระยะสุดท้าย นั่นก็สามารถที่จะสมัครเข้าขอรับการพิจารณาเพื่อได้รับการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษ (Early Release) ซึ่งนับตั้งแต่เริ่มมีการลงทะเลเบียนในปี พ.ศ. 2543 เพื่อให้ผู้ต้องขังเข้ารับบริการนั้น พบว่ามีการช่วยผันผู้ต้องขังจำนวนหลายพันคนออกจากกระบวนการยุติธรรม และยังช่วยลดจำนวนเยาวชนและเด็กออกจากกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ถึงร้อยละ 77 ในหลายประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศแถบตะวันออกกลาง และทวีปแอฟริกาเหนือ เป็นต้น

การส่งเสริมให้มีกระบวนการเจรจาไกล่เกลี่ยโดยชุมชน (Community Mediation) ก็เป็นที่นิยมปฏิบัติ เพราะมีความสอดคล้องกับธรรมเนียมประเพณีในกลุ่มประเทศแถบเอเชียใต้ที่นิยมความสมานฉันท์ในสังคม ซึ่งสามารถช่วยเบี่ยงเบนผู้ต้องขังจำนวนมากออกจากกระบวนการยุติธรรมแบบเดิม ซึ่งรูปคดีความผิดทั้งสถานหนักและสถานเบาต้องผ่านเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งสิ้น เมื่อปี พ.ศ. 2542 ประเทศบังคลาเทศได้ทดลองปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวนี้และสามารถลดจำนวนผู้ต้องขังในเรือนจำได้มากกว่า 5,000 คนภายในระยะเวลาเพียง 1 ปี นอกจากนี้ ในประเทศอินเดีย การใช้เรือนจำเปิด (Open Prison) ก็เป็นอีกหนึ่งมาตรการซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลดความหนาแน่นของผู้ต้องขังในเรือนจำ ดังนั้น ทางเลือกที่หลากหลายที่เริ่มใช้เริ่มปฏิบัติกันในประเทศต่างๆ ทั่วโลกนั้นควรค่าอย่างยิ่งที่จะได้รับการพิจารณาถึงรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับสังคมไทยที่เผชิญสภาพความแออัดในเรือนจำเช่นกัน ขอทิ้งท้ายบทความด้วยความคิดย้อนครที่ว่าถึงแม้เรือนจำและกรมราชทัณฑ์คือส่วนต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรมไทย แต่ก็เป็นปลายกระบวนการที่ได้สะท้อนสภาพความเป็นจริงของสังคมปัจจุบันกลับสู่สังคม และสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของนโยบายต่างๆ สู่บุคลากรส่วนต่างๆ ของกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้ได้เห็นเหตุ พิจารณาผลอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทยสืบต่อไป

ท่องไปในต่างแดน

เก็บตก APCCA

การประชุมผู้บริหารงานราชทัณฑ์
ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก ครั้งที่ 29

(The 29th Asian and Pacific Conference of Correctional Administrators หรือ APCCA)

คอลัมน์เก็บตกการประชุม APCCA ครั้งที่ 29 นี้ เป็นผลพวงมาจากการที่ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินทางไปเข้าร่วมการประชุม APCCA ครั้งที่ 29 ณ ประเทศออสเตรเลีย ในช่วงกลางเดือนพฤศจิกายนที่ผ่านมา ผู้เขียนจึงขอนำเรื่องราวความรู้และประสบการณ์ที่น่าสนใจจากการประชุมมาร่วมแบ่งปันให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบกันนะคะ

การประชุมผู้บริหารงานราชทัณฑ์ภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก (The Asian and Pacific Conference of Correctional Administrators) หรือที่กรมราชทัณฑ์ประเทศสมาชิกรู้จักกันในนาม APCCA นั้น เริ่มจัดขึ้นครั้งแรกที่ฮ่องกง เมื่อปี พ.ศ. 2523 โดยแนวคิดในการจัดการประชุมพัฒนาจากการพูดคุยอภิปรายระหว่างผู้อำนวยการสถาบันอาชญาวิทยาแห่งประเทศไทยและอธิบดีกรมราชทัณฑ์ฮ่องกง หลังจากนั้น การประชุม APCCA ได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ด้านการบริหารและดำเนินงานราชทัณฑ์ในหมู่ประเทศสมาชิกแถบภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งในขณะนั้น การจัดการประชุมส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันอาชญาวิทยาแห่งประเทศไทย จนกระทั่งในปี 2536 จึงได้เปลี่ยนบทบาท

มาเป็น APCCA Coordinator ที่คอยให้ความสนับสนุนช่วยเหลือจัดการประชุม โดยประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนไประหว่างประเทศสมาชิก ส่วนผู้เข้าร่วมการประชุมจะเป็นผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานด้านการราชทัณฑ์จากประเทศสมาชิก ซึ่งปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด รวม 30 ประเทศ

การประชุม APCCA ครั้งที่ 29 นี้ กรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตกเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมขึ้น ณ โรงแรม Hyatt Regency Perth เมืองเพิร์ธ รัฐออสเตรเลียตะวันตก ระหว่างวันที่ 15-20 พฤศจิกายน 2552 ภายใต้แนวคิดหลัก (Theme) ของการประชุมคือ “Making a Positive Difference หรือ การสร้างความแตกต่างในเชิงบวก” ประเทศสมาชิกผู้เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้มีจำนวน 21 ประเทศ และมีผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นระดับผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้สังเกตการณ์ และคู่สมรส รวมทั้งสิ้น 179 คน

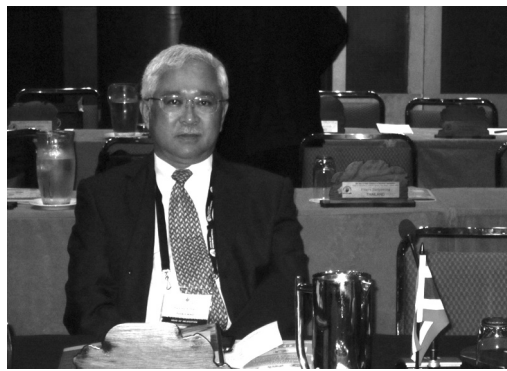
การเดินทางไปร่วมการประชุม APCCA ที่ประเทศออสเตรเลียในครั้งนี้ มีท่านอธิบดีกรมราชทัณฑ์เป็นหัวหน้าคณะและผู้แทนอีก 3 คน คือ นายแพทย์บุญมี วิบูลย์จักร จากทัณฑสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ นายสมภพ รุจจนเวท ผู้อำนวยการส่วนพักการลงโทษ สำนักทัณฑปฏิบัติ และตัวผู้เขียนเอง คณะของเราออกเดินทางจากสนามบินสุวรรณภูมิในเช้าวันอาทิตย์ที่ 15 พฤศจิกายน 2552 โดยสายการบินไทย เที่ยวบินที่ TG 481 เวลา 7 โมง 45 นาที บินตรงสู่เมืองเพิร์ธ รัฐออสเตรเลียตะวันตก

หลังจากใช้เวลาในการเดินทางประมาณ 6 ชั่วโมงกว่าๆ คณะของพวกเรา ก็มาถึงสนามบินเพิร์ธ เวลาประมาณบ่าย 3 โมงเย็น ตามเวลาท้องถิ่น โดยเวลาที่รัฐออสเตรเลียตะวันตก จะเร็วกว่าที่ประเทศไทย 1 ชั่วโมง แม้ว่าสนามบินเพิร์ธจะเป็นสนามบินที่ค่อนข้างเล็ก แต่เป็นที่ทราบกันดีว่า ขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมืองของประเทศออสเตรเลียค่อนข้างเข้มงวดมาก กระเป๋าสัมภาระส่วนตัว กล้องเอกสาร และของที่ระลึกต่างๆ ที่นำมาแลกเปลี่ยนในการประชุมจึงถูกนำไปผ่านเครื่องเอ็กซเรย์ทั้งหมด ดังนั้น กว่าที่คณะของพวกเรา จะผ่านด่านตรวจคนเข้าเมืองออกไปได้ก็ใช้เวลาพอสมควร เมื่อออกไปภายนอกสนามบิน เจ้าหน้าที่ประสานงาน (Liaison officers) ของทางประเทศเจ้าภาพมารอรับคณะของเรา อยู่ก่อนแล้ว และได้พาไปส่งที่โรงแรม Seasons of Perth ซึ่งเป็นโรงแรมที่พักของพวกเราระหว่างการประชุม สถานที่จัดการประชุมครั้งนี้ คือ โรงแรม Hyatt Regency Perth นะคะ แต่ด้วยปัญหางบประมาณที่มีจำกัด ทำให้คณะของเราไม่ได้พักที่โรงแรมที่เป็นสถานที่จัดการประชุม อย่างไรก็ตาม โรงแรมที่พักของเราไม่ไกลจากสถานที่จัดการประชุมมาก ประมาณ 2 ป้ายรถประจำทาง ถ้าใช้เวลาเดินก็ประมาณ 15 นาที ทำให้คณะของพวกเราและผู้เข้าร่วมการประชุมจากบางประเทศที่พักโรงแรมเดียวกันไม่ลำบากในการเดินทางมากนัก

เมื่อมาถึงโรงแรมและเช็คอินเข้าพักเรียบร้อยแล้ว พวกเราก็ต้องรีบออกเดินทางเพื่อไปร่วมงานเลี้ยงต้อนรับอย่างไม่เป็นทางการ (Welcome Reception) ที่โรงแรม Hyatt Regency Perth งานเลี้ยงเล็กเวลาประมาณ 2 ทุ่ม ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนก็แยกย้ายกันกลับที่พัก เพื่อเตรียมตัวสำหรับการประชุมที่จะเริ่มต้นในเช้าวันรุ่งขึ้น

เวลา 9 โมงเช้าของวันจันทร์ที่ 16 พฤศจิกายน 2552 การประชุม APCCA ครั้งที่ 29 ได้เริ่มต้นขึ้นอย่างเป็นทางการ รูปแบบการประชุม APCCA นี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ การประชุมเต็มรูปแบบ (Agenda Item) และการประชุมเฉพาะเชิงปฏิบัติการ (Specialist Workshop) และในการประชุมจะมีผู้บันทึกรายงานการประชุม หรือ Rapporteur เป็นผู้ประมวลสรุปรายละเอียดต่างๆ ของการประชุม และจัดส่งให้แก่ประเทศสมาชิกผู้เข้าร่วมประชุม เพื่อตรวจสอบแก้ไขและลงมติเห็นชอบก่อนที่จะจัดพิมพ์ผลการประชุมอย่างเป็นทางการ

สำหรับการประชุมเต็มรูปแบบนั้น
โดยปกติแบ่งเป็น

4 วาระ ได้แก่

วาระที่ 1: National Report on Contemporary Issues in Corrections

รายงานข้อมูลและปัญหากิจการราชทัณฑ์ของแต่ละประเทศ

ประเทศสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมต้องส่งรายงานข้อมูลกิจการราชทัณฑ์ของแต่ละประเทศให้แก่ประเทศเจ้าภาพและผู้บันทึกรายงานการประชุมล่วงหน้า และต้องส่งผู้แทนนำเสนอรายงานต่อที่ประชุมประเทศละ 10 นาที โดยการประชุมนี้อาจมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสมาชิกต่างๆ ได้รับทราบสถานการณ์ความเคลื่อนไหวและความคืบหน้าเกี่ยวกับการบริหารจัดการและการดำเนินงานด้านการราชทัณฑ์ของแต่ละประเทศในรอบปีที่ผ่านมา

ส่วนการประชุมวาระที่ 2-4 เป็นการประชุมคณาณกลุ่มย่อยที่จัดขึ้นพร้อมกันทั้ง 3 วาระ แต่แต่ละวาระนั้น จะมีผู้แทนจากประเทศสมาชิกที่เสนอตัวและได้รับการคัดเลือกจาก APCCA ประมาณ 5 – 6 ประเทศ เป็นผู้นำเสนอรายงาน และมีผู้เอื้ออำนวย (Facilitators) ประมาณ 3 คน คอยดูแลบริหารการประชุมให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย พร้อมทั้งสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการประชุม แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ โดยมีหัวข้อการประชุม คือ

วาระที่ 2: *Providing efficient and effective health services for prisoners, including harm reduction strategies*

การจัดบริการทางการแพทย์อย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลดีสำหรับผู้ต้องขัง รวมถึงกลยุทธ์การลดความเสี่ยงด้านสุขภาพภายในเรือนจำ

วาระที่ 3: *Prisoner employment as a mechanism to promote good order in prisons and to reduce recidivism*

การจ้างงานผู้ต้องขังเพื่อเป็นกลไกในการรักษาระเบียบในเรือนจำ และการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ

วาระที่ 4: *Developing and implementing parole systems and community based sentences*

การพัฒนาและนำระบบพักโทษมาใช้ และการลงโทษในชุมชน

การประชุมเฉพาะเชิงปฏิบัติการ

มีลักษณะการประชุมคล้ายกับการประชุมวาระที่ 2-4 แต่การประชุมเฉพาะเชิงปฏิบัติการนี้ จะไม่มีการสรุปและนำเสนอต่อที่ประชุมใหญ่ ซึ่งหัวข้อการประชุมเฉพาะเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ ได้แก่

1. Engaging with other criminal justice system agencies (including Police, judges and policy makers) to achieve consistency of goals
2. Fairness and efficiency in handling prisoner's complaints
3. Success stories in corrections, with special reference to technology, staff welfare and community engagement

ศึกษาดูงาน Boronia Pre-release Centre for Women และ Karnet Prison Farm

นอกจากการประชุมทางวิชาการแล้ว ในการประชุม APCCA แต่ละครั้ง มีการจัดให้ผู้เข้าร่วมประชุมเข้าศึกษาดูงานเรือนจำของประเทศเจ้าภาพ โดยในการประชุม APCCA ครั้งที่ 29 กรมราชทัณฑ์รัฐออสเตรเลียตะวันตก ได้จัดให้ผู้เข้าร่วมการประชุมเข้าศึกษาดูงานเรือนจำในวันพฤหัสบดีที่ 19 พฤศจิกายน 2552 สถานที่สำหรับศึกษาดูงานเป็นเรือนจำความมั่นคงต่ำ จำนวน 2 แห่ง คือ Boronia Pre-release Centre for Women และ Karnet Prison Farm

สถานที่ศึกษาทำงานที่แห่งแรก คือ

Boronia Pre-release Centre for Women

ซึ่งเป็นศูนย์เตรียมความพร้อม ก่อนปล่อยสำหรับผู้ที่ต้องขังหญิง

เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อเดือนพฤษภาคม 2547 มีเจ้าหน้าที่ทั้งหมด 79 คน ผู้ต้องขัง 90 คน อาคารสถานที่ภายในศูนย์คล้ายบ้านเดี่ยวสไตล์ตะวันตก มีทางเดินเชื่อมและอาณาบริเวณส่วนกลางที่กว้างขวาง มีสถานพยาบาล ห้องทำกิจกรรมทางศาสนา ห้องสมุด และศูนย์การเรียนรู้ บริเวณเยี่ยมญาติ และห้องอเนกประสงค์ เช่น ห้องออกกำลังกาย ห้องฝึกสมาธิหรือเล่นโยคะ มีอาคารสำหรับเด็กติดผู้ต้องขัง และสนามเด็กเล่น ซึ่งเด็กติดผู้ต้องขังจะได้รับอนุญาตให้อยู่กับมารดาในศูนย์ได้จนถึงอายุ 4 ปี หลังจากนั้นจะให้ญาติมารับไปอุปการะและอนุญาตให้เข้ามาเยี่ยมและนอนค้างกับมารดาได้เฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ จนถึงอายุ 12 ปี

ผู้ต้องขังหญิง จำนวน 5 คน จะอาศัยในบ้านพักหลังเดียวกัน และมีหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน เช่น การปรุงอาหาร การทำความสะอาด การวางแผนงบประมาณการใช้จ่าย และการซื้อของใช้ภายในบ้านจากร้านค้าส่งเฉพาะของศูนย์ นอกจากนี้ ผู้ต้องขังทุกคนจะต้องศึกษาหรือฝึกวิชาชีพขณะที่อยู่ในศูนย์ เพื่อเป็นการเตรียมทักษะด้านอาชีพ และนำไปใช้ภายหลังพ้นโทษ ซึ่งหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมมีหลากหลายสาขา เช่น การรับรองแขก (Hospitality) ศิลปะในการทำสวน (Horticulture) การจัดการด้านการค้าปลีก (Retail Operations) การจัดการด้านอสังหาริมทรัพย์ (Asset Management) การเตรียมอาหารบริการ (Catering) และการเลี้ยงดูเด็ก (Parenting)

สถานศึกษาทำงานอีกแห่งหนึ่ง คือ

Karnet Prison Farm

ซึ่งเป็นเรือนจำเกษตรอุตสาหกรรม

เปิดดำเนินการตั้งแต่ปี 2506 ภายในเรือนจำ มีเจ้าหน้าที่จำนวนทั้งหมด 90 คน โดยเจ้าหน้าที่ควบคุมผู้ต้องขังมีจำนวน 20 คน ทำหน้าที่ควบคุมดูแลผู้ต้องขังแต่ละยูนิต ในช่วงกลางวัน 2 คน และกลางคืน 1 คน ส่วนผู้ต้องขัง มีจำนวน 225 คน โดย 40% ของผู้ต้องขังเป็นผู้กระทำผิดคดีเกี่ยวกับเพศ

บริเวณภายในยูนิต
ที่พักของผู้ต้องขัง

ด้านการใช้ชีวิตในเรือนจำ ผู้ต้องขัง จำนวน 12 คน จะอาศัยร่วมกันใน 1 ยูนิต ซึ่งแต่ละยูนิตจะมีห้องนอนส่วนตัว 12 ห้อง และมีบริเวณพื้นที่ใช้ร่วมกัน คือ ห้องครัว ห้องรับประทานอาหาร และห้องนั่งเล่น โดยผู้ต้องขังในยูนิตเดียวกันจะต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน ได้แก่ การปรุงอาหารและทำความสะอาดในยูนิต การทำงานและฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำฯ ส่วนใหญ่ คือ การผลิตอาหารและผลิตผลจากการเกษตรกรรม เพื่อส่งให้แก่เรือนจำอื่นๆ ในรัฐออสเตรเลียตะวันตก ซึ่งภายในเรือนจำจะมีการทำปศุสัตว์ มีโรงฆ่าสัตว์ เพื่อผลิตอาหารที่ทำจากเนื้อวัวและแกะ เช่น ไส้กรอก มีโรงรีดนมวัว เพื่อส่งต่อไปโรงงานผลิตนมพาสเจอร์ไรส์ ซึ่งผู้ต้องขังจะทำงานเป็นกะ ได้ค่าแรงต่อวัน 8 ดอลลาร์ออสเตรเลีย (ประมาณ 240 บาท) นอกจากนี้ ยังมีฟาร์มเลี้ยงเบ็ด ไข่ และมีการทำสวนไม้ดอกไม้ผล โดยเฉพาะพืชตระกูลส้ม มะนาว รวมถึงผลไม้ชนิดเมล็ดแข็งต่างๆ ด้วย

ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์
และนมพาสเจอร์ไรส์
ของเรือนจำ
ที่ส่งขายในรัฐออสเตรเลียตะวันตก

ส่งท้าย

การประชุม APCCA ครั้งที่ 29 เสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ ในวันศุกร์ที่ 20 พฤศจิกายน 2552 ส่วนประเทศเจ้าภาพที่จะจัดการประชุมครั้งต่อไป คือ กรมราชทัณฑ์แคนาดา โดยกำหนดจัดการประชุม APCCA ครั้งที่ 30 ระหว่างวันที่ 2-8 ตุลาคม 2553 ณ เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา

คณะผู้แทนกรมราชทัณฑ์ได้ออกเดินทางกลับประเทศไทยในเช้าวันเสาร์ที่ 21 พฤศจิกายน 2552 โดยเที่ยวบินที่ TG 486 แต่การเดินทางในเที่ยวกลับนั้นค่อนข้างจะขลุกขลักเล็กน้อย เริ่มจากทางเจ้าภาพได้ยกเลิกรถที่จะส่งคณะของพวกเราไปสนามบินโดยไม่ได้แจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทำให้ต้องใช้บริการรถแท็กซี่เดินทางไปยังสนามบินเพิร์ธกันเอง เมื่อเช็किनเสร็จ ทางสนามบินก็ประกาศว่า เที่ยวบินไปกรุงเทพฯ ดีเลย์ (delay) อย่างต่ำ 30 นาที ประกอบกับวันเดินทางกลับของพวกเราเป็นวันที่ไม่มีเที่ยวบินของบริษัทรบินไทยบินตรงจากเพิร์ธไปยังกรุงเทพฯ คณะของเราจึงจำเป็นต้องไปแวะหยุดพักที่สนามบินภูเก็ตอีกอย่างน้อยครึ่งชั่วโมง แต่ในที่สุด ในช่วงค่ำของวันนั้น คณะของพวกเรา ก็เดินทางกลับถึงประเทศไทยโดยสวัสดิภาพค่ะ

คอลัมน์นี้เก็บตกการประชุม APCCA ครั้งที่ 29 คงต้องจบลงเพียงเท่านี้ แต่ถ้าท่านผู้อ่านท่านใดยังสนใจและต้องการอ่านเรื่องราวและข้อมูลความรู้ที่ได้รับจากการประชุมในครั้งนี้อย่างละเอียด สามารถเข้าไปหาอ่านได้ในะคะที่เว็บไซต์ของกรมราชทัณฑ์ www.correct.go.th คลิกเลือกสำนักทัณฑ์วิทยา และเลือกต่อไปยังส่วนราชทัณฑ์ต่างประเทศ...สวัสดิค่ะ

เบตฮิลส์:

- เรือนจำกลางบางขวาง
0 2525 0486-8 ต่อ 140

  - เรือนจำกลางเขาบิน
0 3222 8106-8 ต่อ 103

  - เรือนจำกลางคลองเปรม
0 2589 5245, 0-2589 8052 ต่อ 186

  - เรือนจำกลางคลองไผ่
0 4432 3123, 0-4432 3391-5

  - เรือนจำกลางราชบุรี
0 3222 8118-9 ต่อ 105

  - เรือนจำพิเศษธนบุรี
0 2453 0321, 0 2453 0859

  - ทันตสถานหญิงกลาง
0 2588-4832, 0 2589 5243 ต่อ 109

  - ทันตสถานวัยหนุ่มกลาง
0 2904 1580, 0 2904 7514 ต่อ 302

  - เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช
0 7535 8913 ต่อ 102

  - เรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร
0 2591 7060 ต่อ 49
- ทันตสถานบำบัดพิเศษกลาง
0 2591 0555, 0 2953 3453 ต่อ 119

  - ทันตสถานบำบัดพิเศษหญิง
0 2577 1805 , 0 2577 1989

  - เรือนจำกลางนครสวรรค์
0 5622 1110 ต่อ 15

ตู้โชว์ทรงหลุยส์
เรือนำกลางเขาบิน

เขต 1

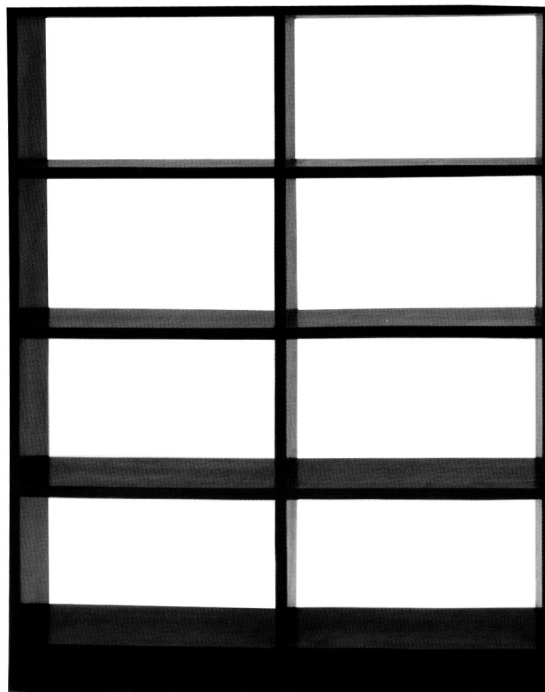
- เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา
0 3524 2594 , 03524 5643
- เรือนจำกลางลพบุรี
0 3641 1068 ต่อ 13
- เรือนจำกลางสมุทรปราการ
0 2313 7146 , 02313 7147 ต่อ 104
- เรือนจำพิเศษมีนบุรี
0 2540 7315-6 ต่อ 102
- ทณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา
0 3524 1658 ต่อ 103
- ทณฑสถานบำบัดพิเศษจังหวัดปทุมธานี
0 2577 3292-3 ต่อ 117
- ทณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา
0 3534 5518
- ทณฑสถานหญิงธนบุรี
0 2453 0319 , 0 2895 3272 ต่อ 313
- เรือนจำจังหวัดชัยนาท
0 5641 1711 , 0 5641 2628 17 ต่อ 15
- เรือนจำจังหวัดนนทบุรี
0 2525 3137
- เรือนจำจังหวัดปทุมธานี
0 2593 1981 ต่อ 15
- เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
0 3532 2244
- เรือนจำจังหวัดสระบุรี
0 3621 1054 ต่อ 15
- เรือนจำจังหวัดสิงห์บุรี
0 3651 1714 ต่อ 17
- เรือนจำจังหวัดอ่างทอง
0 3561 1591 ต่อ 14
- เรือนจำอำเภอธัญบุรี
0 2577 1250 ต่อ 106
- เรือนจำอำเภอชัยบาดาล
0 3645 6740
- สถานกักขังกลางจังหวัดปทุมธานี
0 2577 1794

ตู้ไซต์บอร์ดอเนกประสงค์
เรือนจำจังหวัดชัยนาท

• เรือ่นจำกลางชลบุรี 0 3828 2692 , 0 3827 1827 ต่อ 109	• เรือ่นจำจ้งหวัดปราจีนบุรี 0 3721 2135
• เรือ่นจำกลางฉะเชิงเทรา 0 3851 1013 ต่อ 103	• เรือ่นจำจ้งหวัดสระแก้ว 0 3621 1054 ต่อ 15
• เรือ่นจำกลางระยอง 0 3863 7759 ต่อ 107	• เรือ่นจำอำเภอกบินทร์บุรี 0 3728 1176 ต่อ 18
• เรือ่นจำพิเศษพัททยา 0 3824 0804	• ทัดณฑสถานเปิดทุ่งเบญจา 0 3932 0171
• ทัดณฑสถานหญิงชลบุรี 0 3828 2002 ต่อ 113	• ทัดณฑสถานเปิดบ้านเนินสูง 0 3730 8012 , 0 3721 9904
• เรือ่นจำจ้งหวัดจันทรบุรี 0 3931 1020 ต่อ 111	• ทัดณฑสถานเปิดห้วยโป่ง 0 3868 1611
• เรือ่นจำจ้งหวัดตราด 0 3952 0226 ต่อ 18	• สถานกักขังกลางจ้งหวัดตราด 0 3951 1055 , 0 3953 0504
• เรือ่นจำจ้งหวัดนครนายก 0 3731 1280 ต่อ 18	

เขีนวาทนังสี่
เขต 4 เขีน 2 ช้อง
เรือ่นจำจ้งหวัดนครนายก

เขต 3

• เรือนจำกลางนครราชสีมา
0 4424 2029 , 0 4426 4938 ต่อ 22

• เรือนจำกลางสุรินทร์
0 4451 1181 ต่อ 104

• เรือนจำกลางอุบลราชธานี
0 4524 0889 , 0 4524 3404

• เรือนจำจังหวัดศรีสะเกษ
0 4561 1585 ต่อ 21

• เรือนจำจังหวัดอำนาจเจริญ
0 4551 1464 , 0 4551 1957 ต่อ 17

• เรือนจำอำเภอแก่งทรซีกษ
0 4566 2218

เตียงหวงอน
เรือนจำอำเภอบัวใหญ่

• ทณฑสถานเกษตรอุตสาหกรรมเขาพริก
0 4432 3324 , 0 4432 3325

• ทณฑสถานหญิงนครราชสีมา
0 4432,0 4432 3402-3 ต่อ 31

• เรือนจำจังหวัดชัยภูมิ
0 4481 2831 , 0 4482 1237

• เรือนจำจังหวัดบุรีรัมย์
0 4461 1242 , 0 4461 3469

• เรือนจำจังหวัดยโสธร
0 4571 1506 , 0 4471 2248

• เรือนจำอำเภอนางรอง
0 4463 2312

• เรือนจำอำเภอบัวใหญ่
0 4446 1303

• เรือนจำอำเภอภูเขียว
0 4486 1337

• เรือนจำอำเภอรัตนบุรี
0 4459 9654

• เรือนจำอำเภอสีคิ้ว
0 4441 2477

เขต 4

- เรือนจำกลางขอนแก่น
0 4324 1235,0 4324 3449 ต่อ 109
- เรือนจำกลางอุดรธานี
0 4242 1072 ต่อ 14
- เรือนจำกลางนครพนม
0 4254 3235-6 ต่อ 105
- เรือนจำจังหวัดเลย
0 4281 1491
- เรือนจำจังหวัดสกลนคร
0 4271 2579
- เรือนจำจังหวัดหนองคาย
0 4241 1503

ชุดรับแขกบาทลิ่ง 6 ชั้น เรือนจำอำเภอฟล

- ทัดทสสถานบำบัดพิเศษขอนแก่น
0 4323 7731
- เรือนจำจังหวัดกาฬสินธุ์
0 4387 3341
- เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
04371 1204 ต่อ 806
- เรือนจำจังหวัดมุกดาหาร
0 4261 4312
- เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด
0 4351 9567
- เรือนจำจังหวัดหนองบัวลำภู
0 4231 4215 ต่อ 13
- เรือนจำอำเภอบึงกาฬ
0 4249 1742
- เรือนจำอำเภอฟล
0 4341 8563-4
- เรือนจำอำเภอสว่างแดนดิน
0 4272 1088 , 0 4272 2078 ต่อ 25
- สถานกักขังกลางจังหวัดร้อยเอ็ด
0 4362 4065

| ชุดรับแขกแกะสลัก เรือนำกลางเชียงใหม่

• เรือนำจังหวัดแพร่
0 5451 1057

• เรือนำจังหวัดแม่ฮ่องสอน
0 5361 2058 ต่อ 20

• เรือนำจังหวัดลำพูน
0 5356 0755 ต่อ 209

• เรือนำอำเภอเทิง
0 5379 5654

• เรือนำอำเภอฝาง
0 5345 1060 ต่อ 14

• เรือนำอำเภอแม่สะเรียง
0 5368 1072

• สถานักขังกลางจังหวัดลำปาง
0 54244 1315

• เรือนำกลางเชียงใหม่
0 5312 2401-2 ต่อ 18

• เรือนำกลางเชียงราย
0 5373 7539-40 ต่อ 107

• เรือนำกลางลำปาง
0 5421 7048 ต่อ 18

• ทันตสถานบำบัดพิเศษลำปาง
0 5435 6676 ต่อ 15

• ทันตสถานหญิงเชียงใหม่
0 5322 1231 ต่อ 17

• เรือนำจังหวัดน่าน
0 5471 0275 ต่อ 18

• เรือนำจังหวัดพะเยา
0 5443 1922

- เรือนจำกลางพิษณุโลก 0 5531 1383

- เรือนจำกลางกำแพงเพชร 0 5571 1981 ต่อ 87-88

- เรือนจำกลางตาก 05 551 0004

- ทณฑสถานหญิงพิษณุโลก 0 5531 2806-8 ต่อ 15

- เรือนจำจังหวัดพิษณุโลก 0 5531 1485

- เรือนจำจังหวัดเพชรบูรณ์ 0 5671 1460, 0 572 1675 ต่อ 13

- เรือนจำจังหวัดพิจิตร 0 5661 6396

- เรือนจำจังหวัดสุโขทัย 0 5561 2459 ต่อ 104

- เรือนจำจังหวัดอุตรดิตถ์ 0 5541 1013

- เรือนจำจังหวัดอุทัยธานี 0 5651 1588 ต่อ 24

- เรือนจำอำเภอแม่สอด 0 553 1226

- เรือนจำอำเภอสวรรคโลก 0 5564 1674

- เรือนจำอำเภอหล่มสัก 0 5670 1764 ต่อ 109

- ทณฑสถานเปิดหนองน้ำขุน 0 5628 7103

ชุดรับแขกหลังโค้ง
เรือนจำกลางตาก

• เรือนจำกลางนครปฐม
0 341972, 0 3427 5743-4 ต่อ 116

• เรือนจำกลางเพชรบุรี
0 32 5014 ต่อ 17

• เรือนจำกลางสมุทรสงคราม
0 3471 5575

• เรือนจำจังหวัดกาญจนบุรี
0 3451 1163 ต่อ 17

• เรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
0 3261 1159 ต่อ 120

• เรือนจำจังหวัดสมุทรสาคร
0 3441 1021 ต่อ 15

• เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี
0 3551 1013 , 0 3552 2509 ต่อ 105

• เรือนจำอำเภอทองผาภูมิ
0 3459 9317 ต่อ 600

WiFi

เรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี

- เรือนจำกลางสุราษฎร์ธานี 0 7727 2145 ต่อ 112
- เรือนจำจังหวัดภูเก็ต 0 7621 2104 ต่อ 15
- ทักษสถานวัยหนุ่ม นครศรีธรรมราช 0 7534 1187 ต่อ 106
- เรือนจำจังหวัดกระบี่ 0 7561 1378 ต่อ 104
- เรือนจำจังหวัดชุมพร 0 7751 1211 ต่อ 13
- เรือนจำจังหวัดพังงา 0 7641 2051 ต่อ 12
- เรือนจำจังหวัดระนอง 0 7781 1090 ต่อ 105
- เรือนจำอำเภอไชยา 0 7743 1113 ต่อ 115
- เรือนจำอำเภอตะกั่วป่า 0 7642 1100 ต่อ 16

- เรือนจำอำเภอทุ่งสง 0 7541 1112
- เรือนจำอำเภอปากพนัง 0 7551 7288
- เรือนจำอำเภอหลังสวน 0 7754 1066
- เรือนจำอำเภอเกาะสมุย 0 7741 9204
- สถานกักขังกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช 0 7546 0422

คู่มือวัน
(เตียงและชุดรับแขก)
เรือนจำอำเภอทุ่งสง

• เรือนจำกลางสงขลา 0 7433 6063 ต่อ 118	• เรือนจำจังหวัดนราธิวาส 0 7351 1131 ต่อ 107
• เรือนจำกลางปัตตานี 0 7341 4254	• เรือนจำจังหวัดสงขลา 0 7433 6066 ต่อ 14
• เรือนจำกลางพัทลุง 0 7461 3021 ต่อ 13	• เรือนจำจังหวัดสตูล 0 7471 1065 ต่อ 15
• ทัณฑสถานบำบัดพิเศษสงขลา 0 7433 7514-5 ต่อ 13	• เรือนจำอำเภอเบตง 0 7323 1313 ต่อ 16
• ทัณฑสถานหญิงสงขลา 0 7433 6065 ต่อ 117	• ทัณฑสถานเปิดบ้านนาง 0 7460 6133
• เรือนจำจังหวัดตรัง 0 7521 3265 ต่อ 13	• เรือนจำอำเภอนาทวี 0 7437 1598

ชุดน้ำชาหินอ่อน
เรือนจำกลางยะลา

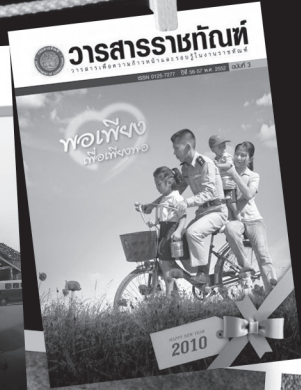
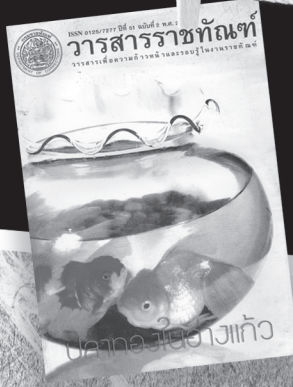

ข่าวสารล่มาชิก

วารสารราชทัณฑ์

ปีที่ 58
พ.ศ. 2553
ฉบับที่ 1

1

ขอบคุณครับ/ค่ะ

• ก่อนอื่นต้องขอบคุณสมาชิกวารสารราชทัณฑ์ทุกท่าน ทั้งในส่วนกลางกรมฯ และเรือนจำ/ทัณฑสถานทั่วประเทศ ที่ได้ให้ความสนใจสมัครสมาชิกเข้ามาอย่างต่อเนื่องนะครับ ซึ่งปี 53 นี้ คงจะมีเรือนจำ/ทัณฑสถาน ที่จะทำลายสถิติเดิมของเรือนจำกลาง เชียงใหม่ ซึ่งมียอดการสมัครเป็นสมาชิกวารสารราชทัณฑ์มากที่สุดในปี 52 จำนวน 58 คน

• วารสารราชทัณฑ์ได้รับแจ้งจากเรือนจำ/ทัณฑสถานหลายแห่งให้ช่วยประชาสัมพันธ์ ข่าว งานกิจกรรมของเรือนจำ กองบรรณาธิการวารสารฯ ขอแจ้งให้ทราบว่า ได้ทยอยลงงานข่าวบทความให้ท่านอย่างต่อเนื่องนะครับ

แต่ มีบางเรือนจำที่ไม่สามารถลงให้ได้เนื่องจากภาพข่าว บทความ ภาพกิจกรรม ส่งมาในรูปแบบของไฟล์ Microsoft Word รวมกันมาทั้งภาพและรูปในไฟล์เดียวกัน ซึ่งทำให้ไม่สามารถนำรูปภาพไปตีพิมพ์ได้ ดังนั้นจึงขอความร่วมมือให้แยกไฟล์รูปภาพแนบมาอีกไฟล์หนึ่งต่างหากนะครับ

เพื่อความสะดวกในการนำไปตีพิมพ์ให้ท่านได้นะครับ หากมีข้อสงสัยประการใดติดต่อเราได้ โทร. 0-2526-9014

"พวกเรายินดีรับใช้ท่านเสมอ"

2

3

เปิดตัวแล้ว!!!

ฉบับนี้ขอเปิดตัวกระดานข่าวของวารสารราชทัณฑ์ในโปรแกรม www.facebook.com โดยใช้ชื่อว่า **ครอบครัววารสารราชทัณฑ์** ซึ่งจะเป็นศูนย์กลางในการสื่อสารระหว่างเรากับท่านนะครับ โดยเราจะมีการแจ้งข่าวสารกิจกรรมรวมถึงความรู้ใหม่ๆ ให้ท่านได้ทราบอย่างต่อเนื่อง ลองเข้าไปเยี่ยมชม ตีชมได้ครับ